

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 19-11-2018

Mødedato Mandag d. 19. november 2018 kl. 19:10

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om evaluering af skilte opsat af Zoologisk Have.....	5
Orientering om takster for råden over vejareal.....	6
Orientering om udarbejdelse af Ny Strategi til bekæmpelse af luftforurening.....	7
Bispeengbuen - orientering om status på udarbejdelsen af et beslutningsgrundlag.....	9
Ceresvej 19, Nedrivning af enfamiliehus i bevarende lokalplan 104.....	11
Niels Ebbesens Vej 27 og 29, ansøgning om tilladelse til ombygning og nedrivning/nyopførelse af i.....	14
Rosenørns Allé 41 - 3 altaner på gavl.....	17
Disponering af pulje til slidlag 2019.....	20
Disponering af pulje til fortovsrenovering 2019.....	23
Godkendelse af vandpriser, vandaflædningsafgift samt leveringsbestemmelser for Frederiksberg Kl.....	26
Indkøb af eldrevne komprimatorbiler i perioden 2019-23.....	29
Disponering af pulje til vedligeholdelse af de frederiksbergske kirkegårde 2019.....	32
Disponering af pulje til offentlige legepladser 2019 og anlægsbevilling til legepladsen Kejserinde L.....	34
Bevilling af projekteringsmidler til nye anlæg i budget 2019.....	37
Disponering af pulje til begrønning og udskiftning af træer.....	39
Disponering af pulje til tilplantning af nye vejtræer 2019.....	40
Disponering af pulje til træer ved kommunens indfaldsveje 2019.....	41
Forslag til udvikling og renovering af legepladsen i Frederiksberg Have.....	43
Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021.....	45
Forslag til lokalplan 218 for Frederiksberg Forsyning Stæhr Johansens Vej 38.....	48
Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kunstgræsbaner.....	50
Generationernes By: Modernisering af Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub - bevilling.....	55
Betty Nansens Allé - Fælles Landskabsplan.....	57
Byggesagsgebyr 2019.....	60
Implementering af Røgfri Generation på Frederiksberg.....	62
Lukket.....	70
Rathsacksvej 8, Konvertering fra erhverv til 6 nye boliger.....	71

Punkt 373: Meddelelser

00.22.04-P35-3-17

Sagsfremstilling

a. Rathsacksvej 8, til- og ombygning af bevaringsværdig ejendom

Ved en beklagelig er ovennævnte sag ikke dagsordenen, selvom I her til morgen har været på besigtigelse. Sagen er vedhæftet her. Sagen optages på dagsordenen.

b. Det væltede byggepladshegn ved byggepladsen på Falkoner Centret, Falkoner Allé den 29. okt.

Etablering af byggepladshegn, skal overholde bygningsreglementet – men er undtaget fra byggesagsbehandlingen, jf. Bygningsreglementets §5 stk. 6. Der skal altså ikke ansøges om byggetilladelse til byggepladshegn.

Efter bygningsreglementet (BR18) kapitel 7 § 161 er det ejers ansvar at planlægge byggepladsen og udføre byggearbejder, så der ikke sker skade på personer eller bygninger på og omkring byggepladsen. Det er således udenfor bygningsmyndighedens område at give tilladelse til, og føre tilsyn med, byggepladshegn.

Såfremt byggepladshegn opsættes på vejareal, skal der søges tilladelse herom hos kommunens vejmyndighed. Tilladelsen bliver alene behandlet ud fra almindelige færdselshensyn som anden ”råden over vej” og omfatter således bl.a. afmærkningsplan for omlodning af færdsel, men omfatter ikke vurdering af hegns konstruktion/statik jf. ovenfor.

I den konkrete sag væltede hegnet på grund af den kraftige vind den 29. oktober, hvor der var vindstød på op til 20 m/s. Hegnet var udført i massive krydsfinérplader, som formentlig kunne virke som sejl. Bygherren har nu i stedet opstillet et trådhegn, som er beklædt med en fiberduk i en mørk grøn farve, som vinden kan passere igennem.

c. Opsætning af stillads på Gammel Kongevej 156 i december

Grundet en akut tagrenovering på ejendommen på Gammel Kongevej 156 har forvaltningen, med udvalgsformandens godkendelse, givet øjeblikkelig tilladelse til opsætning af stillads fra den 8. november til medio december 2018. Samtidig har forvaltningen fået bemyndigelse til at forlænge tilladelsen, hvis det viser sig nødvendigt. Årsagen til akutsituationen er, at der skal foretages tagarbejde, idet der er konstateret løse teglsten, som potentielt kan forårsage personskade. Dermed vil stilladset også stå på fortovet foran Synoptik i december måned, hvor der vil være fokus på, at stilladset julepyntes og placeres således, at kunders adgang til butikkerne hæmmes mindst muligt.

d. Invitation til indvielse af legepladsen Femte Juni Plads

I år er legepladsmidlerne gået til en totalrenovering af legepladsen på Femte Juni Plads – med temaet en toglegeplads.

Legepladsen indvies mandag den 10. december kl.10.00 af borgmesteren. Børnehaver i nærheden er inviteret til indvielsen.

By- og Miljøudvalget inviteres ligeledes med til indvielse af den nye legeplads.

e. Status på forslag om tilladelse til højresving for rødt for cyklister

Balder Mørk Andersen, SF, har tidligere stillet forslag om at give tilladelse til, at cyklister kan svinge til højre for rødt. Forvaltningen fremlagde en sag om forslaget, hvor en række kryds blev udpeget med henblik på ansøgning til politimyndigheden, der skal godkende forslaget. I forslaget er udpeget 21 kryds, der vurderedes som værende egnede. For at et kryds kan komme i betragtning, er der en række forudsætninger, der skal være opfyldt, herunder, at der skal være cykelsti eller cykelbane i både det ben cyklisten kommer fra, og i det ben der svinges til. Derudover skal bredden af cykelstien være bred nok til, at den kan opdeles i to baner. Endelig indgår trafikken fra sideretningen i vurderingen samt sikkerheden i forbindelse med eventuelle konflikter mellem højresvingende cyklister og fodgængere, der krydser for grønt. Den første ansøgning til politiet blev returneret med bemærkning om, at der skal udarbejdes detailløsning for hvert enkelt sted, der ansøges om, hvor forvaltningen kun havde medsendt detailløsning for et enkelt sted som princip. Politiet har desuden udtrykt bekymring for, om det at give tilladelse til højresving for rødt i de relativt mange kryds der ansøges om, kan medføre en tilsvarende adfærd i kryds, hvor det ikke tillades. Forvaltningen er nu ved at få udarbejdet detailløsninger for alle kryds, og ansøgning fremsendes efterfølgende til politimyndigheden. Ansøgningen forventes afsendt i uge 47. Politiets sagsbehandlingstid kendes ikke, men tilbagemelding forventes 2-3 uger efter ansøgning er sendt. Udvalget vil efterfølgende på et af de første møder i det nye år, blive orienteret om politiets tilbagemelding.

f. Skybrudsprojektet Skt. Jørgens Sø

I forbindelse med Skybrudsprojektet Skt. Jørgens Sø har en borger fået udleveret den del af forundersøgelsen, som omhandler opsamlingen på borgerinddragelsen. Udvalget får opsamlingen at se i forbindelse med, at sagen bliver forelagt

i starten af det nye år. Der vil udvalget få forelagt selve forundersøgelsesrapporten og de tilhørende bilag.

g. Henvendelse fra borger om altansag på Frederiksvej 15

En del af BMUs medlemmer har modtaget en henvendelse fra en borger på Frederiksvej 15 vedr. en altansag, under overskriften "Altankorruption".

Der er tale om en længerevarende sag, som handler om, at borgeren, som bor i en stuelejlighed, er utilfreds med, at andelsboligforeningen har ansøgt om altaner, der vil tage lys fra hendes lejlighed. Sagsbehandlingen pågår, og der er endnu ikke givet byggetilladelse.

Forvaltningen udarbejdede i juni 2018 den vedhæftede orientering om forløbet, på baggrund af en henvendelse fra Balder Mørk Andersen. Siden juni 2018 er status, at sagsbehandlingen stadig pågår, og at borgeren har sendt spørgsmål til forvaltningen 12 gange - især om vurderingen af påvirkningerne af dagslysforholdene i underliggende lejligheder, efter altanopsætning. Derudover har borgeren fået aktindsigt i sagen 4 gange siden juni 2018.

Altanmanualen behandler emnet "dagslysforhold", og det er af forvaltningen vurderet, at altaner med en dybde på max. 1.25 m. vil sikre, at dagslysforholdene stadig er tilfredsstillende, om end reducerede, i borgerens bolig efter opsætning af altaner på 1. sal.

Sagsbehandlingen har været langvarig, da det er vanskeligt at få alle relevante oplysninger ud af ansøger, men når sagen er fuldt oplyst, sendes denne i partshøring. Den omtalte borger er dog, som beboer i andelsforeningen, ikke part i sagen. Borgeren har i stedet fået oplysninger om, at hun kan klage over sagsbehandlingen til ombudsmanden eller tilsynsrådet. Det kan endvidere oplyses, at projektet har været til afstemning i andelsboligforeningen to gange: Ved den første afstemning, som handlede om, hvorvidt der skulle arbejdes med et altanprojekt, stemte 13 andelshavere for, 3 stemte imod og 3 stemte ikke. Senere kom den endelige udformning af altanerne til en afstemning, hvor 13 stemte for, 2 stemte imod og 4 undlod at stemme.

Projektet blev i forrige uge sendt i partshøring hos to naboer.

h. Bilag vedrørende Betty Nansens Allé - Fælles Landskabsplan

I sag nr. 396 (Betty Nansens Allé - Fælles Landskabsplan) til aftenens udvalgsmøde mangler desværre bilaget. Bilaget er for god ordens skyld vedhæftet her.

i. Sikker skolevej på Grundtvigsvej

Følgegruppen for Skolen på Grundtvigsvej har sendt en mail til udvalget om sikker skolevej og et trygt skoleareal ved Skolen på Grundtvigsvej. I den forbindelse orienteres udvalget om, at forvaltningen er i gang med dialog med den arbejdsgruppe under følgegruppen, som de har nedsat til at kigge på trafiksikkerhed. Den består af tre medlemmer fra følgegruppen. Arbejdsgruppen har fået den gennemførte eksterne trafiksikkerhedsrevision og vores kommentarer til den. Det er aftalt med arbejdsgruppen, at forvaltningen mødes med arbejdsgruppen for at gå igennem de enkelte forhold i rapporten med henblik på den videre proces. Vi er i øjeblikket ved at finde en mødedato. Herefter orienteres udvalget om resultatet af drøftelserne.

Punkt 374: Orientering om evaluering af skilte opsat af Zoologisk Have

05.00.00-G01-93-18

Resume

I løbet af sommeren har Zoologisk Have haft seks skilte stående forskellige steder på Frederiksberg for at skabe synlighed og attraktion. Tilladelsen til skiltene blev givet under forudsætning af, at effekten af dem blev evalueret efterfølgende. Her følger en kort evaluering baseret på Zoologisk Haves egne iagttagelser til udvalgets orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orientring om evaluering af skilte opsat af Zoologisk Have i sommeren 2018 til efterretning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at orientring om evaluering af skilte opsat af Zoologisk Have i sommeren 2018 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

På sit møde den 4. juni 2018 gav By- og Miljøudvalget tilladelse til, at Zoologisk Have kunne opsætte seks skilte på Frederiksberg med henblik på at skabe synlighed om Zoologisk Have i byrummet, samt at der efterfølgende blev udarbejdet en evaluering af skiltene effekt. Nu er skiltene taget ned, og her følger en kort evaluering baseret på Zoologisk Haves egne observationer.

Skiltene var opsat i perioden 30. juni til 12. august 2018 på seks udvalgte steder i byen for at skabe synlighed om Zoologisk Have. AFA JCDecaux rettede efter opsættelsen henvendelse til forvaltningen, idet ét af skiltene stod meget tæt placeret på én af deres reklamesøjler. Dette skilt blev derfor fjernet for at tage bedre hensyn til AFA JCDecaux's reklameskilte. AFA JCDecaux har som udgangspunkt reklameretten i byrummet på Frederiksberg ifølge den nuværende kontrakt mellem kommunen og AFA JCDecaux.

Hverken forvaltningen eller Zoologisk Have har oplevet negative tilbagemeldinger fra borgere eller besøgende om skiltene. Zoologisk Have promoverede endvidere skiltene i en lille film på deres sociale medier, hvortil de fik mange positive kommentarer.

Det kan være vanskeligt at vurdere, om skiltene har haft en effekt, idet Zoologisk Have melder om en tilbagegang i antallet af gæster i sommeren 2018 sammenlignet med sommeren 2017. Zoologisk Have er dog af den opfattelse, at skiltene har været et godt tiltag, og de ønsker fremadrettet at indgå samarbejde om lignende tiltag med kommunen.

By- og Miljørådets vurdering:

Det er forvaltningens vurdering, at evalueringen viser, at skiltene ikke nødvendigvis har givet den store effekt, som Zoologisk Have havde håbet på. Desuden er der en udfordring med skilteopsætningerne i forhold til AFA JCDecaux's reklameret. Da sådanne opsætninger samtidig kan have en præcedensvirkning, er det forvaltningens vurdering, at der ikke fremadrettet bør gives tilladelse hertil. Det foreslås i stedet, at kommunen kan opsætte turistskilte i byen, hvorpå der kan henvises til Zoologisk Have.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/SHP

Punkt 375: Orientering om takster for råden over vejareal

05.14.00-G01-166-18

Resume

I sagen gives en orientering om arbejdet med takster for råden over vejareal i Frederiksberg Kommune, idet det indstilles at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om takster for råden over vejareal til efterretning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om takster for råden over vejareal tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Efter lov om offentlige veje må kommunen opkræve betaling for råden over vejareal. Jf. bemærkningerne til loven er det vejmyndigheden, der skønner, hvor meget der i det konkrete tilfælde skal opkræves som betaling for råden over vejarealet. Vejmyndigheden skal tilstræbe, at betalingen modsvarer vejmyndighedens direkte og indirekte faktiske udgifter i forbindelse med den forretningsmæssige, ikke-trafikale råden over vejarealet.

I Frederiksberg Kommune er taksterne fastsat til 70 kr. pr. dag pr. 15 m². Det har hidtil været forvaltningens vurdering, at denne afgift på rimelig vis modsvarer kommunens direkte og inddirekte omkostninger forbundet med administrationen af området inkl. tilsyn mv. Forvaltningen fik i 2016 mulighed for at ansætte yderligere ressourcer for at sikre tilstrækkelig service overfor ansøgere og for at sikre, at de nødvendige ressourcer til tilsyn, opfølgning m.v. er tilstede.

Imidlertid er indtægterne i 2018 vokset betydeligt, bl.a. som følge af stor byggeaktivitet. Forvaltningen finder det derfor hensigtsmæssigt at fortage en fornyet gennemgang af, hvorvidt kommunens fastsatte takst fortsat modsvarer kommunens direkte og indirekte faktiske udgifter i forbindelse med den forretningsmæssige, ikke-trafikale råden over vejarealet.

Gennemgangen skal ligledes ses i lyset af, at Københavns Kommune har måttet nedsætte deres takster fordi det viste sig, at de lå for højt i forhold til omkostningerne.

Det forventes, at analysen vil kunne føre til overvejelse om de ekstra indtægter skal benyttes til yderligere at styrke sagsbehandlingen og tilsynet med de, der råder over vej ved opstilling af containere, skurvogne m.v., til gavn for borgere og virksomheder og/eller hvorvidt stordriftsfordele kan medføre en nedjustering af taksterne.

Forvaltningen arbejder med en samlet redegørelse, der forelægges for udvalget i 1. kvartal 2019.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at få afdækket hvorvidt kommunens direkte og indirekte omkostninger i forbindelse med forvaltningen af området fortsat modsvarer omkostningerne, og at der, når afdækningen foreligger, også tage stilling til, hvorvidt et evt. merprovenu skal anvendes til øgede ressourcer på området til en styrket myndighedsbehandling til gavn for borgere og erhvervsliv, der skal leve med skurvogne m.v. i bybilledet, eller til en nedsættelse af taksterne som følge af stordriftsfordele.

Økonomi

Orienteringssagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
JBS/SV

Punkt 376: Orientering om udarbejdelse af Ny Strategi til bekæmpelse af luftforurening

09.10.12-G01-1-18

Resume

Kommunalbestyrelsen har afsat 0,3 mio. kr. i 2019 til udarbejdelse af en ny strategi til bekæmpelse af luftforurening. Midlerne tænkes primært anvendt til kortlægning af kilder om emissioner (udslip) specifikt relateret til Frederiksberg Kommune. Eksterne parter - primært staten (Miljøstyrelsen) og Københavns Kommune inddrages mhp. koordinering af mulige strategier og tiltag. Udvalget bliver med denne sag orienteret om planen for arbejdet med den nye strategi.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om udarbejdelse af ny strategi til bekæmpelse af luftforurening til efterretning.

Udvalget anmodede forvaltningen om at forelægge en sag med status for arbejdet forud for budgetforhandlingerne.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,
at orienteringen om udarbejdelse af ny strategi til bekæmpelse af luftforurening tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har besluttet at afsætte 0,3 mio. kr. i 2019 til udarbejdelse af en ny strategi til bekæmpelse af luftforurening.

Frederiksberg Kommunes eksisterende planer og politikker på området fremgår af "Strategi til bekæmpelse af luftforurening 2012" samt af mål og indsatser anført i Kommuneplan 2017. Indsatserne er koncentreret om følgende temaer; Trafikken, Brændeovne, Information om luftforurening, Placering af miljøfølsomme byfunktioner og Samtænkning af strategi for klima og luftkvalitet. Derudover har kommunalbestyrelsen 19. marts 2018 (sag nr. 67) besluttet at "udfase kommunens egen vognpark af dieslbiler, idet der tages hensyn til, at der for en stor del af større køretøjer først vil forventes at være et ældre alternativ på markedet i 2022-2025". Kommunalbestyrelsen har desuden afsat en årlig pulje på 0,2 mio. kr. til fotokatalyserende belægninger (til NOx-reduktion).

Regeringen i har efteråret 2018 fremlagt "Sammen om en grønnere fremtid (Klima- og luftudspil)", som med 38 forslag lægger op til en række supplerende tiltag på luftforurenings- og klimaområdet. Miljøzonerne i kommunerne kan, såfremt kommunen ønsker det, udvides til at omfatte flere køretøjer – specifikt varebiler. Der er forslag om skrappe krav til de enkelte køretøjer i zonen For brændeovne lægges der op til en tvungen udfasning af ældre brændeovne ved f.eks. boligsift sammen med en indførelse af en egentlig skrotningsordning for ældre brændeovne. Planen omfatter desuden en række konkrete forslag til fremme af den grønne transportomstilling – især til fremme af brugen af elbiler og miljøvenlig bustransport samt andre tiltag til bekæmpelse af øvrig luftforurening – f.eks. overfor skibsfarten.

En række af de nævnte tiltag forventes at kunne indgå i en ny strategi til bekæmpelse af luftforurening.

Der forventes anvendt en rådgiver til udarbejdelse af planen. Rådgiveren skal primært bidrage med kortlægningen og opgørelser af luftforureningen og dets emissioner specifikt relateret til Frederiksberg Kommune. Kortlægningen skal være med til at skabe overblik over det frederiksbergske råderum på luftforureningsområdet. Da en stor del af luftforureningen kommer fra eksterne påvirkninger er det af central betydning, at tiltag og strategier koordineres med eksterne parter - særligt Københavns Kommune og staten (Miljøstyrelsen). Der er udarbejdet en projektbeskrivelse, som nærmere fastsætter forløbet ved udarbejdelse af strategien med følgende tidplan;

- Januar 2019 – Indhentning af tilbud på rådgiverydelsen
- Februar-juli 2019 – Opgørelse af emissioner og kilder
- August 2019 – Seminar/bilaterale møder med Københavns Kommune og Miljøstyrelsen og evt. øvrige interessenter f.eks. Movia om mulige strategier og indsatser
- November 2019 - Ddkast til Ny strategi forelægges By- og Miljøområdet etc.
- Januar-februar 2020 – Endelig vedtagelse af strategien i kommunalbestyrelsen

Et forslag til ny Strategi til bekæmpelse af luftforurening kan således forelægges By- og Miljøudvalget ultimo 2019.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at udarbejdelse af en ny strategi til bekæmpelse luftforurening vil være med til at styrke indsatsen for at reducere af den sundhedsskadelige luftforurening. Nævnte vil understøtte Frederiksbergsstrategiens og Kommuneplan 2017's vision om, at luften skal være så ren, at borgernes sundhed ikke belastes.

Økonomi

Der er i budget 2019 afsat 0,3 mio. kr., som ekstraordinær driftsbevilling, til udarbejdelse af en ny Strategi til bekæmpelse af luftforurening.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
CS/NKJ

Bilag

Projektbeskrivelse luft2

Punkt 377: Bispeengbuen - orientering om status på udarbejdelsen af et beslutningsgrundlag

05.03.00-P20-1-18

Resume

Både Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune har afsat 200.000 kr. i 2018 til gennemførelse af yderligere undersøgelser omkring Bispeengbuen, særligt med henblik på at afdække de økonomiske muligheder ved en nedrivning af denne, tunnellægning af trafikken og udviklingen af et nyt byrum. Bispeengbuens fremtid kan få indflydelse på de øvrige hovedvandveje. For at kunne sikre realisering af det samlede skybrudsprogram inden for 20 år, vil arbejdet med primært Skybrudsprojektet Skt. Jørgens Sø foregå parallelt med Bispeengbuen. Denne sag orienterer status for arbejdet.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,
at orienteringen om status på udarbejdelsen af et beslutningsgrundlag tages til efterretning

Sagsfremstilling

Med vedtagelsen af budgettet for 2018 blev der afsat 200.000 kr. til en afklaring af Bispeengbuens fremtid. Den politiske beslutning blev formuleret således: "Partierne er enige om at udarbejde et oplæg til, hvordan Frederiksberg Kommune kan bidrage til en eventuel kommende beslutningsproces om at udvikle området ved Bispeengbuen, herunder en mulig nedrivning".

Københavns Kommune besluttede efterfølgende at afsætte et tilsvarende beløb, så der samlet er 400.000 kr. til en fælles udredning og supplerende forundersøgelser vedrørende udarbejdelsen af et fælles oplæg om Bispeengbuens fremtid.

Udvalget blev orienteret om sagen (mødet den 12. marts 2018), og der blev aftalt møde mellem transportministeren og Teknik- og Miljøborgmester Ninna Hedeager Olesen og Formand for By- og Miljøudvalget Jan E. Jørgensen om en drøftelse af Bispeengbuens fremtid, herunder statens rolle og involvering i en videre proces. Mødet med ministeren blev afholdt torsdag den 25. oktober.

Udgangen på mødet blev, at ministeren gav kommunerne lovning på, at staten vil overdrage Bispeengbuen til kommunerne, og yde et økonomisk bidrag på minimum 125 mio. kr., svarende til de planlagte vedligeholdelsesarbejder for en levetidsforlængelse af Bispeengbuen.

Omkring statens involvering i de videre forundersøgelser er udmeldingen fra ministeren, at Vejdirektoratet, som står for vedligeholdelsen af Bispeengbuen, vil bidrage med viden og data.

De videre undersøgelser

Sammen med Københavns Kommune er der udarbejdet et oplæg til indhold i de kommende forundersøgelser, og en tidsplan herfor, inklusive den politiske proces. Projektbeskrivelsen med foreløbig tidsplan er vedhæftet som bilag til sagen.

Hovedformålet med forundersøgelserne er at afklare følgende forhold:

1. Omkostninger ved at nedrive Bispeengbuen
2. Omkostninger til at anlægge en tunnel på strækningen eller lægge vejen i niveau
3. Beskrivelse af trafikale konsekvenser
4. Business case for projektet
5. Mulige fordelingsnøgler i forhold til finansiering og drift

Hovedtidsplan:

- 25. oktober: Møde afholdt mellem parterne, hvor statens rolle i det strategiske samarbejde er afklaret.
- Ultimo november: Indhold i analyser fastlagt detaljeret og aftalt mellem parterne på baggrund af mødet den 25. oktober
- Ultimo november: Aftale indgås med rådgiver.
- Primo december: Fælles analysearbejde igangsættes.
- Ultimo februar (2019): Fælles analysearbejde afsluttes.
- Medio april (2019): Møde mellem parterne om resultater og evt. videre proces og vedtagelse af fælles aftalegrundlag mellem parterne.

Det er forudsat, at de nye, supplerende forundersøgelser, tager afsæt i de resultater, der blev opnået ved de tidligere forundersøgelser, finansieret af Københavns Kommune i henholdsvis 2014 og 2016. Forskellen er, at fokus nu er på "den korte løsning", der alene omfatter Bispeengbuen og området omkring, i modsætning til de tidligere undersøgelser, der omfattede noget længere løsninger, fra en tunnellængde på ca. 2,2 km til en tunnellængde på ca. 4,3 km. De estimerede anlægsomkostninger til disse løsninger varierer mellem knap 5 mia. kr. og godt 9 mia. kr. Den korte løsning alene omfattende Bispeengbuen udgør en strækning på "kun" ca. 800 m. De første estimerer på anlægsomkostningerne for denne løsning er anslået til ca. 2,5 mia. kr.

Et væsentligt udkomme af forundersøgelserne vil være, at få klarlagt anlægsomkostningerne og mulige finansieringsmuligheder, herunder særligt værdien af nye byggeretter. Finansiering via klimatilpasningsprojekter, under medfinansieringsordningen, forventes kun i meget begrænset omfang at kunne bidrage til finansieringen, da disse midler alene kan gå til egentlige skybrudsprojekter, som i dette tilfælde kun udgør en lille del af det samlede projekt. Nedrivning af Bispeengbuen og tunnellægning af trafikken må anses som værende et egentligt infrastrukturprojekt, der således ikke kan finansieres via taksterne.

Der er på budget 2019 afsat et samlet rådighedsbeløb på 2 mio. kr. til vurdering af mulighederne for, at en eventuel nedrivning af Bispeengbuen og tunnellægningen af trafikken kan indgå som en del af klimatilpasningsprogrammet, og særligt i forhold til skybrudsprojektet for Skt. Jørgens Sø., Dette arbejde vil blive gennemført i forlængelse af det ovenfor nævnte arbejde med et beslutningsgrundlag om eventuel nedrivning af Bispeengbuen.

Der vil være en tæt koordinering mellem arbejdet med at belyse muligheden for et skybrudsprojekt ved Bispeengbuen og arbejdet med de øvrige hovedvandvejelementer, d.v.s. tunnelsystemerne i Åboulevarden og Kalvebod Brygge samt skybrudsprojektet Skt. Jørgens Sø. En eventuel tilbageholdelse af skybrudsvand ved Bispeengbuen vil medføre behov for justering af dimensioneringen af Åboulevard tunnelen og Skt. Jørgens sø. De aktuelle planer viser, at lidt over halvdelen af den samlede vandmængde, der ledes til Skt. Jørgens Sø, kommer fra Bispeengbuen og oplandet hertil. Arbejderne vil foregå parallelt, idet en udsættelse af arbejdet med Skt. Jørgens Sø vil medføre en væsentlig forsinkelse i det samlede skybrudsprogram.

By- og Mijømrådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at der med gennemførelsen af de planlagte forundersøgelser bliver skabt et solidt beslutningsgrundlag for politikerne i både Københavns Borgerrepræsentation og i kommunalbestyrelsen på Frederiksberg.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget

ML/PR

Bilag

Projektbeskrivelse Bispeengbuen

Tidsplan for Bispeengbuen.xlsx

Punkt 378: Ceresvej 19, Nedrivning af enfamiliehus i bevarende lokalplan 104

02.34.04-P19-10-18

Resume

By- og Miljøområdet har modtaget ansøgning om nedrivning af et eksisterende enfamiliehus fra 1933 samt fældning af to træer i forbindelse med ønske om opførelse af ny villa på grunden.

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, hvorvidt der kan gives dispensation fra lokalplanen til nedrivning af huset, og hvorvidt der kan gives tilladelse til fældning af et træ i baghave og beskæring af et træ i forhave, der grundet alder er bevaringsværdige jævnfør lokalplanen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen og anmodede om en besigtigelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles dispensation fra lokalplan 104 til nedrivning af eksisterende enfamiliehus på betingelse af, at det sikres, at den nye villas detaljering, materialekarakter, herunder muredetaljer, overgange mellem bygningsdele og øvrige detaljer, forfines og nuanceres, så den nye villa, i kraft af sin beskaffenhed, herunder volumen og detaljerigdom er medvirkende til, at områdets hidtidige karakter bibeholdes,
2. at der meddeles dispensation til fældning af 1 eksisterende træ omfattet af bevarende bestemmelse i lokalplanen mod, at ejer for egen regning etablerer erstatningstræ i baghaven, efter anvisning fra By- og Miljøområdet, samt at ejer forpligter sig til at opretholde erstatningstræet ved tinglysning af deklaration herom.

Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet har i forbindelse med behandlingen af et skitseprojekt for en ny villa modtaget en ansøgning om nedrivning af et eksisterende enfamiliehus fra 1933 på Ceresvej 19.

Den eksisterende villabebyggelse er typisk i 2 fulde etager, eller i 1 1/2 plan med høj stueetage, høj kælder og udnyttet tagetage. Fælles for området er en høj grad af bearbejdning i den arkitektoniske detalje, hvilket giver området arkitektonisk robusthed, selvom villakvarteret repræsenterer flere stilarter og perioder, overvejende fra slutningen af 1800-tallet.

Den eksisterende bygning, som ansøges nedrevet, er et enfamiliehus på 218 m² fordelt på 142 m² i stueetagen og 76 m² i tagetagen, hvoraf 48 m² er udnyttet. I kælderen på 71 m² er der integreret garage med nedkørselsrampe fra Ceresvej 19. Bebyggelsesprocenten er i BBR angivet til 43.

Huset fremtræder med en lukket, kompakt facade mod Ceresvej, der særligt præges af porten til kældergaragen og uens vinduesformater. Huset er opført i teglsten, i røde farver iblandet gule og brunlige tegl og har tag i decraplade i sort farve. Tagets form er forskellig i gavl mod gade og gavl mod have, hvilket giver huset en noget skævt bygningsprofil set vinkelret på Ceresvej.

Det eksisterende enfamiliehus er vurderet i henhold til SAVE-skalaen, med en bevaringsværdi på 6.

Ansøger ønsker at rive den eksisterende villa ned for i stedet opføre en villa i et moderne formsprog på ca. 268 m² fordelt på 2 etager samt ca. 115 m² kælder med facader i teglsten og tag med lav hældning.

Skitseprojektet viser, at den nye villa mod gaden tilpasses de omgivende villaer, såvel ved sit volumen, som ved sin materiale- og skalamæssige bearbejdning. Materialet på facader er murværk med inddækninger og detaljer i tombak (Messinglegering med 80-90% kobber, farve fra gylden til rødbrun, mat overflade). Villaen udføres i nutidigt formsprog, men med arkitektoniske referencer til de omliggende villaers karakteristiske træk og med en høj grad af detaljering af overgange, delelementer og flader. Villaen placeres på linje med de øvrige villaer på vejen og gives en grundform, der i forvejen er repræsenteret i den eksisterende villabebyggelse på vejen. Grundformen bearbejdes dog på havesiden i et friere formsprog end den klassiske villa, og gives således små forskydninger og et knæk, der følger matriklens skrå afskæring og giver liv og variation til facaderne. Mod gade og mod egen have åbnes huset med glaspartier, mens omfanget af vinduessætning i nordfacaden er begrænset og tilpasset efter den eksisterende villas vinduesplacering og indbliksvinkler, ud fra ansøgers ønske om at tage hensyn til indblik til naboer mod nord.

Den skitserede nye bebyggelse overholder de bebyggelsesregulerende bestemmelser, der findes i lokalplanen om maksimalt 2 etager og en maksimal bebyggelsesprocent på 40 og er samtidig oplyst at overholde bygningsreglementets bebyggelsesregulerende bestemmelser, herunder de skrå og vandrette højdegrænseplan. Højden af det nye byggeri oplyses at være 6,5 m, mens den eksisterende villa er 8,5 m høj.

Parkering med plads til 2 biler på egen grund etableres som befæstet areal langs nordligt skel.

Omkring villaen anlægges grøn baghave og forhave med beplantning mv. mod vej i overensstemmelse med den hidtidige karakter, således at det grønne præg af villakvarter bibeholdes i henhold til lokalplanens bestemmelser. Nogle af de

eksisterende træer på grunden er omfattet af lokalplanens bevaringsbestemmelser om træer over 25 år. En 35 årig hægebirk og det nuværende 30 årige valnøddetræ i forhaven bevares, men valnøddetræet ønskes beskåret lidt. I forhaven fældes et birketræ, hvor kun stammen står tilbage og en ca. 20-årig tuja, som ikke er omfattet af lokalplanens bestemmelser. Derudover ønskes et ca. 60-årigt æbletræ i baghaven fældet, da det vil stå i byggefeltet, hvor den nye villa ønskes opført. Ansøger vil i stedet plante to erstatningstræer i baghaven. I baghaven bevares endvidere 5 styks cirka 15-20 årige bøgetræer ved vestligt skel, som ikke er omfattet af lokalplanens bestemmelser.

På baggrund af indsigelser ifbm. naboorienteringen har ejer valgt alligevel at bibeholde en hægebirk på 35-40 år i forhaven, som oprindeligt var ansøgt fældet.

Regelgrundlag:

Ejendommen er omfattet af bevarende lokalplan 104, der fastsætter, at området, der er udlagt til villabebyggelse, skal opretholdes i overensstemmelse med dets hidtidige karakter som villaområde med hensyn til bebyggelse og ubebyggede arealers anlæg og beplantning, samt at eksisterende bebyggelse ikke må nedrives eller ombygges uden kommunalbestyrelsens tilladelse jævnfør lokalplanens afsnit 5.3.1. Da villabebyggelsen i kvarteret som helhed er omfattet af bevarende lokalplanbestemmelser, der forhindrer nedrivning og ombygning af den eksisterende villabebyggelse, selvom der er variationer i de enkelte villaers bevaringsmæssige vurderinger, kræver den ansøgte nedrivning af den eksisterende villa dispensation fra lokalplanen.

Ifølge rammebestemmelserne i Kommuneplan 2017 kan området anvendes til villaer og række-/dobbelthuse med en bebyggelses procent på 40/60 i maksimalt 2 etager.

Det skitserede nybyggeri vil kunne rummes indenfor Kommuneplanens bestemmelser og overholder lokalplanens bestemmelser samt byggeretten i Bygningsreglementet BR15.

Naboorientering:

Skema over naboorienteringssvar er vedlagt som bilag.

Projektet har været sendt i naboorientering hos nærmeste 9 nabomatrikler, se kortbilag, samt Foreningen for By- og Landskabskultur på Frederiksberg.

Der er indkommet 10 indsigelser fra 7 ejendomme, hvoraf de 9 er imod, at projektet realiseres i nuværende udformning. Der gøres indsigelser i forhold til, at det vil være i modstrid med lokalplanens principper og anvendelse at nedrive eksisterende hus og genopføre nyt byggeri, ønske om håndhævelse af lokalplanens bevaringsbestemmelser, modstrid med områdets sjæl, karakter og arkitektur, modstand mod nybyggeriets højde, drøjde og fremtræden iøvrigt, manglende tilpasning til kvarterets bebyggelsespræg, former og materialekarakter, at bygningens og placering langs skel vil ødelægge den grønne kile, som baghaverne tilsammen udgør, fældning af træer i for- og baghave, at forhaven bliver nøgen og uden sjæl, at træ i baghave skærmer for indblik og udgør udsigt, ændrede lysforhold, samt forringede udsigtsforhold og herlighedsværdi, tab af ejendomsværdi for omliggende huse, gener fra byggeproces og byggeplads, belastede parkerings-, til- og frakørselsforhold i byggeperioder, præcedensskabende virkning, hvis nybyggeri og fældning af træer tillades, modstrid med deklarationsbestemmelser, at der ikke er et konkret projekt for nybyggeri, som grundlag for stillingtagen til den ansøgte nedrivning, samt mod en tagterrasse mod naboskel, som ikke fremgår af projektet.

Der er udpræget bekymring for, at kvarteret skal forandres, forringes og fortættes, at udsigten fra de enkelte matrikler til de samlede grønne baghaver forringes, og for at det vil larme i byggeperioden.

Endvidere gøres der indsigelser mod nedrivning af det eksisterende enfamiliehus for nyopførelse af en villa, som frygtes at være spekulationsbyggeri.

Der er modtaget svar fra Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur om, at den eksisterende ejendom er anonym og ikke tilfører vejen særlige arkitektoniske kvaliteter.

By- og Miljøområdets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at det eksisterende enfamiliehus, hverken med sit facadeudtryk eller volumen passer særligt godt ind i husrækken på Ceresvej og ej heller isoleret set er præget af arkitektoniske eller andre bevaringsmæssige kvaliteter. Det eksisterende enfamiliehus er vurderet i henhold til SAVE-skalaen, med en middel bevaringsværdi på 6. Det er forvaltningens vurdering, at det eksisterende enfamiliehus falder udenfor karakteren af det oprindelige villaområde, som lokalplanen søger at fastholde, på grund af den atypiske arkitektoniske blanding af bungalowstil og bygmesterhus.

Forvaltningen vurderer endvidere, at det vil være svært at til/ombygge og energirenovere det eksisterende hus, så det kan leve op dels til en moderne families pladskrav, dels til de omkringliggende typiske Frederiksberg-villaer.

Forvaltningen finder, at det foreliggende projekt for en ny villa har høj arkitektonisk kvalitet og indpasser sig fint i det eksisterende område som er præget af arkitektonisk kvalitet, men også rummer byggerier med forskelligt stiludtryk.

Villaen vurderes, med sit volumen, udformning, detaljering og materialevalg, at ville spille op til de oprindelige eksisterende huse i kvarteret og dermed være med til at understrege områdets karakter som villaområde.

Det vurderes, at projektets eventuelt medfølgende indbliksgener er indenfor det normale af, hvad der er forventeligt i bymæssig bebyggelse, og at der i projektet er taget hensyn til de omkringliggende ejendomme.

Forvaltningen har vurderet, at dagslysforholdene ikke forringes væsentligt ved opførelsen af byggeriet, hvilket også fremgår af skyggediagrammerne.

Det vil ikke kunne undgås, at et projekt som det ansøgte vil få indvirkning på omgivelserne, men forvaltningen vurderer samlet, at det ansøgte på en yderst tilfredsstillende måde svarer til det, der tilstræbes for området, og at lys- og skyggeforholdene for naboejendommene ikke forringes mere end forventeligt i bymæssig bebyggelse. Byggeriet vil kaste anderledes skygger end det eksisterende hus, men vurderes ikke til at blive give mere væsentlige skyggegener end det er forventeligt i bymæssig bebyggelse.

Det vurderes, at æbletræet kan fældes mod plantning af passende erstatningstræer.

Forvaltningen finder, at lokalplanens formål at "sikre en bevaring af den eksisterende villabebyggelse og præg af villakvarter" underbygges i projektet, idet den nye villa i højde og drøjde spiller sammen med de eksisterende oprindelige Frederiksbergske villaer, der er karakteristiske for området.

Det vurderes samlet, at byggeriet underordner sig lokalplanens bestemmelser, Kommunenplanens retningslinjer og byggeretten i BR18, og at den ny villa vil være med til at underbygge og bevare kvarterets villapræg, med store fritliggende Frederiksbergske villaer også i en moderne kontekst.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget

PBM/DHKH

Bilag

Ceresvej 19_Skitsekoncept_KHR_Bangs villa 10102018 2

Facader med eksist. bygnings omrids

tagplan A3 træer

Træer Ceresvej 19 1

Skema over indsigelser - naboorientering

Naboorienteringsområde

Naboorienteringssvar nr. 1-10

Ejers svar på naboorienteringssvar nr 1-10

Punkt 379: Niels Ebbesens Vej 27 og 29, ansøgning om tilladelse til ombygning og nedrivning/nyopførelse af ny bebyggelse til boliger

02.34.02-P19-8-18

Resume

By- og Miljøudvalget behandlede i juni 2018 en ansøgning om tilladelse til at opføre to nye beboelsesbygninger med 12 boliger til erstatning for de to eksisterende nedslidte, ikke bevaringsværdige bygninger med erhverv og erhverv/bolig på Niels Ebbesens Vej 27 og 29. By- og Miljøudvalget vedtog at sende projektet tilbage til forvaltningen med henblik på fornyet dialog med ejerne for at tilpasse projektet, således at begge villaer bevares. Der er nu indkommet nyt forslag til projekt, som omfatter at bevare villaen på Niels Ebbesens Vej 27 til indretning af 2 boliger og nedrive de eksisterende bygninger på Niels Ebbesens Vej 29 og i stedet opføre en beboelsesbygning med 6 boliger.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en redegørelse for muligheden for at bevare begge villaer, og såfremt at den ene villa ikke kan bevares, ønskes en yderligere bearbejdning af forslaget til nybyggeri.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at der i samarbejde med By- og Miljøområdet kan arbejdes videre med projektet uden ny lokalplan og med udgangspunkt i Frederiksborg Kommunes arkitekturpolitik. Efter partshøring og naboorientering forelægges projektet på ny.

Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet har nu modtaget en fornyet ansøgning, som omfatter bevaring og ombygning af Niels Ebbesens Vej 27 med 2 boliger og nedrivning af alle bygninger på Niels Ebbesens Vej 29 og opførelse af en ny beboelsesbygning med 6 boliger.

Der har forud for denne ansøgning været dialog mellem ansøger og forvaltningen om mulige løsninger.

Konklusionen på dialogen er, at den gule villa og de øvrige bygninger på Niels Ebbesens Vej 29 er i meget dårlig stand og vanskelige at renovere til beboelsesformål.

Villaen på Niels Ebbesens Vej 27 ønskes renoveret og tilbageført til det oprindelige udtryk. Der kan indrettes 2 beboelseslejligheder i villaen, der oprindeligt er opført til beboelse.

Villaen på Niels Ebbesens Vej 29 ønskes nedrevet sammen med de gamle erhvervsbygninger, som er placeret mod ejendommens syd- og vestvendte skel. I stedet ønskes opført en ny beboelsesbygning med 6 boliger. Den nye beboelsesbygning placeres, så den flugter med den eksisterende nabobebyggelse, hvilket giver plads til forhave. De eksisterende bygninger i skel fjernes, og giver mere lys og luft.

De 8 beboelseslejligheder bliver på 140 - 160 m²

Parkeringskravet opfyldes på egen grund og ejendommens opholdsareal svarer til 50 % af boligarealet.

Hvis ansøgningen om nedrivning ikke imødekommes, skal der nedlægges forbud efter planlovens §14. Ansøger anmoder om, at udvalget fastsætter en gyldighedsperiode på maksimalt 3 måneder.

Regelgrundlag

Ejendommen er omfattet af byplanvedtægt 31 fra 1977. Byplanvedtægtens formål er at bevare områdets karakter af boligområde med dertil knyttede boligorienterede funktioner. Ny bebyggelse skal opføres som etagebebyggelse efter bebyggelsesplaner for passende dele af området (nye lokalplaner). Byplanvedtægten giver dog mulighed for at give tilladelse til, at enkelte ejendomme i området kan nybebygges uden bebyggelsesplan, såfremt bebyggelsen på nabogrundene har sådan en alder og kvalitet, at en ny bebyggelse af grundende ikke kan antages at ske indenfor et overskueligt tidsrum.

Denne bestemmelse er en kompetencenorm, altså ikke en fast regel (forholdsnorm). Udnyttelse af en kompetencenorm forudsætter, at der gennemføres en dispensationsprocedure efter bestemmelserne i planlovens § 19, med naboorientering efter planlovens § 20.

Byplanvedtægten indeholder ikke bebyggelsesregulerende bestemmelser, og derfor skal ny bebyggelse behandles efter bygningsreglementet og Kommuneplan 2017.

Området er i Kommuneplan 2017 udlagt til etageboligbebyggelse i maksimalt 6 etager og med en maksimal bebyggelsesprocent på 110. Der skal etableres én bilparkeringsplads og to cykelparkeringspladser pr. bolig og opholdsarealer på mindst 50 % af etagearealet.

Da projektet overskrider de bebyggelsesregulerende bestemmelser i bygningsreglementet, skal der i forbindelse med sagsbehandlingen foretages en helhedsvurdering af projektets samlede indvirkning på omgivelserne.

De eksisterende bygninger har en SAVE værdi på 5. Det betyder, at nedrivning ikke kan nægtes, med mindre der nedlægges forbud efter planlovens § 14, hvorefter der skal udarbejdes en bevarende lokalplan.

Hvis der skal nedlægges forbud efter planlovens § 14, skal der fastsættes en frist for forbuddet. Inden fristens udløb skal der være sendt et nyt lokalplanforslag i høring.

Forbuddet kan ikke gælde længere end 1 år. I forhold til fastsættelse af fristen, bør kommunen overveje om det forløb, der har været i sagen, tilsiger en kortere gyldighedsperiode.

Hvis der udarbejdes bevarende lokalplan, kan ejendommens ejer jf. planlovens § 49 kræve, at kommunen overtager ejendommen.

Overtagelsespligten påhviler dog kun kommunen, hvis der er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere, om betingelse for overtagelsespligt er opfyldt i den aktuelle sag.

Parthøring og naboorientering

Som en del af en helhedsvurdering skal der foretages partshøring. Dispensation fra byplanvedtægten kan først meddeles efter orientering af naboer, foreninger mv. efter planlovens bestemmelser.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at der kan dispenseres fra byplanvedtægten om fastsættelse af ny lokalplan for området, da det ikke antages, at der vil blive etableret ny bebyggelse på de omkringliggende grunde foreløbigt.

Projektet kan reguleres indenfor de rammer, der er fastsat i byplanvedtægten og kommuneplanen, da bestemmelser om parkeringspladser til biler og cykler, opholdsarealer og boligstørrelser opfyldes.

De eksisterende beboelsesbygninger har begge en SAVE værdi på 5, og det fremgår af registreringen fra 1994, at Niels Ebbesens Vej 27 er et uharmonisk hus med for kraftig udsmykning og Niels Ebbesens Vej 29 er en anonym villa.

Forvaltningen vurderer, at der i et tæt samarbejde mellem ansøger og forvaltningen kan udvikles et projekt, som vil være et aktiv for området.

Med bevaring af villaen på Niels Ebbesens vej 27, der ligger på hjørnet af Lykkesholms Alle, bevares det eksisterende udtryk med store villaer her.

Ved opførelse af ny bebyggelse på Niels Ebbesens Vej 29 i 3,5 etager, bliver der en fin overgang mellem villabebyggelsen på Lykkesholms Alle og karrébebyggelsen på H.C. Ørstedes Vej.

Boligerne i den nye bebyggelse skal opføres efter gældende bygningsreglement, herunder bestemmelser om tilgængelighed, hvilket betyder at målgruppen for boligerne både er familier og seniorer.

Der skal i det videre arbejde tages udgangspunkt i kommunens arkitekturpolitik, hvor der skal lægges særlig vægt på målsætningen om, at forholde sig den lokale sammenhæng og identitet.

Ansøger anmoder om, at der ved eventuel nedlæggelse af forbud efter planlovens § 14 fastsættes en gyldighedsperiode på kun 3 måneder. By- og Miljøområdet vurderer, at 3 måneder ikke er en realistisk periode til at udarbejde og offentliggøre et forslag til ny lokalplan og at der ikke er argumenter i den pågældende sag, der tilsiger en fremskyndet proces.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
PBM/VS

Bilag

Projektmateriale 31-10-2018

Indsendelse: 1, Byggeteknisk vurdering, Legetøjsfabrikken.pdf

Collage.jpg

Punkt 380: Rosenørns Allé 41 - 3 altaner på gavl

02.34.00-P19-437-17

Resume

By- og Miljøområdet har efter en standsningsmeddelelse modtaget en ansøgning om lovliggørelse og tilladelse til at opsætte 3 altaner på en gavl. By- og Miljøområdet vil meddele afslag på ansøgningen om opsætning af altaner på gavlen på grund af væsentlige indbliksgener.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog ,at der gives afslag på ansøgning om 3 altaner på gavlen grundet væsentlige indbliksgener.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,
at der gives afslag på ansøgning om 3 altaner på gavlen grundet væsentlige indbliksgener.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 29. oktober 2018 sagen, idet de anmodede om en besigtigelse. Besigtigelsen blev afholdt mandag den 12. november 2018.

Tidligere sagsfremstilling

Den 31. marts 2017 modtog forvaltningen en henvendelse fra en borger, om at der blev gjort klar til montering af altaner på gavlen af ejendommen Rosenørns Allé 41. Ved tilsyn på ejendommen samme dag, blev der udstedt en standsningsmeddelelse, da det opførtes uden byggetilladelse. I henhold til standsningspåbuddet ansøgte der efterfølgende om tilladelse til at opsætte 3 altaner og etablere to nye åbninger i gavlen.

By- og Miljøområdet vurderer, at der er tale om væsentlige indbliksgener til modstående ejendom, hvorfor forvaltningen vurderer, at der må meddeles afslag på ansøgningen. Ansøger har derfor ønsket, at sagen skal behandles af By- og Miljøudvalget.

Ejendommen

Ejendommen er opført i 1868 af arkitekt Philip Smidth, og har en SAVE bevaringsværdi på 4. Ejendommen er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdig.

Vinduerne i gavlen er tilladt i 1891 og seneste nye vinduesåbning i 1942.

Der er den 6. februar 2017 givet tilladelse til at udvide et eksisterende vindue i gavlen på 4. sal til en fransk altan, i henhold til praksis.

Ansøgte altaner og facadeåbninger

De ansøgte altaner er foreslået placeret på den vestvendte gavl, således at der blot vil være 8 meter fra altanforkanten til facaden på modstående bygning Rosenørns Alle 43A-B. Den modstående ejendom, fra 1875, er i 3 etager og har facade 9,5 meter fra gavlen.

Altanerne er ansøgt med en længde på 3,5 meter og en dybde på 1,5 meter.

To af lejlighederne, der søges altan ud for, skal have etableret nye facadeåbninger for at give adgang til altanen.

Der vil, på grund af niveauforskel i etagernes placering over terræn, være indkig skråt ned i lejlighederne gennem facaden, fra de ansøgte altaner.

Da der er tale om at etablere nye facadeåbninger, i tillæg til at opsætte altaner, vil der være tale om helt nye forhold, som er en skærpende omstændighed ift. hvad der normalt vil kunne forventes af indblik i en bymæssig kontekst.

Der er tale om indblik til:

- Stueplan, 2 lejligheder, hvor der er indblik til både badeværelser og værelser.
- Første sal, 2 lejligheder, indblik til toilet, soveværelse, værelse og spisestue i forlængelse af køkken.
- Anden sal, 1 lejlighed, hvor der vil være indblik til bl.a. et køkken-alrum.

Der vil således være væsentlige indblik til opholdsrum i boligerne og ved bl.a. køkkenalrummet til et primært opholdsareal. Det vurderes, at der vil være indblik til en meget stor del af gulvarealet i disse rum.

Lovgrundlag

Ejendommen er omfattet af lokalplan nr. 43 uden bevarende bestemmelser.

Bygningsreglementet 2015

Det konkrete projekt skal vurderes i henhold til bestemmelserne i bygningsreglementet om helhedsvurdering af bebyggelsens samlede omfang og indvirkning på omgivelserne (BR15, kap. 2.3):

"Bebyggelsens samlede omfang skal svare til det sædvanlige i karreen, kvarteret eller området eller til det, der tilstræbes i kvarteret." (BR15, Kap. 2.3.1, Stk. 1, nr. 2).

"Der skal under hensyn til ejendommens benyttelse... sikres mod væsentlige indbliksgener i forhold til anden bebyggelse... på nabogrunde." (BR15, Kap. 2.3.1, stk. 1, nr. 3).

Idet indblikksforhold til naboejendomme og disses friarealer ændres, kræver dette en konkret vurdering af, om indbliksgenerne er væsentlige, da der skal sikres en afstand mellem bebyggelse således, at der ved tilladelse til altaner ikke kommer væsentlige indbliksgener.

Byggelovens § 16, stk. 1, pkt. 1 der bestemmer at byggearbejder der er omfattet af byggelovens § 2, ikke må påbegyndes uden byggetilladelse.

Det ulovlige forhold skal lovliggøres ved enten retlig eller fysisk lovliggørelse. Valget mellem retlig og fysisk lovliggørelse beror på en skønsmæssig afvejning bundet af forvaltningsretlige principper for skønudøvelse.

Da det er kommunens vurdering, at opsætningen af altaner på gavlen er uforeneligt med bestemmelserne i Bygningsreglement 2015 om væsentlige indbliksgener og således ikke havde kunne forventes godkendt såfremt der forud for påbegyndelse var fremsendt en byggeansøgning, skal der ved fysisk lovliggørelse bringes den ulovlige tilstand til ophør og de påsatte bærelær på bygningens gavl skal fjernes.

Partshøring

Hvorvidt indbliksgener vurderes at blive væsentlige er et skøn i den konkrete sag. I denne sag er der som nævnt ca. 8 m fra altanernes forkant til modstående facade. By- og Miljøområdet vurderer, at der i dette tilfælde og lige med praksis, at der er tale om væsentlige indbliksgener til Rosenørns Allé 43A-B.

Der er foretaget partshøring af de 7 lejligheder på ejendommen Rosenørns Allé 43A-B. Forvaltningen har modtaget et høringssvar til partshøringen.

Indsigelsen vedrører de væsentlige indbliksgener de foreslåede altaner vil skabe, grundet den lille afstand mellem de to ejendomme. Indbliksgenerne vil være til vedkommendes soveværelse og badeværelse, hvilket både vil påvirke opholdsmulighederne og mulighed for at have åbne vinduer, herunder udluftning samt privatlivet i soveværelset og på badeværelset. Indsiger oplever allerede gener ved den større åbning der er fremkommet ved etablering af den franske altan på 3.sal. Udover indsigelsen i forhold til indbliksgener har indsiger også kommenteret, at de foreslåede altaner virker uforholdsmæssigt store og ude af proportioner i konteksten, med gavlens størrelse og i forhold til nærheden og afstanden mellem ejendommene.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at de vinduer der i dag er i gavlen, oprindeligt var fra mindre pigekammre, og idag er fra toilet og køkken, hvorimod der ved ombygning og nye facadeåbninger, hvor altaner ønskes opsat vil være adgang fra køkkenalrum, soveværelser, med mere ophold og derfor flere indbliksgener.

Opsætning af altaner med glasdøre vil derfor ændre de bestående forhold betragteligt, og skabe væsentlig større mulighed for indblik i den modstående ejendom Rosenørns Allé 43A-B, også når der ikke er ophold på altanen.

By- og Miljøudvalget behandlede den 11. januar 2016 en tilsvarende sag om altaner og indblikksforhold på ejendommen Frederiksvej 1A, hvor der var 10,3 meter mellem gavlene og derfor ville være 8,8 meter fra altanforkant til modstående gavl. Her vedtog udvalget at tillade de to nederste altaner på gavlen da der var eksisterende vinduer der kunne udvides men afslog den øverste altan, hvor der skulle etableres ny murgennembrydning. Hertil skal der også tages forbehold, da der var tale om indbliksgener fra gavl til gavl, og ikke som i denne konkrete sag, hvor der er tale om indbliksgener til langt flere lejligheder og flere vinduer i en ejendoms facade.

Forvaltningen vurderer derfor, at der i denne sag vil være så væsentlige indbliksgener, og at der bør meddeles afslag på det ansøgte.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
PBM/MDK

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 29. oktober 2018, pkt. 344:

By- og Miljøområdet indstiller,
at der gives afslag på ansøgning om 3 altaner på gavlen grundet væsentlige indbliksgener.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 29. oktober 2018, pkt. 344:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen og anmodede om en besigtigelse.

Bilag

Bilag 1 Rosenørns Allé 41 Tegninger

Bilag 2 Rosenørns Allé 41 Bygherres kommentarer

Rosenørns Allé 41 Høringssvar partshøring

Rosenørns Allé 41 ansøgers svar til partshøringssvaret

Punkt 381: Disponering af pulje til slidlag 2019

05.01.08-G01-17-17

Resume

By- og Miljøområdet har foretaget en gennemgang af kommunens veje og har derfor udarbejdet et forslag til renovering af veje, cykelstier mv. i 2019. Sagen forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 8,5 mio. kr. til slidlagsrenovering finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019,
2. at udlægning af asfalt på trafikveje i weekender godkendes.

Udvalget anmodede om at få et meddelelsepunkt om, hvordan hensyn til støj indgår i prioriteringen af puljen.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 8,5 mio. kr. til slidlagsrenovering finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.
2. at udlægning af asfalt på trafikveje i weekender godkendes.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune er ifølge lov om offentlige veje forpligtet til holde sine offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver.

Som følge af budgetaftalen for 2018 blev slidlagsarbejdet i 2018 udbudt med en mulighed for en to årig kontraktperiode. Derfor blev der i forbindelse med disponeringssagen i 2018 også fremlagt forslag til vejrenovering i 2019. Denne tilbudsform har vist sig effektiv, hvor der blev opnået meget fordelagtige priser. Dette muliggør renovering af yderligere veje, som trænger til renovering. Der er tre renoveringsprojekter, som ikke kunne udføres i 2018, som planlagt og som derfor overføres til 2019. Det gælder:

- Bülowsvej (mellem Rolighedsvej og Thorvaldsensvej), er flyttet på grund af forsinkelse af klimatilpasningsprojekt.
- Philip Schous Vej (mellem Finsensvej og Peter Bangs Vej) er flyttet på grund af defekt kloakledning, som skal udbedres inden man lægger asfalt.
- Cykelsti Roskildevej (mellem Dalgas Boulevard og Skellet, nordside), er flyttet, da fortovsrenoveringen på samme strækning blev udskudt, og på grund af Frederiksberg Forsyning fjernvarmearbejder primært på hjørnet Hoffmeyersvej/Roskildevej.

I 2018 er følgende veje i stedet istandsat:

- Cykelsti N. Jesperens Vej, begge sider
- Cykelsti Gammel Kongevej (mellem Værnedamsvej og kommunegrænsen, sydside)
- En del af Frederiksberg Bredegade
- Holger Danskes Vej
- Sankt Thomas Allé

Slidlagsrenovering gennemføres, når asfalten er slidt. Det viser sig ved, at der i asfalten opstår stentab, krakelinger, revner som medfører slaghuller og sporkøring med risiko for falduheld og erstatningsansvar. Gravearbejde og kørsel med tunge køretøjer er også med til at nedslide asfalten og dermed nødvendiggøre en slidlagsrenovering. Ved slidlagsrenovering sikres det, at støjgenerne for de, der har boliger ud mod trafikveje, tilgodeses, idet der her udlægges støjsvagt asfalt. Udlægning af ny almindelig asfalt giver også en støjdæmpende effekt. For at opretholde vejenes standard er det nødvendigt med en vedvarende årlig vedligeholdelse og renovering af kommunes veje og cykelstier.

Vejdirektoratet foretager hovedeftersyn af kommunes veje hvert 2. år. På baggrund af dette eftersyn og fra egen gennemgang af kommunes veje er der udarbejdet et prioriteret forslag til istandsættelsesprogram 2019 for kommunes veje og cykelstier.

I 2019 foreslås følgende trafikveje istandsat:

- Gammel Kongevej (mellem Smallegade og kommunegrænsen)
- Åboulevarden (mellem Bülowsvej og Jakob Dannefærds Vej)
- Hillerødgade (mellem Nordre Fasanvej og Lundtoftegade)
- Bülowsvej (mellem Rolighedsvej og Thorvaldsensvej)
- Godthåbsvej (mellem Nordre Fasanvej og Falkoner Allé)
- Nylandsvej (mellem Emil Chr. Hansens Vej (rundkørslen) og Femte Juni Plads)
- Nordre Fasanvej (mellem Peter Bangs Vej og Finsensvej)

For at begrænse generne for trafikanterne, buspassagererne, de forretningsdrivende og beboere mest muligt anbefaler forvaltningen, at der som hidtil primært udlægges slidlag på trafikveje i weekender. Ved arbejder i weekenden vil der blive arbejdet fredage og lørdage fra kl. 07.00-21.00 og søndage fra kl. 09.00-17.00.

I 2019 foreslås udlægning af ny asfalt på følgende lokalveje:

- N. Jesperens Vej (mellem Finsensvej og Philip Schous Vej)
- Harsdorffsvej (mellem Amalievej og Thorvaldsensvej)
- Lindevej (mellem Kastanievej og Gammel Kongevej)
- Rosenørns Allé (mellem nr. 41 og nr. 45)
- Værnedamsvej (mellem Gammel Kongevej og nr. 9)
- Gustav Johannsens Vej (mellem Peter Bangs Vej og Finsensvej)
- Erik Menveds Vej (mellem Rosenørns Allé og nr. 4)
- Ved Grænsen (mellem Finsensvej og Finsensvej)
- Buen (mellem Ved Grænsen og Finsensvej)
- Jasmin (mellem Magnoliavej og kommunegrænsen)
- Azalevej (mellem Normasvej og Søndre Fasanvej)
- Solvej (mellem Smallegade og Howitzvej)
- Borgmester Fischers Vej (mellem Roskildevej og Magnoliavej)
- Forchammersvej (mellem H.C. Ørstedes Vej og Vodroffsvej)
- Jyllandsvej (mellem Peter Bangs Vej og Folkets Allé)
- Grundtvigs Sidevej (mellem Grundtvigsvej og nr. 5)
- Steen Blichers Vej (mellem Smallegade og nr. 23)
- Poul Møllers Vej (mellem Steen Blichers Vej og nr. 8)
- Aurikelvej (mellem Søndre Fasanvej og Pelargonievej)

I 2019 foreslås det, at der udlægges nyt slidlag på følgende cykelstier:

- Roskildevej (mellem Dalgas Boulevard og Skellet, nordside)
- Finsensvej (mellem Lauritz Sørensens Vej og Dirch Passers Allé)
- Vesterbrogade (mellem Pile Allé og kommunegrænsen, begge sider)

Trafikken og vejret kan medføre, at der er veje, som i løbet af det næste halve år trænger mere til istandsættelse end de foreslåede. Herudover kan de tilbudte priser medføre en omprioritering. I givet fald vil forvaltningen sørge for en sådan omprioritering i lighed med tidligere år.

Ved alle arbejder informeres borger og forretningsdrivende, ligesom arbejderne koordineres i forhold til byens arrangementer. Der vil naturligvis også være information om arbejderne på kommunens hjemmeside m.v.

Forvaltningen har koordineret forslaget med ledningsejere, herunder Frederiksberg Forsynings planlagte arbejder for 2019.

Klimatilpasning

I forbindelse med planlægning af renoveringsarbejder for 2019 har forvaltningen forholdt sig til kommunes klimatilpasningsplan med henblik på en vurdering af, om de pågældende vejstrækninger indgår i kommunes skybrudsplanlægning og evt. projekter kan samkoordineres. I 2019 er der på Nylandsvej planer om at samtænke renovering af asfalt med klimatilpasningsprojektet.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at ovennævnte renoveringer er nødvendige for at opretholde vejenes levetid og ligeledes sikres det, at trafiksikkerheden og komforten ved kørsel på vejene bliver forbedret. Endvidere vil der blive opnået en

væsentlig støjreduktion fra trafikken som følge af udlægning af nyt asfalt.

Renoveringen af vejene er i tråd med Frederiksbergstrategien om en tryk og sikker by at færdes i. For at opnå dette langsigtede mål er et af de kortsigtede mål at sikre, at belægninger på veje, cykelstier og fortove er trafiksikker.

Økonomi

Vedr. enkelte af de foreslåede arbejder er der endnu ikke indhentet pris. Asfaltpriserne varierer afhængig af oliepriserne, og det er derfor muligt, at ikke alle veje i den prioriterede liste vil kunne udbedres i 2019. Disse veje vil i så fald blive udbedret i 2020.

Herudover kan der opstå skader på andre dele af vejnettet, som vurderes at skulle udbedres hurtigt for at oprette vejkapitalen - dette kan blandt andet opstå som følge af vintervejret, saltning m.v. I det omfang, at dette bliver tilfældet, vil disse strækninger blive udbedret på bekostning af prioriteringen.

Såfremt indstillingen tiltrædes meddeles der anlægsbevilling på i alt 8,5 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet afsat til formålet i 2019. Heraf forventes ca. 0,85 mio. kr. (ca. 10 procent) hvert år anvendt til projektering, ekstern rådgivning samt reserve til stigninger i oliepriser m.v.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
JBS/SV/MN

Bilag

Bilag 1 - Program for istandsættelse af kørebane og cykelstier 2019

Bilag 2 - Tilstands- og opgavebeskrivelse for asfaltarbejde 2019

Bevillingsskema disponering af pulje til slidlag 2019

Punkt 382: Disponering af pulje til fortovsrenovering 2019

05.01.08-G01-3-18

Resume

By- og Miljøområdet har på baggrund af en gennemgang af kommunens fortove foretaget en vurdering af hvilke fortovsstrækninger, der trænger til renovering samt, hvor der med størst fordel kan renoveres fortove med fotokatalyserende belægninger. I sagen foreslås disponeringen af midlerne til fortovsrenovering samt søges om anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. til fotokatalyserende belægninger. Sagen forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at puljemidlerne i 2019 på i alt 2,0 mio. kr. til fortovsrenovering disponeres som foreslået og finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. til fotokatalyserende belægninger finansieret af rådighedsbeløbet afsat til formålet i 2019.

Udvalget anmodede om at få et meddelelsepunkt om mulighederne for at udskifte enkelte knækkede fliser.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at puljemidlerne i 2019 på i alt 2,0 mio. kr. til fortovsrenovering disponeres som foreslået og finansieres af det til formålet afsatte rådighedsbeløb
2. at der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. til fotokatalyserende belægninger finansieret af rådighedsbeløbet afsat til formålet i 2019.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune er ifølge lov om offentlige veje forpligtet til holde sine offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver. By- og Miljøområdet har derfor på baggrund af en gennemgang af kommunens fortove foretaget en vurdering af, hvilke fortovsstrækninger der trænger til renovering. Forvaltningen har koordineret forslaget med ledningsejere, herunder Frederiksberg Forsynings planlagte arbejde for 2019.

Fortovsrenovering gennemføres, når et fortov er slidt. Det viser sig ved, at fliserne begynder at nedbryde og knækker, der dannes lugter og opspring med risiko for falduheld og erstatningsansvar. Ved fortovsrenoveringer sikres det, at det udbedres. Graverarbejder på fortove, parkering på fortove og kørsel med tunge køretøjer, lifte, stilladelser m.v. er også med til at nedbryde fortovene og dermed nødvendiggøre en fortovsrenovering. Ved renoveringen bibeholdes fortovskapitalen i en god stand, og sikkerheden og tilgængeligheden på fortove opretholdes.

Samtidig sikres fortovene ved renoveringen i forhold til fremtidige klimaudfordringer ved blandt andet en forhøjning af lysningen (kantsten mod vejen hæves) på fortovet de steder, hvor det er nødvendigt, således at vand i langt højere grad bibeholdes på vejbanen. I øvrigt samtænkes fortovsrenoveringerne med kommunes klimaplaner.

Der kan også være behov for fortovsrenovering, når der skal nyt slidlag på kørebanen. Tidligere har man lagt slidlag oven på eksisterende slidlag, hvilket selvsagt reducerer lysningen på fortovene. Andre steder er lysningen kørt ned af tunge køretøjer. Det betyder, at fortovslysningen bliver alt for lav til at lægge nyt slidlag. I begge tilfælde vil en fortovsrenovering være nødvendig for at sikre en fornuftig lysning - også i klimasammenhæng.

Det er således nødvendigt med en vedvarende vedligeholdelse og renovering af fortove, pladser m.v. I budgettet for 2019 er der derfor afsat en pulje på 2,0 mio. kr. til fortovsrenovering. Hertil kommer, at der er afsat driftsmidler på ca. 8,0 mio. kr.

Ved renovering af fortove udføres arbejdet i overensstemmelse med Designmanualen, ligesom principperne i Frederiksberg Kommunes Tilgængelighedsplan anvendes således, at tilgængelighed for specielt ældre og handicappede fremmes.

Forvaltningen foreslår følgende fortove renoveret i 2019:

- Roskildevej (mellem Hoffmeyersvej og Dalgas Boulevard, nordside)
- Roskildevej (mellem Søndre Fasanvej og Zoologisk Have, nordside)
- Philip Schous Vej (mellem Finsensvej og P.G. Ramms Allé, begge sider)

- Steenwinkelsvej (mellem Ingemannsvej og H.C. Ørstedes Vej, sydside)
- Finsensvej (mellem Lindevangs Allé og Nordre Fasanvej, sydside)
- Harsdoffsvej (Thorvaldsensvej og Amalievej, begge sider)
- Rosenørns Allé (mellem nr. 41 og nr. 45)
- Godthåbsvej (mellem Nordre Fasanvej og Tesdorpfsvvej, sydside)
- Grundtvigs Sidevej (mellem Grundtvigsvej og nr. 4)
- Gustav Johansens Vej (mellem Finsensvej og Peter Bangs Vej, begge sider)
- Rådmand Steins Allé (mellem Marielystvej og Hoffmeyersvej)
- Danas Plads (mellem Danas Vej og Carl Plougs Vej)

Der er vedlagt en tilstandsbeskrivelse, der nærmere beskriver tilstanden og renoveringsarbejderne på ovenstående fortovsstrækninger.

Det bemærkes, at Roskildevej (mellem Hoffmeyersvej og Dalgas Boulevard, nordside), Philip Schous Vej, Godthåbsvej (mellem Nordre Fasanvej og Tesdorpfsvvej, sydside) og Steenwinkelsvej alle var planlagt til renovering i 2018. Renoveringen er blevet rykket til 2019, da de indhentede priser ikke gjorde det muligt at lave strækningerne i forhold til de afsatte midler.

Renovering af fortovet på Godthåbsvej i 2019 er en fortsættelse af renovering i 2016, 2017 og 2018. Renovering af fortovene på Godthåbsvej vil strække sig over yderligere et par år.

Der er endnu ikke fastsat endelige priser for fortovsrenoveringsforslaget. Såfremt de indhentede priser ikke gør det muligt at udbedre samtlige af de nævnte strækninger, vil der blive overflyttet strækninger til renovering i 2020. Vejret kan medføre, at der er veje, som i løbet af det næste halve år trænger mere til istandsættelse end de foreslåede, hvorfor disse strækninger i givet fald vil prioriteres.

Ekstra parkeringspladser

Der er på samtlige fortovsstrækninger undersøgt, hvorvidt der er muligt at etablere ekstra parkeringspladser i overensstemmelse med målet om, at der i 2019 skal etableres 200 nye parkeringspladser. Det er muligt at etablere 16 pladser på Philip Schous Vej kombineret med skråparkeringer, 90 grader parkeringer og en knast. Det er også muligt at etablere 4 skråparkeringspladser på Steenwinkelsvej nr. 19, hvor fortovet bliver indsnævret. Samtidig er der mulighed for at etablere 4 bilparkeringspladser, 2 på Grundtvigs Sidevej og 2 på Rådmand Steins Allé med knaster. I alt vil der således blive etableret 24 ekstra parkeringspladser, der indgår i regnskabet om 200 nye p-pladser som finansieres af den pulje.

Klimatilpasning

I forbindelse med planlægning af renoveringsarbejder for 2019 har forvaltningen forholdt sig til kommunes klimatilpasningsplan med henblik på en vurdering af, om de pågældende vejstrækninger indgår i kommunes skybrudsplanlægning, og projekterne kan samkoordineres. Og i det omfang arbejdet kan sammen koordineres. I 2019 er der på Philip Schous Vej planer om at samtænke renovering af fortovene med klimatilpasningsprojektet.

Photokatalyserende belægninger

Kommunalbestyrelsen har i 2019 afsat midler på 400.000 kr. til photokatalyserende belægninger og evaluering af produktet. De photokatalyserende belægninger foreslås benyttet i sammenhæng med fortovsrenovering på følgende trafikveje:

- Roskildevej (mellem Sønder Fasanvej og Zoologisk Have, nordside)
- Finsensvej (mellem Lindevangs Allé og Nordre Fasanvej, sydside)
- Godthåbsvej (mellem Nordre Fasanvej og Tesdorpfsvvej, sydside)
- På Langelangs Plads i forbindelse med anlæggelse af parkeringspladser og skybrudssikring

Strækningerne foreslås på grund af de store trafikmængder, der er på disse veje og hvor koncentrationen er stor. Det er således vurderet, at der vil være størst gavn på disse strækninger.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at ovennævnte renoveringer er nødvendige for at sikre at belægningen er sikker at færdes på, herunder således fortovskapitalen opretholdes. Samtidig brug af photokatalyserende belægning vil reducere luftforurening på de 3 valgte trafikveje.

Fortovsrenoveringen er i god tråd med Frederiksbergstrategien om, at byen skal være en tryk og sikker by at færdes i, idet belægninger på veje, cykelstier og fortove skal være uden trafikfarlige huller og niveauspring. Forvaltningen vurderer, at den foreslåede prioritering lever op til målsætningen og afspejler de pt. mest påtrængende behov.

Økonomi

Der er afsat puljemidler på 2 mio. kr. i 2019 til fortovsrenovering, som foreslås disponeret som beskrevet, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019

Såfremt indstillingen tiltrædes meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. til fotokatalyserende belægninger finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, MAG, KB
JBS/SV

Bilag

Bilag 1 - Forslag til program for istandsættelse af fortov 2019

Bilag 2 - Tilstands- og opgavebeskrivelse for fortove 2019

Bevillingskema fotokatalyserende belægninger

Bevillingsskema - Disponering af pulje til fortovsrenovering 2019

Punkt 383: Godkendelse af vandpriser, vandaflædningsafgift samt leveringsbestemmelser for Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S for 2019

13.00.00-G01-4-18

Resume

Bestyrelserne i Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S har den 19. september 2018 godkendt revision af de respektive leveringsbestemmelser. Kommunalbestyrelsen skal efterfølgende foretage godkendelse af leveringsbestemmelserne, således at disse kan træde i kraft den 1. januar 2019.

Bestyrelserne i Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S har den 14. november 2018 godkendt vandpriserne for 2019. Kommunalbestyrelsen skal efterfølgende foretage en legalitetsgodkendelse af taksterne. Det vil sige, at prisbladene er fastsat i overensstemmelse med de gældende regler og administrative retningslinjer, der forefindes for området.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at Frederiksberg Forsynings reviderede leveringsbestemmelser (vandregulativ og betalingsvedtægt) godkendes med virkning pr. 1. januar 2019, og
2. at Frederiksberg Forsynings prisblade for vandpris og vandaflædningsafgift 2019 godkendes.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at Frederiksberg Forsynings reviderede leveringsbestemmelser (vandregulativ og betalingsvedtægt) godkendes med virkning pr. 1. januar 2019, og
2. at Frederiksberg Forsynings prisblade for vandpris og vandaflædningsafgift 2019 godkendes.

Sagsfremstilling

Leveringsbestemmelser

Den 19. september 2018 har bestyrelserne i Frederiksberg Vand A/S og Frederiksberg Kloak A/S godkendt en revision af de respektive leveringsbestemmelser. Nedenfor er en kort opsummering af de væsentligste ændringer i leveringsbestemmelserne:

Vand

Der er sket en præcisering af vandingsforbuddet således, at det står anført at der i udgangspunktet kan indføres vandingsforbud i perioden 1. juni til 1. september, men at kunden kan ansøge om dispensation fra forbuddet. Endvidere gives der mulighed for at håndhæve vandingsforbuddet.

Herudover er der sket præcisering af vandmålerplacering, samt tilføjelse af en paragraf omkring at kunden skal give Frederiksberg Vand besked i forbindelse med ændringer i kundeforholdet – fx i forbindelse med ejerskifte eller tvangsauktion.

De resterende ændringer i leveringsbestemmelserne for Frederiksberg Vand vurderes at være af redaktionel karakter. Ændringerne er fremhævet med korrektur i bilaget "Vand - Leveringsbestemmelser 2019".

Kloak

Der er i leveringsbestemmelserne foretaget en præcisering af trappemodellen, en model som vedrører vandaflædningsbidrag for erhvervsjendomme. Et selskab kan på ejers foranledning afregne på baggrund af den såkaldte trappemodel, hvilket betyder at vandaflædningsbidraget falder i takt med at forbruget øges. Præciseringen vedrører den reduktion, der kan opnås via trappemodellen, og præciseringen er foretaget i forbindelse med at trappemodellen er fuldt indfaset.

Herudover er der tilføjet en paragraf om, at kunden skal give Frederiksberg Kloak besked i forbindelse med ændringer i kundeforholdet – fx i forbindelse med ejerskifte eller tvangsauktion.

De resterende ændringer i leveringsbestemmelserne for Frederiksberg Kloak vurderes at være af redaktionel karakter. Ændringerne er fremhævet med korrektur i bilaget "Kloak - Leveringsbestemmelser 2019".

Vandpris og vandaflædningsafgift

Frederiksberg Forsyning A/S har på vegne af bestyrelserne for Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S fremsendt prisblade for vandpris og vandaflædningsafgift for 2019 med henblik på Kommunalbestyrelsens godkendelse. Prisbladene er forinden godkendt af Frederiksberg Forsyning den 14. november 2018.

Godkendelsen sker i henhold til vandforsyningslovens § 53 og betalingslovens § 3, stk. 1. Kommunalbestyrelsens godkendelse er alene en legalitetsgodkendelse - dvs. kommunalbestyrelsen skal godkende, at prisbladene er i overensstemmelse med gældende regler og administrative bestemmelser. Det er således ikke prisen, der skal godkendes.

En legalitetsgodkendelse omfatter kontrol af, at priserne er fastsat i overensstemmelse med det af Forsyningssekretariatet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens fastsatte prisloft. Derudover skal det dokumenteres, at de opkrævede udgifter er sket efter "hvile i sig selv princippet", dvs. at indtægter og udgifter over en vis tid modsvarer hinanden. Endelig skal det sikres, at nyere lovgivning er integreret i prisbladene.

Priserne er, ud fra de økonomiske rammer, beregnet til følgende for 2019, ex. moms og afgifter:

Vandpris: 12,43 kr. pr. m³.

Vandaflædningsbidrag: 12,12 kr. pr. m³.

Nedenfor er vist priserne for 2018 og 2019 og ændringen i kr. og procent:

Vand- og kloakpriser (i kr.)	2018	2019	stigning i kr.	stigning i %
------------------------------	------	------	-------------------	-----------------

Prisen består af:

Vandpris	10,90 kr.	12,43 kr.	1,53 kr.	14%
Vandafgift og drikkevandsbidrag	6,37 kr.	6,37 kr.	0,0 kr.	0%
Vandaflædningsbidrag (kloakafgift)	10,99 kr.	12,12 kr.	1,13 kr.	10%
Moms 25%	7,07 kr.	7,73 kr.	0,66 kr.	9%
Samlet pris pr. m ³ - inkl. moms	35,33 kr.	38,65 kr.	3,32 kr.	9%

Abonnement for måleren pr. kvartal inkl. moms, fx:

5 m ³ måler	92,50 kr.	92,50 kr.	0 kr.	0%
7 eller 10 m ³ måler	143,75 kr.	143,75 kr.	0 kr.	0%

For en standard lejlighedskunde (2 personer med forbrug på 80 m³) vil den samlede betaling inkl. moms, afgifter og abonnement ændres fra 3.196 kr. i 2018 til 3.462 kr. i 2019 svarende til en stigning på 8,3 %. For en standard villakunde (4 personer med forbrug på 160 m³) vil den samlede betaling inkl. moms, afgifter og abonnement ændres fra 6.022 kr. i 2018 til 6.554 kr. i 2019 svarende til en stigning på 8,8 %.

I 2013 er der lovmæssigt indført en trappemodel for vandaflledning. Ved forbrug over 500 m³ og under 20.000 m³ skal der i 2019 gives en rabat på 20 % af basistaksten, svarende til en takst på 9,70 kr. pr. m³ og for forbrug over 20.000 m³ skal der gives en rabat på 60 % af basistaksten, svarende til en takst på 4,85 kr. pr. m³.

Priser og afgift er fastsat efter "hvile i sig selv princippet". For en specificering af prisfastsættelsen, se bilaget "Frederiksberg Kommune Godkendelse af Vand".

By- og Miljøområdet vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at udkast til ændrede leveringsbestemmelser for Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S kan godkendes samt, at prisfastsættelsen af vandpris og vandafledningsafgift for 2019 er sket i overensstemmelse med gældende lovgivning og administrative principper, og dermed kan godkendes.

Økonomi

Området er takstfinansieret. Der er ingen direkte økonomisk konsekvens af sagen.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
MS/LS

Bilag

Vand - leveringsbestemmelser 2019

Kloak - leveringsbestemmelser 2019

Frederiksberg Kommune Godkendelse af Vandpriser 2019

Prisblad Frederiksberg Vand 2019

Prisblad Frederiksberg Kloak 2019

FS Statusmeddelelse - Frederiksberg Kloak AS

FS Bilag B - Tillæg - Frederiksberg Kloak AS

FS Afgørelse - Frederiksberg Vand AS

Punkt 384: Indkøb af eldrevne komprimatorbiler i perioden 2019-23

00.00.00-G01-24-18

Resume

Frederiksberg Renovation står overfor i 2019 og de efterfølgende 4 år at udskifte de i 2011 indkøbte komprimatorbiler.

I tråd med Frederiksberg Kommunes politik på miljøområdet og ønske om at konvertere dieselmotorbiler til elbiler, foreslår By- og Miljøområdet, at Frederiksberg Renovation i perioden 2019-24 løbende udskifter de nuværende dieselmotorbiler (15 stk.) til eldrevne, således at alle Frederiksberg Renovations komprimatorbiler vil være eldrevne i starten af 2024.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der i 2019 indkøbes 9 elkomprimatorbiler til erstatning for 9 diesel komprimatorbiler (euro 5),
2. at der i perioden 2020-2024 indkøbes yderligere 6 elkomprimatorbiler til erstatning for 6 dieselmotorbiler (euro 5),
3. at den samlede investering på 65 mio. kr. finansieres ved finansiel leasing via Kommuneleasing, og at der i 2019 indgås en rammeaftale med Kommuneleasing på det samlede beløb,
4. at forvaltningen bemyndiges til at indgå en fastrenteaftale for leasingaftale vedrørende indkøb af elkomprimatorbiler, jf. punkt 3,
5. at der tilrettelægges et udbud for det samlede antal biler, der sikrer den optimale konkurrence og dermed den bedste pris med henblik på at minimere behovet for en forøgelse af de gældende affaldsgebyrer samt,
6. at affaldsgebyrerne som følge af denne sag, løbende vil stige fra 2020 (med 40 kr.) og de efterfølgende 3 år, og vil ende på en gennemsnitlig samlet stigning på estimeret 90 kr. pr. husstand/år, efter indkøb af 15 elkomprimatorbiler.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der i 2019 indkøbes 9 elkomprimatorbiler til erstatning for 9 diesel komprimatorbiler (euro 5),
2. at der i perioden 2020-2024 indkøbes yderligere 6 elkomprimatorbiler til erstatning for 6 dieselmotorbiler (euro 5),
3. at den samlede investering på 65 mio. kr. finansieres ved finansiel leasing via Kommuneleasing, og at der i 2019 indgås en rammeaftale med Kommuneleasing på det samlede beløb,
4. at forvaltningen bemyndiges til at indgå en fastrenteaftale for leasingaftale vedrørende indkøb af elkomprimatorbiler, jf. punkt 3,
5. at der tilrettelægges et udbud for det samlede antal biler, der sikrer den optimale konkurrence og dermed den bedste pris med henblik på at minimere behovet for en forøgelse af de gældende affaldsgebyrer samt,
6. at affaldsgebyrerne som følge af denne sag, løbende vil stige fra 2020 (med 40 kr.) og de efterfølgende 3 år, og vil ende på en gennemsnitlig samlet stigning på estimeret 90 kr. pr. husstand/år, efter indkøb af 15 elkomprimatorbiler.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Renovation står over for de kommende år at udskifte de nuværende dieselmotorbiler, der blev indkøbt primo 2011. En del af bilerne (9 stk.) er udtjente på nuværende tidspunkt, mens andre kan være i drift nogle år endnu.

De nuværende elbiler har henholdsvis erstattet biler, der blev overtaget fra R98 og biler konverteret til indsamling af nye fraktioner til indsamling (bl.a. madaffald).

I 2019 er det planen at udskifte 9 af de nuværende dieselmotorbiler. De øvrige dieselmotorbiler planlægges at blive udskiftet løbende frem til 2024.

Frederiksberg Renovation har gennem de seneste 5 år haft elkomprimatorbiler. FR har siden 2013 haft en enkelt elkomprimatorbil, som et pilotprojekt i forhold til at afprøve muligheden for på sigt at konvertere til elkomprimatorbiler. Gennem erfaringerne fra dette pilotprojekt er elbilerne blevet videreudviklet, så de i dag opfylder det behov, Frederiksberg Renovation har til at løse opgaven med affaldsindsamling. Al restaffald (tidlig udkørsel) bliver i dag afhentet af elbiler.

Frederiksberg Kommunes brug af elbiler har medført en stor interesse fra øvrige kommuner i Danmark, Skandinavien, Tyskland, Polen og England, som har brugt Frederiksberg Kommunes erfaring med elkomprimatorbiler og er i gang

med/påtænker at udskifte diesel- med elkomprimatorbiler. Eksempelvis har Rødovre Kommune besluttet, at al affald skal afhentes af elbiler i forbindelse med hjemtagelse af opgaven i 2019.

Omkostninger i forbindelse med anskaffelse af elkomprimatorbiler

Indkøb af elkomprimatorbiler er væsentlig dyrere end indkøb af dieselkomprimatorbiler. En elkomprimatorbil koster ca. 4,2 mio. kr. mod en dieselkomprimatorbil til ca. 1,6 mio. kr.

Priserne på elkomprimatorbiler må forventes at falde i de kommende år, når der er etableret et større marked for disse. Frederiksberg Kommune var, og er stadig den eneste kommune eller vognmand i Nordeuropa, der benytter elkomprimatorbiler. Som nævnt er flere af dieselkomprimatorbilerne i dag udtjente, og står over for udskiftning. Alternativet til anskaffelse af elkomprimatorbiler er således anskaffelse af traditionelle diesel-komprimatorbiler, der normalt vil have en optimal levetid på 7 år baseret på en afvejning mellem materiellets tilstand, vedligeholdelsesbehov og økonomi. Dette skal i givet fald ses i lyset af kommunens kommende elbilstrategi, hvor et af virkemidlerne er, at 100 % af de kommunale renovationskøretøjer er eldrevne i 2023.

Frederiksberg Renovations erfaringer viser, at elbilerne har en væsentlig billigere drift (el, vedligehold m.m.) og en forventet afskrivningsperiode på 12-14 år, hvilket gør, at prisdifferencen på de enkelte afskrivningsår udjævnes noget. Dertil kommer miljøgevinsterne; ingen CO₂- eller partikelemission, et markant lavere støjniveau både i byrummet og på pladsen på Skellet samt et bedre arbejdsmiljø for medarbejderne.

Den samlede investering i perioden 2019-2024 vil være ca. 65 mio. kr. mod en investering på ca. 25 mio. kr. for dieselbiler, med en halv så lang afskrivningsperiode. Forskellen finansieres dels via interne effektiviseringsringer i Frederiksberg Renovation og en løbende stigning i affaldsgebyret svarende til de årlige investeringer/indkøb.

Selve købet af det samlede antal elkomprimatorbiler vil blive tilrettelagt via en udbudsproces, der sikrer den bedst mulige konkurrence mellem de relevante leverandører på markedet, idet der her i videst muligt omfang vil blive taget højde for, at markedet p.t. udvikler sig i retning af flere leverandører og dermed større konkurrence.

I praksis vil udbudsprocessen blive varetaget af kommunens Udbudsafdeling i et samarbejde med Frederiksberg Renovation og eventuelt suppleret med ekstern konsulentbistand for kvalitetssikring af dele af udbudsmaterialet.

Det vil være nødvendigt at opgradere strømforsyningen i 2019 (ca. 1 mio. kr.), hvilket vil blive finansieret af levetidsforlængelsen af de nuværende dieselbiler, som var planlagt udskiftet i indværende år.

Den estimerede stigning i affaldsgebyret beløber sig til kr. 40 kr./år i 2020 stigende til kr. 90 kr. år efter indkøb af alle planlagte biler. Det samlede årlige gebyr for en typisk lejlighed er på ca. 1.700 kr. inkl. moms. Stigningen svarer i forhold hertil til henholdsvis ca. 2½% og 5½%.

Eventuel betydning for konkurrenceudsættelse

Frederiksberg Renovation deltog i foråret 2018 i en Benchmark/nøgletalsanalyse med Københavns Kommune. Analysen viste, at Frederiksberg Renovation er fuldt konkurrencedygtig i forhold til de private aktører på markedet, endda marginalt billigere. Såfremt der vil ske en fremtidig konkurrenceudsættelse af opgaveløsningen, vil de foreslåede indkøb ikke hindre dette.

Der er en principiel risiko for, at der ved en konkurrenceudsættelse inden udløbet af den forventede levetid/afskrivningstid på elkomprimatorbilerne på 12-14 år vil blive indregnet et "risikotillæg" fra tilbudsgivere for overtagelse af eksisterende materiel afhængig af materiellets tilstand og vedligeholdelsesbehov. Tilsvarende gør sig også gældende for traditionelle dieselkomprimatorbiler, dog i en anden målestok. Risikoen afhænger af materiellets tilstand og alder på tidspunktet for en konkurrenceudsættelse. Som udgangspunkt vil der ved en konkurrenceudsættelse blive stillet krav om overdragelse af Frederiksberg Renovations materiel til den afskrevne pris, som er lig med udgiften.

Forholdet til fremtidig udvikling af indsamlingsmønstre og affaldsfraktioner

Den overordnede målsætning i den nuværende plan er en genanvendelse af husholdningsaffaldet på 50 procent i 2022. I 2017 blev 40 procent indsamlet til genanvendelse, hvilket svarede til forventningen. Den nyindførte ordning for madaffald bidrager yderligere til genanvendelsen, men omvendt falder mængderne af papir, hvorfor det samlet set er usikkert, om målet i 2022 kan nås uden yderligere initiativer.

Der er i maj 2018 vedtaget et EU-direktiv, som vil medføre endnu højere mål for genanvendelsen i 2025, 2030 og 2035. Det vil i stigende grad være omkostningsfuldt at nå de sidste procenter.

Status for Frederiksbergs udarbejdelse af en ny affalds- og ressourceplan er, at der afventes en national affaldsplan, som forventes klar i 2020. Den nye kommunale plan skal derefter vedtages og forventes at kunne være gældende fra 2021.

Med henblik på beslutning om evt. mål og initiativer for perioden 2019-2020 planlægges der fremlagt en sag for udvalget primo 2019.

Indkøbet af de 9 komprimatorbiler i 2019 er teknisk nødvendigt og baseret på de nuværende indsamlings-mønstre og affaldsfraktioner. De kommende indkøb vil blive tilpasset ændringer i eventuelle nye indsamlingsmønstre / affaldsfraktioner. Det vil ske i forbindelse med udbud af indkøbene.

Affaldsopsamlingen foregår i dag overvejende i beholdere. Ca. 8 procent af restaffaldet indsamles med mobilsug, som typisk er indført ved byfornyelse og ved nogle nye ejendomme. Fremadrettet kan der også på Frederiksberg være behov for at forholde sig til alternativer til den nuværende indsamling i beholdere. I Fuglebakkekvarteret, City Campus, hospitalsområdet og andre områder, der fornyes, er der anledning til at overveje, hvordan indsamlingen bør ske fremadrettet. Blandt overvejelserne kan være nedgravede beholdere eller centralsug. Der vil dog inden for en kort tidshorisont ikke kunne ske en væsentlig omstilling af den samlede affaldsindsamling.

Der vil dog kunne ske ændringer af ordninger som for eksempel samlet indsamling af plast og metal, to-kammer biler til indsamling mad- og restaffald fra villaer, fortsat reduktion i indsamlingen af papir og spørgsmål om storskraldsindsamlingens fremtid kan medføre behov for et ændret bilbehov. Der forventes dog fortsat at være mange almindelige beholdere og dermed behov for en del komprimatorbiler.

Omstilling af øvrige køretøjer til el

Ud over de nævnte komprimatorbiler har Frederiksberg Renovation 3 ladbiler, 2 mikrokomprimatorbiler og 1 kranbil. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at anskaffe disse typer som eldrevne. Frederiksberg Renovation vil løbende følge udviklingen, holde sig i front, opøge og understøtte nye muligheder, så når det bliver muligt at konvertere disse typer til el, så Frederiksberg Renovation vil være 100% eldrevne.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljørådet vurderer, at den foreslåede investering vil være hensigtsmæssig. Den nuværende indsamling af affald med elkomprimatorbiler har vist, at det er muligt at konvertere alle renovationsbilerne til elbiler og derved sikre en væsentlig miljømæssig forbedring og desuden være i tråd med kommunens mål om konvertering af kommunens bilpark til el.

Yderligere vurderer forvaltningen, at investeringen ikke vil hindre en eventuel konkurrenceudsættelse ved en senere lejlighed.

Økonomi

Indkøbene vil ske via finansiel leasing med en løbetid på 10 år for hver af bilerne. Da der er tale om leasing af driftsmidler påvirker det ikke kommunens låneramme/deponeringspligt.

Leasingforpligtelsen indregnes i balancen som langfristet gæld og aktiverne registreres tilsvarende under materielle anlægsaktiver - i takt med påbegyndelse af leasingaftalerne - dvs ca. 40 mio. kr. i 2019 og yderligere 8 mio. kr. i hvert af de kommende 3 år til alle 15 biler er udskiftet. Dette vil svare til en øget leasingudgift i forhold til det nuværende budget på ca. 2,2 mio. kr./år i 2020 stigende til ca. 4,7 mio. kr. / år, når alle biler er indkøbt. I henhold til aftalen overtages bilerne af kommunen efter 10 år til 100 t. kr. pr. stk., svarende til den forventede værdi på det pågældende tidspunkt.

Finansieringen af merudgiften ved konvertering til elkomprimatorbiler sker via en gennemsnitlig stigning pr. husstand i affaldsgebyrerne pr. på ca. 40 kr./år i 2020 stigende til 90 kr./år efter indkøb af alle planlagte biler samt en årlig intern effektivisering på 0,7 mio. kr. I forbindelse med budgetlægningen for 2020 (2021-2023) vil udgifts- og indtægtsbudgettet blive tilpasset.

Eventuel benyttelse af konsulentbistand knyttet til udbudsprocessen vil blive afholdt inden for budgettet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
OP

Punkt 385: Disponering af pulje til vedligeholdelse af de frederiksbergske kirkegårde 2019

04.31.09-G01-5-18

Resume

Der er i anlægsbudgettet for 2019 afsat en pulje på 1,0 mio. kr. til vedligehold af de frederiksbergske kirkegårde. Beløbet foreslås anvendt til fortsættelse af den genopretning, der startede i 2010, og vil hovedsageligt foregå på Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård. Disponering af midlerne forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til vedligeholdelse af de frederiksbergske kirkegårde finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til vedligeholdelse af de frederiksbergske kirkegårde finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Sagsfremstilling

1. januar 2010 overtog Frederiksberg Kommune ansvaret for de tre frederiksbergske kirkegårde fra Frederiksberg Begravelsesvæsen. Overtagelsen omfattede henholdsvis Frederiksberg Ældre Kirkegård, Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård samt krematoriet på Søndermark Kirkegård. Opgaverne kommunen overtog vedrører dels myndighedsbehandling og borgerbetjening, begravellesydelser m.v., men også drift, vedligeholdelse og anlæg af kirkegårdene. Kirkegårdene var ved overtagelsen nedslidte - dette gjaldt dog særligt Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård, hvor der i en længere periode ikke havde været råd til nedlæggelse af udløbne gravsteder, og hvor stier, flisegange og adgangsveje ikke havde været vedligeholdt i mange år, og hvor der derfor var risiko for faldskader m.v. Kommunen har derfor siden overtagelsen søgt at genoprette de meget nedslidte kirkegårde, så de igen fremstår vedligeholdte.

Dele af Solbjerg Parkkirkegård overgår til offentlig park i 2020, idet det umiddelbart er forventningen, at hele Solbjerg Parkkirkegård vil være overgået til offentlig park i 2050. Se hvad der overgår til park i 2020 på bilag A. I den forbindelse skal der udarbejdes en udviklingsplan for kirkegården. Da kirkegården skal bidrage til klimatilpasningen af Frederiksberg, er det nødvendigt at få udarbejdet en hydraulisk helhedsplan, som skal tænkes sammen med udviklingsplanen. Den hydrauliske helhedsplan er under udarbejdelse og først når den foreligger kan den endelige udviklingsplan udarbejdes. Denne vil blive forelagt udvalget i løbet af 2019.

De tre frederiksbergske kirkegårde bruges i dag herudover aktivt som nærrecreative friarealer i lokalområderne.

I de første år efter kommunen overtog kirkegårdene i 2010 var genopretningsudgifterne til kirkegårdene store, men beløbet til vedligeholdelse er gennem årene faldet, i takt med at vedligeholdelsesniveauet er forbedret. Der er således i budgettet for 2019 afsat 1,0 mio. kr. til nedenstående vedligeholdelsesindsatser. Målet med den fortsatte indsats er at have vedligeholdte og attraktive kirkegårde, kombineret med muligheden for en fremtidig billigere og mere effektiv drift af arealerne.

De samlede vedligeholdelsesarbejder i 2019 omfatter arbejder på Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård. Der er fortsat et behov for at renovere flisestier, adgangsveje og at nedlægge unødvendige stier på Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård.

Konkret omfatter arbejderne i 2019 på Solbjerg Parkkirkegård (Bilag B):

- nedlæggelse af en unødvendig asfaltsti i afdeling 3.E, der overgår til park i 2020.
- renovering af plads og plantebed for ældre lindetræ ved Søndre Kapel.
- renovering af vejbelægning og fortov mellem 2. afd. D og 5. afd. B ud mod Søndre Fasanvej.

samt følgende arbejder på Søndermark Kirkegård (Bilag C):

- nedlæggelse af overflødig fortov langs den nordlige grænse nord for afd. 2.

- genopretning af flisegange nord for Birkelunden og sti til indgang i det sydøstlige hjørne.
- omlægning af et hjørne i den nordlige del.
- renovering af tre affaldsbåse.

Det er forventningen, at de afsatte midler er tilstrækkelige til de planlagte arbejder. I fald arbejderne måtte blive dyrere, vil arbejderne blive udført i den ovenfor nævnte prioriterede rækkefølge.

By- og Miljøområdet vurderer:

By- og Miljøområdet vurderer, at der med de afsatte puljemidler vil kunne igangsættes de planlagte arbejder på kirkegårdene. De indkomne tilbud vil vise, om der er tilstrækkelige midler til alle genopretningsplaner i 2019.

Økonomi

Der i budgettet for 2019 afsat 1 mio. kr. til vedligehold af kirkegårde. Midlerne anvendes til genopretning af stier og nedlæggelse af overflødige stier mm. Såfremt indstillingen tiltrædes, meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet i 2019.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
SV/PT

Bilag

Bilag A. Overblik 2020 og 2050 arealer Solbjerg Parkk.

Bilag B. Genopretning af Solbjerg Parkkirkegaard 2019

Bilag C. Genopretning af Soedemark Kirkegaard 2019

Bevillingskema - Kirkegårde 2019

Punkt 386: Disponering af pulje til offentlige legepladser 2019 og anlægsbevilling til legepladsen Kejserinde Dagmars Plads

04.03.00-G01-30-18

Resume

Der er i anlægsbudgettet for 2019 afsat en ekstraordinær høj pulje på 1,5 mio. kr. til at renovere og løfte legepladser kvalitetsmæssigt. Derudover er der afsat rådighedsbeløb på 0,7 mio. kr. til en samtidig udvidelse af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads. Således at der samlet set er 2,2 mio. kr. til offentlige legepladser i 2019. Der foreslås anvendt 1,3 mio. kr. til udvidelse, nytænkning og renovering af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads, mens de resterende midler foreslås anvendt til kvalitetsløft på flere andre legepladser. Disponering af anlægsmidlerne på 0,7 mio. kr. til Kejserinde Dagmars Plads, samt disponering af puljemidlerne på 1,5 mio. kr. til renovering af legepladser, forelægges til udvalgets godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at puljemidlerne på i alt 1,5 mio. kr. i 2019 til offentlige legepladser disponeres som foreslået, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019
2. at der meddeles anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. til legepladsen Kejserinde Dagmars Plads finansieret af rådighedsbeløb i 2019 afsat til formålet.

Udvalget anmodede om, at tilgængelighed indtænkes i projekterne.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at puljemidlerne på i alt 1,5 mio. kr. i 2019 til offentlige legepladser disponeres som foreslået, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019
2. at der meddeles anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. til legepladsen Kejserinde Dagmars Plads finansieret af rådighedsbeløb i 2019 afsat til formålet.

Sagsfremstilling

I forbindelse med disponering af puljen til offentlige legepladser i 2018, gav By- og Miljøudvalget udtryk for, at de ønskede, at den næste legeplads, der renoveres bliver legepladsen Kejserinde Dagmars Plads. Samtidig blev det foreslået at udvide legepladsens areal og at øge belysningen. I forbindelse med Budgetaftalen 2019, blev puljen til offentlige legepladser øget til 1,5 mio. kr. i 2019 med henblik på et markant løft af kvaliteten af legepladserne på Frederiksberg, herunder til renovering af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads. Derudover blev der afsat rådighedsbeløb på 0,7 mio. kr. til en samtidig udvidelse af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads.

Med hensyn til kvalitetsløft af de øvrige legepladser, er der foretaget prioritering og forslag med baggrund i det i 2017 gennemførte servicetjek af alle offentlige legepladser. Forvaltningen har lavet en status vedr. renovering af de offentlige legepladser (bilag 1).

Kejserinde Dagmars Plads:

Til udvidelse, nytænkning og renovering af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads foreslås det at anvende 0,6 mio. kr. fra legepladspuljen, sammen med rådighedsbeløbet på 0,7 mio. kr., så der samlet set er 1,3 mio. kr. til denne legeplads. I de politiske bemærkninger i 2018 og 2019 er der lagt vægt på at investeringerne i bylivet i højere grad skal ske med inddragelse af borgerne og brugerne. Der vil derfor, inden udbud af renovering af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads, blive gennemført borgerinddragelse omkring nytænkning af legepladsen. Forvaltningen vil, når der er udarbejdet et udkast til plan og design for legepladsen Kejserinde Dagmars Plads, forelægge dette for udvalget i løbet af foråret.

Udgifterne forventes at fordele sig således:

Formål	Udgift i kr.
Rydning og bortskaffelse af hegn og beplantning på eksisterende legeplads	50.000
Opsætning af nyt hegn og beplantning	50.000
Belysningsmaster 2 stk.	70.000

Fjerne og bortskaffe eksisterende belægninger og redskaber	100.000.
Etablering af nye belægninger	400.000
Nye legepladsredskaber	590.000
Design af legeplads	40.000
Skønnet samlet udgift	1.300.000

Derudover foreslås det at give boldbanen ved Kejserinde Dagmars Plads et tiltrænkt kvalitetsløft med et nyt 4 m højt panelhegn, overdækning og ny låge. Panelhegn er langt mere modstandsdygtigt overfor slid og hærværk end det nuværende trådhegn. Derudover tænkes banen streget op, og der kunne eventuelt etableres siddemulighed på den ene side af banen. Dette forventes at koste 130.000 kr.

Kvalitetsløft på andre legepladser:

Legepladsen Lindevangsparken:

Karrusellen til de større børn, der er fra 2005, er nedslidt, og har flere gange været repareret. Det foreslås derfor at udskifte den med en ny flot og stor karrusel, der kan rumme mange børn samtidig. Beløb 125.000 kr.

Boldbanehegnet har flere defekter og foreslås erstattet med et nyt panelhegn i begge ender. Dette forventes at beløbe sig til 60.000 kr.

Legepladsen Rosenhaven:

Et mindre vipperedskab er slidt, og den lille rutsjebane er fjernet, da den var defekt. For at højne kvaliteten af legepladsen foreslås derfor, at finde to mindre nye redskaber til de små børn. Derudover kræves der nogle ændringer af faldunderlaget i forbindelse hermed. Det forventes at beløbe sig til 100.000 kr.

Legepladsen Hattensens Allé:

Legepladsen blev totalrenoveret i 2015, hvor et par større døende træer, blev erstattet af nye træer. Det vil vare mange år inden de nye træer kan bidrage med skygge, og der har derfor været ønsker fra borgere om et solsejl til beskyttelse af børn på legepladsen i den forgangne sommer. Derfor foreslås det at opsætte et solsejl. Dette koster 20.000 kr.

Aksel Møllers Have:

Legepladsen fungerer fint, men området ville have godt af udfordringer for store børn/unge/teenagere, hvorfor det foreslås at etablere et mindre område med 2-4 motionsredskaber og gummibelægning. Det forventes at beløbe sig til 155.000 kr.

Drikkefontænen ved legepladsen er defekt og foreslås derfor udskiftet med en ny i stil med dem, der er opsat på de øvrige legepladser. En ny drikkefontæne koster 90.000 kr. inkl. montering.

Renoveringerne på disse sidstnævnte legepladser vil blive iværksat i starten af 2019 uden yderligere forelæggelse for udvalget.

Endelig foreslår forvaltningen, at den næste legeplads, der totalrenoveres og udvides i 2020, bliver legepladsen Egernevej Anlægget, da denne efterhånden trænger til renovering, og der er potentiale for at udvide legepladsen, så den i højere grad også henvender sig til større børn, samt med eventuel samtidig mulighed for opstilling af motionsredskaber til teenagere/voksne.

By- og Miljøområdet vurderer:

By- og Miljøområdet vurderer, at den foreslåede udvidelse, nytænkning og renovering af legepladsen Kejserinde Dagmars Plads samt de foreslåede tiltag på øvrige legepladser, vil bidrage til ønsket om et kvalitetsmæssigt løft af de offentlige legepladser. Legepladsen på Kejserinde Dagmars Plads vil blive lidt større, så den populære legeplads kan rumme lidt flere børn samtidig.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes disponeres puljemidler til offentlige legepladser på 1,5 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019, hvoraf 0,6 mio. kr. anvendes til Kejserinde Dagmars Plads. Samtidig meddeles anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. til legeplads på Kejserinde Dagmars Plads, finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Der er afsat 10 % af de samlede midler til løn og projektering, svarende til 220.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
SV/PT

Bilag

Bilag 1 Status vedr. renovering af offentlige legepladser

Bevillingsskema - Legepladsen Kejserinde Dagmars Plads

Bevillingsskema - Pulje til offentlige legepladser 2019

Punkt 387: Bevilling af projekteringsmidler til nye anlæg i budget 2019

00.30.08-P19-1-18

Resume

Der søges i denne sag om anlægsbevilling til projektering af de ekstra nye anlæg, som er besluttet i forbindelse med budgetforlig 2019. De nye anlæg, der søges om projekteringsbevilling til er Allégadeprojektet, Flere bilparkeringspladser samt Flere grønne byrum.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der anlægsbevilges 0,1 mio. kr. til Allégade finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019,
2. at der anlægsbevilges 0,7 mio. kr. til flere bilparkeringspladser finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019.
3. at der anlægsbevilges 0,5 mio. kr. til flere grønne byrum finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der anlægsbevilges 0,1 mio. kr. til Allégade finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019,
2. at der anlægsbevilges 0,7 mio. kr. til flere bilparkeringspladser finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019.
3. at der anlægsbevilges 0,5 mio. kr. til flere grønne byrum finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetforliget for 2019 blev der afsat ekstra midler til en række nye anlæg. Der bevilges normalt projekteringsmidler i de enkelte anlægsforslag i forbindelse med godkendelse af anlægsplanen for det kommende år. Men da der ikke er udarbejdet anlægsforslag på de ekstra nye anlægsmidler, der er kommet ind i budget 2019 i forbindelse med budgetforliget, søges midlerne til forundersøgelser og projektering bevilget.

Allégadeprojektet

Der er i budget 2019 afsat midler til udvikling og fysiske tiltag på Allégade. På baggrund af udviklingsarbejdet "Fremtidens Allégade" er der i budgetforliget afsat midler i de kommende to år bl.a. til forbedring af belysning, styrkelse af det grønne samt planlægning af forbedringer af vejarealer og pladser i sammenhæng med den kommende klimatilpasningsindsats i området. I 2019 skal der arbejdes med belysning, der kan fremme trygheden, stemningen og oplevelserne langs promenadestien. Herudover skal der arbejdes med at styrke det grønne, f.eks. plantning af træer m.v. Endelig skal der arbejdes med fysiske tiltag ud fra en samlet plan for park og promenadesti. Der gennemføres en forundersøgelse, som optakt til de fysiske tiltag. Udvalget vil få forelagt forslag til de enkelte projekter.

Flere bilparkeringspladser

For at imødekomme presset på Frederiksbergs bil-parkeringspladser, er der også i budget 2019 afsat nye midler til tilvejebringelse af yderligere 200 p-pladser på terræn i 2019. Der arbejdes med disponeringen af de 200 pladser, som vil blive sammentænkt med øvrige planlagte anlæg, skybrudsprojekter m.v. Udvalget vil få forelagt et forslag til disponering.

Flere grønne byrum

I budget 2019 er der afsat midler til at fortsætte indsatsen for at skabe flere grønne byrum, som skal sikre at der arbejdes videre med udvikling af byens rum med et fokus på det grønne som et yderligere bidrag til Frederiksberg grønne identitet. Med udgangspunkt i den kortlægning, der er gennemført i 2018, arbejdes der med at udpege yderligere områder, hvor der kan skabes flere grønne byrum - i sammenhæng med øvrige planlagte projekter. Udvalget vil få forelagt et forslag til udmøntning af midlerne.

Økonomi

De samlede rådighedsbeløb til de tre projekter er:

Allégadeprojektet:

Der er samlet afsat 0,85 mio. kr. i anlægsmidler til projektet i 2019 og 2020 - heraf 0,45 mio. kr. i 2019 og 0,4 mio. kr. i 2020. Der søges om anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. til forundersøgelser, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019. Herudover er der afsat samlet 0,6 mio. kr. som driftsmidler til Allégadeprojektet - heraf 0,2 mio. kr. i 2019 og 0,4 mio. kr. i 2020. Driftsmidlerne er bevilget ved budgetvedtagelsen.

Flere bilparkeringspladser:

Der forventes samlet afsat 7 mio. kr. til flere parkeringspladser i 2019 - heraf 2 mio. kr. i det vedtagne budget 2019 samt 5 mio. kr., som forventes overført til 2019 i forbindelse med 3. forventet regnskab 2018 og som finansieres ved at undlade

at erhverve parkeringspladser i en privat parkeringskælder, som tidligere planlagt. Der søges om anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. til forundersøgelser af det afsatte budget i 2019 på 2,0 mio. kr.

Flere grønne byrum:

Der er samlet afsat 1,5 mio. kr. til flere grønne byrum i 2019. Der søges om anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til forundersøgelser, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
JBS/ML

Bilag

Bevillingskema - Bilparkeringspladser

Bevillingsskema til Bevilling af projekteringsmidler grønne byrum

Bevillingsskema til Bevilling af projekteringsmidler Allegade

Punkt 388: Disponering af pulje til begrønning og udskiftning af træer

04.01.09-G01-15-18

Resume

I budgettet for 2019 er der afsat 4 mio. til udskiftning af svækkede træer, samt udskiftning af træer på cykelstier. I sagen foreslås anlægsbevilling meddelt, idet midlerne i overensstemmelsen med budgettet for 2019 primært foreslås brugt til udskiftning af træer langs veje med cykelstier.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at der meddeles anlægsbevilling på 4,0 mio. kr. til begrønning og udskiftning af træer finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 4,0 mio. kr. til begrønning og udskiftning af træer finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2019.

Sagsfremstilling

Der er i budgettet for 2019 over de kommende tre år, afsat i alt 10 mio. kr., med 4 mio. kr. i 2019, 3 mio. kr. i 2020 og 3 mio. kr. i 2021, idet det er besluttet at intensivere arbejdet med udskiftning af svækkede træer og skadede træer. Dette skal ses i lyset af den meget tørre og varme sommer, som har svækket en del af træbestanden.

Midlerne skal i overensstemmelse med budgetaftalen for 2019 især sikre en hurtigere udskiftning af træer på byens cykelstier, således at forholdene forbedres for cyklisterne. Det foreslås derfor, at størstedelen af midlerne i 2019 anvendes til udskiftning af træer på Finsensvej og Dalgas Boulevard langs cykelstierne, idet plantehuller samtidig udbedres, så vækstvilkårene for træerne forbedres.

Der blev i 2017 udbedret ialt 26 plantehuller på Finsensvej imellem Nordre Fasanvej og Dalgas Boulevard og på Dalgas Boulevard imellem Peter Bangs Vej og Finsensvej. Den foreslåede disponering vil således være en fortsættelse af dette arbejde.

Herudover foreslås det, at midlerne anvendes til indkøb og plantning af 17 nye træer i landskabsprojektet (Betty4) i forbindelse med Betty plejehjemmene, således at det offentlige byrum, der skabes i området bliver begrønnet yderligere.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at der med de tilførte midler vil ske et løft i træbestanden, idet der samtidig kan skabes bedre vækstbetingelser for træerne i overensstemmelse med træstrategien. Samtidig vil plantningen af træer ved Betty4 give et grønt løft af byrummet, som skabes på stedet.

Økonomi

Der er i budget 2019 afsat 4 mio. kr. til udskiftning af skadede træer og plantning af nye. Såfremt indstillingen tiltrædes, vil den samlede bevilling udgøre 4,0 mio. kr. der finansieres af det afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Der afsættes af beløbet 10 % til løn og projektering.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M og KB
JBS/SV/DRP

Bilag

Bevillingsskema til begrønning og udskiftning af træer

Punkt 389: Disponering af pulje til tilplantning af nye vejtræer 2019

04.01.00-G01-402-18

Resume

Vejtræer rammes løbende af sygdomme, af ælde eller bliver påkørt. Derfor er det nødvendigt med en løbende udskiftning. Der afsættes årligt en pulje til efterplantning af vejtræer, herunder forbedring af plantehuller. Sagen forelægges By- og Miljøudvalget til beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at forslag til disponering af pulje til tilplantning af vejtræer på 1 mio. kr. i 2019 godkendes, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at forslag til disponering af pulje til tilplantning af vejtræer på 1 mio. kr. i 2019 godkendes, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Sagsfremstilling

Træer er en markant del af det frederiksbergske bybillede. Det er et mål i Frederiksbergstrategien at sikre og videreudvikle byens unikke identitet og særlige stemning blandt andet med byens mange træer, og at målet med at gøre byen grønnere sker ved at plante flere træer.

Med det store antal træer, som Frederiksberg har, er det naturligt, at der er en stor udskiftning i bestanden. De seneste år har det på grund af artsspecifikke sygdomme, saltskader m.v. været nødvendigt at fælde et stigende antal træer. Der fældes ca. 80-100 træer om året, på grund af sygdomme, salt, svækkelse i grenstruktur m.v.

Der er i budget 2019 afsat en pulje på 1 mio. kr. til nyplantning af træer, de steder hvor de eksisterende træer skal udskiftes som følge af sygdom, påkørsel m.v. Med puljemidlerne vil det være muligt at opretholde antallet af vejtræer. Der fældes løbende træer hen over sæsonen, herudover gennemgår forvaltningen hvert år i august/september måned alle vejtræer på Frederiksberg for at vurdere træbestandens sundhedstilstand. I løbet af forårsmånederne og ved gennemgangen i sensommeren registreres der årligt 80-100 træer, der på grund af dårlig sundhedstilstand skal erstattes med nye træer. Træerne vil blive erstattet med nye træer i efteråret/vinteren, mens de svækkede træer fældes løbende. Som noget nyt vil forvaltningen søge at etablere plantehullerne allerede ved fældningen, således alle plantehuller er klar til nye træer i træplantningssæsonen i efteråret/vinteren 2019.

Da den varme sommer har været hård ved træerne, vil der i de kommende år skulle udskiftes et større antal træer. Dette er der imidlertid afsat yderligere midler til i budget 2019 ved afsættelse af en yderligere pulje til begrønning og udskiftning af træer, der forelægges udvalget i en særskilt sag

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at midlerne er med til at opretholde antallet af vejtræer i overensstemmelse med træstrategien.

Økonomi

Der er bevilget 1 mio. kr. ved budgetvedtagelsen for budget 2019 til nyplantning af træer og erstatning af fældede træer. Midlerne rækker til plantning af 80 til 100 træer afhængig af retableringsomkostninger til plantehullet, og finansieres af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget,
JBS/SV/DRP

Bilag

Bevillingsskema -Tilplantning af nye vejtræer

Punkt 390: Disponering af pulje til træer ved kommunens indfaldsveje 2019

04.01.09-G01-18-18

Resume

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2017 er det besluttet, at der til etablering af grønne byporte ved hovedindfaldsvejene til Frederiksberg afsættes 500.000 kr. i hver af budgetårene 2017, 2018 og 2019, i alt 1,5 mio. kr. I 2017 og 2018 er der blevet etableret grønne byporte på Roskildevej i vest, Danasvej i øst, Borups Allé i øst og Godthåbsvej i øst. I sagen forelås midlerne for 2019 anlægsbevilget til portaltræer ved kommunegrænsen Borups Allé øst.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Helle Sjelle, Flemming Brank, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) indstiller, at der til 2019 meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til etablering af træer ved kommunens indkørselsveje, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Balder Mørk Andersen) stemte imod. Balder Mørk Andersen tilkendegav, at SF mener, at udgåede træer på cykelstierne bør have førsteprioritet.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at der til 2019 meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til etablering af træer ved kommunens indkørselsveje, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2019.

Sagsfremstilling

I budget 2017 blev det besluttet, at der skal etableres grønne byporte ved hovedindfaldsvejene til Frederiksberg, idet der er afsat en pulje på 500.000 kr. i hver af budgetårene 2017, 2018 og 2019 til "Træer ved kommunens indfaldsveje". Byportene skal tydeliggøre kommunegrænsen og understrege Frederiksbergs grønne profil. Det er i det oprindelige anlægsforslag til budget 2017 foreslået at plante grønne byporte i form af 2-4 træer ved 10 indfaldsveje, og belyse træerne med LED-uplights, så portene også er synlige i mørketimerne.

Der er siden 2017 blevet etableret byportale ved den vestlige ende af Roskildevej, i den østlige ende af Danasvej, i den vestlige ende af Borups Allé og i den vestlige ende af Godthåbsvej.

Det er imidlertid med de afsatte midler ikke muligt at etablere byportaler ved 10 indfaldsveje - men alene ved fem, fordi etableringsomkostningerne har vist sig større end først antaget blandt andet på grund af ledninger i jorden, men også grundet strømførelse til de oplights, der placeres ved træerne. Derfor vil forvaltningen, hvor det er muligt, også indarbejde grønne byporte i andre anlægsprojekter, som eksempelvis klimaveje og parkeringsprojekter.

Normalt udplantes der vejtræer i en størrelse, der i fagsprog betegnes 16-18 eller 18-20 (Stammeomfang i cm målt én meter over jorden). De foreslåede grønne byporte etableres, hvor det er muligt, med træer i størrelsen 25-30, de vil have en højde på ca. 5-6 meter. Dette bevirker, at byportene fra starten vil være markante. Træer i en større størrelse end 25-30 er væsentligt dyrere i indkøb, og er samtidig mere sårbare i de første leveår, derfor kræves ekstra pleje i etableringsperioden.

Det er hensigten, at plantehullerne til de nye træer, hvor det er muligt, suppleres med regnvand fra vejprofilen og fra nedløbsrør på de nærmest bygninger. Til dette formål har forvaltningen udviklet en særlig konstruktion i plantebedene, der muliggør, at skybrudsvand kan opmagasinere og efterfølgende anvendes til automatisk vanding af træerne.

Forvaltningen har vurderet mulighederne for etablering af grønne byporte ved indfaldsvejene, og har efter nærmere undersøgelse af vejprofilen, ledningsføring i undergrund og med erfaringerne fra etablering af de første grønne byporte vurderet, at Borups Allé øst vil være bedst egnet til etablering af en ny grøn byport i 2019. Det er her muligt at fremføre elkabler til belysning af træerne, og at indsamle regnvand.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at supplerende vejtræer ved udvalgte indfaldsveje til Frederiksberg vil kunne bidrage til markering af indgangene til Frederiksberg på en måde, der understøtter kommunens grønne profil med den særlige vægtning af træer i byrummet. Muligheden for at opmagasinere og udnytte regnvand i de nye plantehuller vil give frodigere træer samtidig med, at træplantningerne vil kunne bidrage til løsningen af skybrudsproblemer. Det er et mål i

Frederiksbergstrategien at sikre og videreudvikle byens unikke identitet og særlige stemning. Et vigtigt element heri er en styrkelse af Frederiksbergs unikke grønne identitet, med mange træer.

Økonomi

Der er tidligere bevilget 1,5 mio. kr. til træer ved kommunens indkørselsveje. Med denne sag søges anlægsbevilget 0,5 mio. kr., finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2019 til formålet og den samlede anlægsbevilling vil herefter udgøre 2,0 mio. kr.,

Det vurderes, at plantningen ved Borups Allé - på begge sider af vejen, herunder etablering af opligts og ledningsføring vil beløbe sig til 0,5 mio. kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
JBS/SV/DRP

Bilag

Bevillingsskema - Træer ved kommunens indfaldsveje 2019

Punkt 391: Forslag til udvikling og renovering af legepladsen i Frederiksberg Have

04.03.00-G01-31-18

Resume

Slots- og Kulturstyrelsen og Frederiksberg Kommune har indgået et samarbejde om udvikling af legepladsen i Frederiksberg Have. Et rådgiverpanel har udarbejdet et konceptforslag til en ny legeplads, der kan danne udgangspunkt for en ansøgning om fondsmidler hos udvalgte fonde. Sagen forelægges for udvalget til beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen og anmodede om, at forvaltningen undersøger muligheden for, at projektet kan tilpasses budgettet. Desuden skal der gennemføres en borgerdialog.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at udvalget godkender konceptforslaget for udvikling af legepladsen i Frederiksberg Have

Sagsfremstilling

På baggrund af flere borgerhenvendelser om manglende udfordringer ved den eksisterende legeplads i Frederiksberg Have, har By- og Miljøområdet indgået et samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen omkring udvikling af legepladsen. En forudsætning herfor er, at merudgiften til drift afholdes af Frederiksberg Kommune. Finansiering af den afledte merdrift ved udvikling og renovering af legepladsen i Frederiksberg Have blev oversendt til budgetforhandlingerne, og i forbindelse med Budgetaftalen for 2019 blev midlerne bevilget.

Der er i forslaget til finansloven for 2019 lagt op til, at der afsættes 4,3 mio. kr. i 2019, 4,5 mio. kr. i 2021 og 2,0 mio. kr. i 2022 til legepladser i statshaverne Frederiksberg Have, Kongens Have, Søndermarken og Frederiksborg Slotspark. Da midlerne skal dække flere legepladser, og overslaget langt overstiger det afsatte beløb i finanslovsforslaget, vil midlerne herudover skulle søges fundet via udvalgte fonde.

Sideløbende har et rådgiverpanel udarbejdet et konceptforslag til en ny legeplads, der kan danne udgangspunkt for en ansøgning om fondsmidler hos udvalgte fonde, når konceptet er godkendt i henholdsvis By- og Miljøudvalget og i Slots- og Kulturstyrelsen. Med konceptet til udvikling af legepladsen, har de forsøgt at indpasse nogle af de mange fine forslag der er kommet fra borgere i løbet af året, omkring etablering af bl.a. rutsjebaner, tårne og klatremuligheder, men forvaltningen forestiller sig samtidig en form for mere konkret inddragelse/ eller borgerevent, når finansieringen er på plads.

Det udarbejdede konceptforslag har en udformning der er inspireret af grundplanen for Frederiksberg Have - Slotsgartner Peter Petersens Plan fra omlægningen i 1798-1804, hvor nogle af havens primære elementer er anvendt som tema for legeelementer, fx. Apistemplet med spejlkabinetter, Det Kinesiske Lysthus med bambuslabyrint og musikinstrumenter, Frederiksberg Slot på en bakke med en lang rutsjebane og klatremuligheder mellem træerne, Ønskehøjen også med klatremuligheder mellem træerne og kanaler med broer, der leder brugerne rundt mellem de forskellige legetemaer. Der er også elementer fra Frederiksberg Kommune, som fx. Andebakkeøen med fiskehejre og rutsjebane for de mellemstore børn og Frederiksberg Runddel med en stor sandkasse hvor rammen er en boardwalk med mulighed for balancegang. Se bilag A.

Forslaget opdeler arealet i mindre rumligheder, der giver en funktionel opdeling af legen for forskellige aldersgrupper, og samtidig er der indtænkt forskellige muligheder for at tage ophold. Legepladsen henvender sig til børn i aldersgruppen 0-10 år. Der er også indtænkt adgang for handicappede til flere af legetemaerne. De gamle lindetræer bevares, men derudover er der indtænkt ny beplantning i form af mindre blomstrende træer og fritvoksende buske, der danner ryg, barrierer og nicher mens de filterer lyset.

Materialerne er forskellige træsorter, beton, stål, grus, sand og gummibelægning, og der er tænkt over adskillelsen mellem de forskellige materialer i forhold til driftsvenlighed.

Hvis By- og Miljøudvalget og Slots- og Kulturstyrelsen godkender det udarbejdede konceptforslag vil der blive igangsæt en proces med fondsfinansiering.

By- og Miljørådets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at konceptforslaget giver en unik, flot og gennemtænkt helhedsplan for legepladsen, der vil bidrage til, at legepladsen i fremtiden vil henvende sig til en større målgruppe af børn i en bredere aldersgruppe. En legeplads, der er motorisk og fysisk udfordrende for aldersgruppen 0-10 år, og som taler til børnenes fantasi og giver mulighed for rollelege. Samtidig med, at den kan være et væsentligt bidrag i formidlingen af havens historie til børnene. Legepladsen vil således være en stor gevinst for kommunens borgere, og understøtter målsætningen i Frederiksbergstrategien om at skabe bedre rammer for børns leg og udvikling.

Økonomi

Rådgiverpanelet har udarbejdet et overslag på udvikling og etablering af den unikke legeplads der beløber sig til 7,2 mio. kr. Slots- og Kulturstyrelsen har ikke afsat midler til udvikling og renovering af legepladsen. Imidlertid er der i udkast til finanslovsforslag lagt op til at der afsættes 4,3 mio. kr. i 2019, 4,5 mio. kr. i 2021 og 2,0 mio. kr. i 2022 til legepladser i statshaverne Frederiksberg Have, Kongens Have, Søndermarken og Frederiksborg Slotspark. Da midlerne skal dække flere legepladser, og overslaget langt overstiger det afsatte beløb i finanslovsforslaget, vil midlerne herudover skulle søges fundet via udvalgte fonde. For god ordens skyld bemærkes at finanslovsforslaget endnu ikke er vedtaget.

Den nye legeplads forventes at være dyrere i drift end den nuværende legeplads. Frederiksberg Kommune har afsat midler til denne merudgift på årligt 100.000 kr. fra 2019, på baggrund af en aftale om udarbejdelse af en brugsaftale til legepladsen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget,
SV/PT

Bilag

Bilag A. Legeplads konceptforslag Frederiksberg Have

Punkt 392: Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021

09.13.01-P15-1-18

Resume

Frederiksberg Kommune skal revidere handlingsplanen hvert 3. år og offentliggøre denne på kommunens hjemmeside. Der gives en status for kommunens rottebekæmpelse, de overordnede mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, kommunens succeskriterier for rottebekæmpelsen, en egentlig handlingsplan for opfyldelse af målene samt oplysninger om økonomi og ressourcer, som anvendes på bekæmpelsen. Grundet nye krav i bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, som trådte i kraft den 1. januar 2018, og for at opretholde den positive udvikling der er på rottesager, indeholder sagen forslag om at igangsætte yderligere initiativer og et hertil hørende økonomisk estimat.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021 med et særligt fokus på forebyggelse vedtages,
2. at ekstraudgifterne til lovpligtig indsats på institutioner, plejehjem og hospitaler pålignes rottegebyrerne, svarende til i alt 2.100.000 kr over en 3 årig periode, i form af en øget indtægts- og udgiftsbevilling på 0 kr. i 2019, 2.050.000 kr. i 2020 og 50.000 kr. i 2021 (netto nul kr.),
3. at ekstraudgifterne til forebyggelsestiltag pålignes rottegebyrerne, svarende til i alt 2.025.000 kr. over en 3 årig periode, i form af en øget indtægts- og udgiftsbevilling på 695.000 kr. i 2019, 665.000 kr. i 2020 og 665.000 kr. i 2021 (netto nul kr.).

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021 med et særligt fokus på forebyggelse vedtages,
2. at ekstraudgifterne til lovpligtig indsats på institutioner, plejehjem og hospitaler pålignes rottegebyrerne, svarende til i alt 2.100.000 kr over en 3 årig periode, i form af en øget indtægts- og udgiftsbevilling på 0 kr. i 2019, 2.050.000 kr. i 2020 og 50.000 kr. i 2021 (netto nul kr.),
3. at ekstraudgifterne til forebyggelsestiltag pålignes rottegebyrerne, svarende til i alt 2.025.000 kr. over en 3 årig periode, i form af en øget indtægts- og udgiftsbevilling på 695.000 kr. i 2019, 665.000 kr. i 2020 og 665.000 kr. i 2021 (netto nul kr.).

Sagsfremstilling

Handlingsplanen er udarbejdet i henhold til Bekendtgørelse nr. 1723 af 17. december 2017 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (rottebekendtgørelsen). I henhold til rottebekendtgørelsens § 5 skal kommunen udarbejde en handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Med bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. januar 2018, stilles der krav om, at eksisterende handlingsplaner revideres senest et år efter bekendtgørelsens ikrafttræden. Handlingsplanen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside og skal revideres hvert 3. år.

Denne handlingsplan afløser kommunens rottehandlingsplan 2016 - 2018, og indeholder i overensstemmelse med bekendtgørelsen, en status for kommunens rottebekæmpelse, de overordnede mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, kommunens succeskriterier for rottebekæmpelsen, en egentlig handlingsplan for opfyldelse af målene samt oplysninger om områdets økonomi og ressourcer.

Med den nyeste rottebekendtgørelse er der indført en række nye bestemmelser, som skal sikre en mere effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Et vigtigt element i bekendtgørelsen er en øget indsats til forebyggelse af rotter og øget ansvar, som pålægger kommunerne en særlig opgave ved fremtidigt rottesikring af institutioner, plejehjem og hospitaler.

Dette betyder, at kommunen fremadrettet skal montere rottespærre på alle kommunale institutioner, plejehjem og hospitaler, og på private, regionale og statslige institutioner, plejehjem og hospitaler, hvor der opnås tilladelse fra grundejeren. Med den nye bekendtgørelse stilles der også krav om, at kommunen undersøger kloaksystemet opstrøms for en rottespærre, som monteres ved institutioner, plejehjem og hospitaler, samt at der efterfølgende foretages kloakrottebekæmpelse. Formålet med undersøgelseskravet og kloakrottebekæmpelsen er, at værdien af opsætning af rottespærre styrkes.

I 2005 havde Frederiksberg Kommune 500 sager, som over årene var steget til 1886 rottesager i 2017. Når man ser på udviklingen over sager i kommunen i de første 10 måneder af 2018, så forventer Frederiksberg Kommune ca. 1500 rottesager i 2018. Dette betyder, at der i Frederiksberg Kommune opleves et fald i rottesager i forhold til den tendens, der har været over de sidste 12 år. Handlingsplanen har særligt fokus på tiltag, der vil have en forebyggende effekt, og som på sigt vil understøtte og sikre den positive udvikling, der er på rotteområdet.

Handlingsplanen indeholder følgende overordnede mål med tilhørende delmål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019 - 2021:

1. Vi skal foretage en målrettet forebyggelse og effektiv bekæmpelse af rotter

- Særligt følsomme steder/virksomheder/institutioner/boliger skal, uanset anmeldelsestidspunkt, have tilsyn af en skadedyrsbekæmper indenfor to timer.
- Øvrige tilsyn skal ske senest den efterfølgende arbejdsdag.
- Der skal udføres systematisk kloakrottebekæmpelse for at underbygge den forebyggende effekt af rottespærre på institutioner, hospitaler og plejehjem.
- Kommunen holder månedlige møder med Frederiksberg Forsyning om rottesager, hvor rotterne stammer fra defekter på offentlige kloakker.

2. Vi skal yde en hurtig og kompetent hjælp ved rotteforekomst

- Al bekæmpelse skal foretages af en autoriseret skadedyrsbekæmper.
- Der videreudvikles på sagsbehandlerens kompetencer.
- Kommunens sagsbehandler og bekæmpelsesfirmaet kører løbende sammen med henblik på at afkorte sagstiden.

3. Vi skal reducere i antallet af rottesager på Frederiksberg

- For fremadrettet at kunne opretholde høj service og høj hygiejnisk standard i såvel kommunens egne institutioner som hos borgerne, ansættes en autoriseret medarbejder til en forebyggende indsats over 3 år.
- Et fald i rottesager på minimum 10 % pr. år.
- Maksimalt 900 rottesager i 2021.
- Forebyggende bekæmpelse foretages i udvalgte parkområder ved opsætning depoter med digitale og online fælder.
- Der skal foretages systematisk kloakrottebekæmpelse på institutioner, hospitaler og plejehjem, hvor der er monteret rottespærre.

4. Vi skal uføre stikprøvekontrol og risikobaseret tilsyn med aktive sikringsordninger

- Der skal udføres stikprøvekontrol med sikringsaftalerne i kommunen.
- Der føres årligt tilsyn med minimum 20 % af sikringsaftalerne i kommunen.
- Der føres risikobaseret tilsyn, hvor det skønnes nødvendigt.

5. Vi skal vejlede om forebyggelse og bekæmpelse af rotter til borgere og virksomheder

- Med skiltning orienteres der grundigt om utilsigtet fodring af rotter ved fuglefodring.
- Mindst to gange om året informeres der om anmeldelse af rotter annoncer i Frederiksberg Bladet.

6. Vi skal teste alternative løsninger til gift i daglig bekæmpelse

- Vi skal teste effekten af fældeløsninger som alternativ til gift
- Vi skal vurdere den miljømæssige fordel og samfundsøkonomiske konsekvens af et eventuelt skift til løsning uden brug af gift.

By- og Miljørådets vurdering:

By- og Miljørådet vurderer, at handlingsplanen lever op til bekendtgørelsens krav for kommunale handlingsplaner på området samt indeholder vigtige initiativer til forebyggelse og bekæmpelse af rotteforekomster i kommunen. Samtidig vurderer forvaltningen, at forebyggelsesinitiativerne er nødvendige for at sikre, at antallet af rottesager nedbringes yderligere.

Økonomi

Med den nye handlingsplan estimeres de samlede udgifter for 2019, 2020 og 2021, som omfatter bekæmpelse, administration, forebyggelse og lovpligtige tiltag, at udgøre 11.302.906 kr.

Udgifterne fordeler sig over årene ved 5.653.685 kr. til bekæmpelse, 1.524.221 kr. til administration, 2.025.000 kr. til frivillig forebyggende indsats og 2.100.000 kr. til lovpligtig forebyggende indsats.

Merudgifter til den lovpligtige indsats på 2.050 t.kr. i 2020 og 50 t.kr. i 2021 modsvares af tilsvarende gebyrstigning i disse to år.

Merudgifter til den frivillige forebyggende indsats på 695 t.kr. i 2019, 665 t.kr. i 2020 og 665 t.kr. i 2021 modsvares af en tilsvarende gebyrstigning i disse tre år.

Forebyggelse og bekæmpelse af rotter er gebyrfinansieret og skal ”hvile i sig selv” over tid.

Det bemærkes, at der er en indirekte mindre økonomisk konsekvens for kommunens institutioner, hvilket er nærmere forklaret i bilaget.

Det fremgår blandt andet af bilaget, at rottegebyret udgjorde 22,2 kr. pr. mio. kr. af ejendomsværdien om året i 2018. Med den nye handlingsplan vil rottegebyret udgøre 33,5 kr. pr. mio.kr. af ejendomsværdien for 2019–2021. Gebyrstigningen medfører dermed en årlig udgiftsstigning på 11,3 kr. pr. mio. kr. af ejendomsværdien.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
CS/RL

Bilag

Grundejernes økonomisk konsekvens af tiltag i ny handlingsplan

Udkast til rottehandlingsplan 2019 - 2021

Punkt 393: Forslag til lokalplan 218 for Frederiksberg Forsyning Stæhr Johansens Vej 38

01.02.05-P16-19-17

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om forslag til kommuneplantillæg nr. 6 og forslag til lokalplan 218, kan godkendes og sendes i offentlig høring. Forslag til kommuneplantillæg nr. 6, ændrer områdets anvendelse fra "Tekniske anlæg" til "Tekniske anlæg, kontor- og serviceerhverv".

Forslag til lokalplan 218, ændrer anvendelsen for mindre del af området til kontor- og serviceerhverv, og muliggør på den måde, at dele af eksisterende administration, kan benyttes af andet end forsyningsvirksomhed.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at Forslag til lokalplan 218 samt Tillæg nr. 6 til Kommuneplan 2017 godkendes og sendes i offentlig høring i 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus/borgermøde i høringsfasen,
3. at der ikke udarbejdes miljøvurdering.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at Forslag til lokalplan 218 samt Tillæg nr. 6 til Kommuneplan 2017 godkendes og sendes i offentlig høring i 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus/borgermøde i høringsfasen,
3. at der ikke udarbejdes miljøvurdering.

Sagsfremstilling

Baggrund for projektet

For at imødekomme udviklingen på forsyningsområdet, ønsker Frederiksberg Forsyning muligheden for en mere fleksibel anvendelse af deres eksisterende administrationslokaler.

Grunden er i dag omfattet af lokalplan 120 som udlægger området til offentlige formål i form af administration og til forsyningsvirksomhed tilknyttede funktioner i øvrigt med en maksimal bebyggelsesprocent på 75 og en maksimal højde på 1- 3 etager.

Eksisterende lokalplanen muliggør ikke, at forsyningens administrationslokaler benyttes til administrative formål, som ikke direkte vedrører forsyningsvirksomhed.

Frederiksberg Forsyning har planer om fremadrettet at indgå i tættere samarbejder med uddannelsesinstitutioner, opstartsvirksomheder og andre interessenter omkring de opgaver som varetages af forsyningssektoren. Eksempelvis i form kompetencecenter omkring fjernvarme, hvor brancheforeninger og samarbejdsformer på tværs af kommunale og private selskaber kan have til huse.

Samtidig betyder lovændringerne (Varmeforsyningsloven) for fjernvarmeaktiviteter, at fjernvarmeaktiviteter i fremtiden skal selskabsføres, hvorfor der forventes en større grad af kommercialisering af branchen.

På den baggrund ønsker Frederiksberg Forsyning at ændre anvendelsen for dele af eksisterende administrationslokaler, så disse kan benyttes som kontor- og administration generelt, og ikke udelukkende til forsyningsvirksomhed.

Projektområdet og arkitekturen

Lokalplanens afgrænsning omfatter matriklerne 26eo og 26en. Området er placeret centralt på Frederiksberg, vest for Nordre Fasanvej og nord for metrobanen og afgrænses af Stæhr Johansens Vej og Emil Chr. Hansens Vej. Forsyningens område er i dag karakteriseret ved bygningskroppe som solitære elementer som kedelhuset, og skorsten, omgivet af en lavere randbebyggelse. Forsyningens eksisterende bygninger og anlæg er udformet med hvide facader og mørke vinduesbånd, og området fremstår grønt.

Byggeriet

Projektet vedrører anvendelsesændring af eksisterende bygninger, og der udlægges derfor ikke nye byggefelt.

Opholdsarealer

Da projektet ikke vedrører nybyggeri, men alene anvendelsesændring fra kontor og administration tilknyttet forsyningsvirksomhed, til kontor- og service (generelt) vurderes det ikke, at udløse krav om yderligere opholdsarealer.

Parkering

Parkeringspladser etableres iht. parkeringsnormen i Kommuneplan 2017.

Eksisterende plangrundlag

Lokalplanområdet er i kommuneplanen omfattet af rammeområde 4.T.1 Stæhr Johansens Vej, der udlægger området til "Tekniske anlæg" med en maksimal bebyggelsesprocent på 110 og et maksimalt etageantal på 3. Projektet er ikke i overensstemmelse med kommuneplanen, og forudsætter derfor, at der udarbejdes kommuneplantillæg for så vidt angår anvendelsen.

Lokalplan 120 for et område ved Stæhr Johansens Vej og Emil Chr. Hansens Vej udlægger området til offentlige formål i form af tekniske anlæg, driftsbygninger, driftspladser og administration samt lignende tilknyttede funktioner for forsyningsvirksomhed med en maksimal bebyggelsesprocent på 75 og en maksimal højde på 1- 3 etager. Projektet forudsætter derfor, at der udarbejdes ny lokalplan, der ændrer anvendelsen for dele af administrationsbygningerne, således at disse også kan anvendes af andet end forsyningsvirksomhed.

Forkortet høringsperiode

Med ændringen af planloven som trådte i kraft 15. juni 2017, er den generelle høringsfrist for lokalplaner og mindre kommuneplantillæg nedsat til mindst fire uger, og der er indført en helt ny forkortet høringsprocedure på mindst to uger for forslag til lokalplaner af mindre betydning. Samtidig er indført et krav om, at høringsperioden skal vurderes konkret ved hvert enkelt planforslag med henblik på at sikre passende og rimelig tid til at inddrage offentligheden. I dette tilfælde er det konkret vurderet at lokalplanforslaget og tillægget til Kommuneplan 2017, er en så beskeden ændring af de bestående forhold og af det eksisterende plangrundlag, at By- og Miljøområdet vurderer, at man i dette tilfælde kan forkorte servicemålet og benytte muligheden for en høringsperiode på 4 uger.

Miljøvurdering

Forvaltningen vurderer på baggrund af Lov om miljøvurdering, at projektet og planerne med sin størrelse og art, ikke vil medføre væsentlige (negative) miljøpåvirkninger af området. Der skal derfor ikke udarbejdes en Miljøvurdering.

Politisk behandling

Lokalplanen vurderes at være principiel, idet den ikke er i overensstemmelse med Kommuneplanen, hvorfor den skal behandles i By- og Miljøudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at en ændret anvendelse for administrationen, vil betyde, at Frederiksberg Forsyning får bedre muligheder for at indgå i samarbejder og udviklingsprojekter på tværs af sektorer, hvilket blandet andet vil være med til at understøtte innovations- og vidensmiljøet på Frederiksberg.

Projektet understøtter derved Frederiksbergstrategiens og Kommuneplanens visioner om at udnytte og styrke Frederiksbergs potentialer som vidensby samt at udvikle og facilitere nye mødesteder, nye mødeformer og netværk og dermed bidrage til vidensudveksling og innovation.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget. Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

JD/NKS

Bilag

Forslag til LP 218 for del af Frederiksberg Forsyning

Forslag til KPT 6

Miljøscreeningsskema Forslag til lokalplan 218

Punkt 394: Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kunstgræsbaner

04.00.00-A00-1-18

Resume

Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget drøftede den 17. september 2018 sagen ”Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune”. På baggrund af drøftelserne i de respektive udvalg blev sagen taget til en 1. behandling henholdsvis udsat, og denne indstilling følger op på sagen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at sende sagen i høring i det grønne råd.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at redegørelse om de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg, tages til orientering.

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget bad den 11. juni 2018 forvaltningen om en sag om de miljømæssige konsekvenser i bred forstand af kunstgræsbaner. På baggrund heraf fik Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 17. september 2018 forelagt sagen ”Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune.”

I sagen gøres der rede for de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges ved etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg. Som led heri blev der også indhentet kommentarer fra Frederiksberg Idræts-Union (FIU).

På baggrund af Kultur- og Fritidsudvalgets drøftelser besluttede udvalget at tage sagen til en 1. behandling, idet der bl.a. også ønskes belyst de sundhedsskadelige konsekvenser af brugen af kunstgræsbaner. Tilsvarende besluttede By- og Miljøudvalget at udsætte sagen efter deres respektive udvalgsdrøftelser.

Denne indstilling følger op på sagen. Sidst i denne sagsfremstilling fremgår sagen fra den 17. september.

Forvaltningens opfølgning

Forvaltningen og FIU følger som nævnt i den tidligere sag tæt med i udviklingen inden for etablering og drift af kunstgræsbaner (regionalt, nationalt, internationalt). Især i disse år, hvor der er et stort fokus på udviklingen på dette område, jf. også det stadig større antal af kunstgræsbaner, der anlægges - ikke kun er på Frederiksberg, men også i de øvrige kommuner i landet (og internationalt) i øvrigt.

Det store fokus gælder bl.a. i forhold til kunstbanernes opbygning og materialer, type og omfang af brug af gummigranulat, type af bane-infill og alternativer hertil, erfaringer med brug og drift, de idrætsfunktionelle og brugsmæssige krav, miljøvenlighed og bæredygtighed, belysning, drænforhold samt øvrige miljømæssige aspekter og konsekvenser i både anlægsfasen, miljøhåndteringsfasen og driftsfasen.

Efter anmodning fra fagudvalgene - og som led i forvaltningens opfølgning på sagen - har kommunens Miljøenhed (under By- og Miljøområdet) udarbejdet et uddybende notat, der er vedlagt sagen som bilag 1.

I forhold til de konkrete drøftelser i fagudvalgene fremgår det bl.a. af notatet, at Frederiksberg Kommune i ”eksternt” samarbejde med Miljøstyrelsen, BIOFOS og andre kommuner arbejder aktivt med at kortlægge de forskellige miljøpåvirkninger relateret til anlæg og drift af kunstgræsbaner som også nævnt ovenfor. Hertil kommer som nævnt den løbende ”lokale” dialog mellem forvaltningen og FIU.

Miljøfarlige stoffer og sundhedsmæssige konsekvenser

I forhold til miljøfarlige stoffer fremgår det ligeledes af notatet, at på Frederiksberg er drænvandet fra kunstgræsbanerne reguleret efter miljøbeskyttelseslovens regler om tilslutning af spildevand til offentlig kloak. Tilsvarende er kunstgræsbanerne af såkaldt 3. generation, som bl.a. betyder, at de miljøproblemer, der var relateret til tidligere typer af kunstgræsbaner, ikke gør sig gældende på Frederiksberg.

Der henvises til notatet (foruden tidligere sag) for forvaltningens faglige uddybnings i forhold til bl.a. miljømålinger på drænvand, kontrol med vandprøver fra drænvand, kontrol og brug af klorid og vejsalt i driftsfasen (til snebekæmpelse, red.) samt i forhold til brug/ikke brug af pesticider, spredning af mikroplast samt øvrige miljømæssige forhold i anlægsfasen og driftsfasen.

For så vidt angår anmodningen om belysning af de sundhedsmæssige konsekvenser af brugen af kunstgræsbaner, vurderer forvaltningen på det foreliggende faglige videns- og erfaringsgrundlag, at der ikke er nogen væsentlige sundhedsmæssige problemer forbundet med anvendelse af kunstgræsbaner på Frederiksberg.

Alternativer til traditionelle kunstgræsbaner (3. generations)

I forhold til opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne, når kommunen etablerer nye kunstgræsbaner, er der fokus på at få den bedst mulige idrætsfunktionelle løsning til glæde for de mange brugere, og som samtidig overholder de miljømæssige myndighedskrav på området.

Kunstgræsbanerne på kommunens idrætsanlæg er alle såkaldte 3. generations baner, der er opbygget med stabiliserende infill bestående af kvartssand og stødabsorberende gummigranulat (af typen EPDM).

For så vidt angår (mere miljøvenlige) alternativer til traditionelle kunstgræsbaners materialevalg (opbygning og indhold), er dette også en del af den nævnte, store fokus på området - nationalt og internationalt. Det gælder også ved etablering/drift af kunstgræsbanerne helt uden/med begrænset brug af gummigranulat. Dette er uddybet i tidligere sag og i forvaltningens notat (bilag 1) - også i forhold til fx hybridbaner som alternativ.

Et af de umiddelbart mulige alternativer til gummigranulat som infill, der udvikles disse år, er bl.a. kork. Og fx har Københavns Kommune i efteråret 2018 etableret en ny kunstgræsbane i Brønshøj/Tingbjerg med kork som infill, og som har erstattet deres sædvanlige løsning med gummigranulat (af typen SBR-gummi). Dette alternativ med kork som infill skal ifølge Københavns Kommune evalueres inden for de første år - herunder i forhold til de idrætsfunktionelle egenskaber, brugertilfredshed og i forhold til den helårige drift af banen.

Det skal bemærkes, at en anlægsløsning med kork som infill også er blevet drøftet som led i fasen med den faglige kvalificering og udvikling af de seks nye kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej, som kombineres med et nyt skybrudsanlæg (regnvandsopsamlingsbassin) i sammenhæng med banerne, jf. sagen herom, som Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget senest blev forelagt den 20. august 2018. Foruden den nævnte usikkerhed med en sådan alternativ anlægsløsning tilkendegiver dette projekts eksterne rådgiver (MOE Rådgivende Ingeniører A/S), at man i dette kombinerede skybruds- og kunstgræsbaneprojekt ikke vil kunne have en løsning med kork som infill, da kork bl.a. er for let et materiale (i forbindelse med, når der står vand på banerne/i skybrudsanlægget).

Set ud fra et fagligt idrætsfunktionelt og brugs- og driftsmæssigt synspunkt vurderer forvaltningen og FIU, og som også nævnt i tidligere sag, at det fortsat vurderes som for tidligt at kunne konkludere noget i forhold til disse alternativer (også fx kork), der afprøves/udvikles disse år - og i forhold til evt. gode, brugsmæssige og dokumenterbare erfaringer hermed.

Modsat er der vedvarende gode og veldokumenterede erfaringer med 3. generations banerne, hvorfor denne sikre og fagligt forsvarlige løsning fortsat prioriteres på Frederiksberg. Det skal også ses i lyset af, at kunstgræsbanerne på Frederiksberg bruges så massivt (og hele året) af brugerne (fodboldklubber, foreninger, skoler mv.), som de gør.

Forvaltningen og FIU følger som nævnt løbende udviklingen inden for kunstgræsbaner. Dette er med henblik på - ud fra en faglig helhedsbetragtning - såvel i dag som fremover at kunne pege på de miljø- og funktionsmæssige mest hensigtsmæssige og robuste løsninger, når kommunen skal etablere nye kunstgræsbaner og/eller renovere/udskifte eksisterende kunstgræsbaner.

Videre proces og fortsat fokus

I forlængelse heraf vil forvaltningen med inddragelse af FIU de næste år løbende orientere de to fagudvalg om udviklingen på området - set i forhold til idræts- og brugsfunktionalitet, miljøvenlighed, alternative materialer/løsninger og øvrige miljømæssige aspekter.

Tidligere sagsfremstilling til Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 17. september
Kultur- og Fritidsudvalget bad den 11. juni 2018 forvaltningen om en sag om de miljømæssige konsekvenser i bred forstand af kunstgræsbaner. Nedenfor gør forvaltningen rede for de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg. Som led heri er der indhentet kommentarer fra Frederiksberg Idræts-Union (FIU).

By- og Miljøområdet Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) er ansvarlig for drift og pleje af kommunens boldbaner af både naturgræs og kunstgræs, mens FIU administrerer banerne og fordeler tider til foreningslivets brug af de kommunale baner.

Generelt har forvaltningen og FIU et stort fokus på de miljømæssige forhold og konsekvenser i forbindelse med etablering og drift af kommunens kunstgræsbaner. Det gælder i forhold til bl.a. følgende punkter:

- Opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne
- Tiltag i anlægsløsninger til minimering af spredning af gummigranulat uden for baneanlæggene
- Genbrug/recirkulering af kunstgræs/gummigranulat fra nedslidte, udskiftede kunstgræstæpper
- Kunstgræsbanernes drænforhold og tilslutning til kloak
- Kunstgræsbaner og omgivelser/naboer - belysning og støj

Forvaltningens redegørelse nedenfor tager derfor udgangspunkt i ovennævnte punkter.

Kunstgræsbaner på Frederiksberg - indledende bemærkninger

Ifølge Kommuneplan 2017, byens Kultur- og Fritidspolitik 2015-2018 og Frederiksbergstrategien 2016 spiller Frederiksbergs fodboldbaner (og byens øvrige idrætsfaciliteter) en vigtig rolle som led i at sikre byens borgere, foreningsliv og skoler de bedste rammer for et bevægelsesfremmende, aktivt og socialt hverdagsliv.

Det er derfor vigtigt, at Frederiksberg kan tilbyde vedligeholdte og tidssvarende fodboldbaner - og gerne baner med en sportsfunktionel og holdbar kvalitet, så de kan bruges så meget som muligt og hele året rundt.

På Frederiksberg er der i dag følgende 11-mands fodboldbaner af kunstgræs (med mulighed for at spille 7/8-mands fodbold og 5-mands fodbold på tværs): 5 stk. på idrætsanlægget på Jens Jessens Vej, 1 stk. på Nandrupsvvej Idrætsanlæg og 1 stk. i Frederiksberg Idrætspark (opvisningsbane).

Hertil kommer de 6 nye 11-mands kunstgræsbaner, der etableres på Jens Jessens Vej i perioden oktober 2018 til august 2019 - kombineret med etableringen af et nyt skybrudsanlæg i samme område. De 6 nye baner vil erstatte de 6 baner af naturgræs, der i dag er på idrætsanlæggets resterende boldbaneareal af naturgræs, hvorved der således vil være i alt 11 stk. 11-mands kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej.

Status på dette kombinerede projekt med nyt skybrudsanlæg og nye kunstgræsbaner - efter tilbudsfase og afholdt licitation - forelægges By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget den 20. august 2018.

Fordele ved fodboldbaner af kunstgræs

Kommunens fodboldbaner af både naturgræs og kunstgræs anvendes i vid udstrækning maksimalt i forhold til belastningsgrænsen, og også set i sammenhæng med ventelister i byens fodboldklubber er der behov for en løbende vedligeholdelse og renovering af byens eksisterende boldbaner samt en løbende investering fremadrettet i nye/flere baner - gerne af kunstgræs.

Ved at anlægge fodboldbaner af kunstgræs kan både banekapaciteten og banekvaliteten forøges. Baner af kunstgræs slides ikke i samme grad som baner af naturgræs og har en vedvarende og høj slidstyrke. Derfor kan kunstgræsbaner også bruges mere effektivt/intenst og belastes mere end naturgræsbaner.

Dette er især vigtigt, når man i en så befolkningstæt og næsten fuldt udbygget kommune som Frederiksberg er betydeligt flere borgere og fodboldaktive om at dele kommunens fodboldbaner sammenlignet med samtlige andre danske kommuner. På samme måde er Frederiksberg derfor også særligt udfordret i forhold til at finde ledige arealer til nye idrætsfaciliteter - heriblandt boldbaner, hvilket igen understøtter vigtigheden i effektive og slidstærke anlægsløsninger.

Hvis der er belysning til kunstgræsbaner, bliver værdien og investeringen af kunstgræsbanerne endnu større. De kunstgræsbaner, der i dag er på Frederiksbergs idrætsanlæg, har derfor alle belysning/lysmaster, så banerne - foruden den intense brug heraf i sommerhalvåret - også kan anvendes i eftermiddags- og aften timerne i vinterhalvåret. På denne måde forlænges fodboldsæsonen, og udnyttelsesgraden af banerne forøges væsentlig i forhold til naturgræsbaner - til glæde for de mange fodboldaktive (bredde og eliten).

Samtidig frigives der tider i kommunens indendørs idrætsfaciliteter/haller til glæde for andre "indendørs" idrætsgrene og brugere, når fodboldklubberne i vinterhalvåret ikke søger/benyttter tider i de indendørs faciliteter, da fodboldklubberne i vinterhalvåret fortsat kan træne/spille på de store, udendørs kunstgræsbaner med lys.

Opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne

For så vidt angår opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne, når kommunen etablerer nye kunstgræsbaner, er der fokus på at få den bedst mulige sportsfunktionelle løsning til glæde for de mange brugere, og som samtidig overholder de miljømæssige myndighedskrav på området.

De nævnte kunstgræsbaner på byens idrætsanlæg er alle såkaldte 3. generations kunstgræsbaner med stabiliserende infill bestående af kvartssand og stødabsorberende gummigranulat. Dansk Boldspil-Union (DBU) anbefaler 3. generations kunstgræsbaner, hvis banerne skal bruges til fodbold på både bredde- og eliteniveau (træning, kampe og turneringer) - med tilhørende, sportsfunktionelle krav.

I forbindelse med materialevalg benytter Frederiksberg Kommune gråt industrigummi (EPDM) som gummigranulat - og ikke med det i Danmark da hidtil mere brugte SBR infill, som er baseret på gamle bildæk, hvorfra der ved regn udvaskes forurenende stoffer. EPDM-gummi udleder betydelig færre kemiske stoffer end SBR-gummi.

Det skal bemærkes, at forvaltningen og FIU løbende følger med i udviklingen - såvel nationalt som internationalt - inden for etablering og drift af kunstgræsbaner. Dette gælder både i forhold til type og (omfanget af) brug af gummigranulat, erfaringer med brug og drift, de sportsfunktionelle og brugsmæssige krav, materialevalg, bæredygtighed, lys, drænforhold og de miljømæssige aspekter og konsekvenser i både anlægsfasen, miljøhåndteringsfasen og driftsfasen.

I forhold til kunstgræsbaner helt uden/med begrænset brug af gummigranulat ses i dag også en løbende udvikling på området. I fx Norge er man her i 2018 ved at anlægge de første fodboldbaner af kunstgræs uden brug af gummigranulat. Der er tale om en type kunstgræs med en anderledes opbygning og infill end de nævnte 3. generations kunstgræsbaner - og med en række begrænsninger i forhold til sportsfunktionelle egenskaber og krav til boldbanerne sammenlignet med 3. generations kunstgræsbanerne med gummigranulat.

Set ud fra et fagligt såvel sportsfunktionelt som brugs- og driftsmæssigt synspunkt vurderer forvaltningen og FIU, at det er for tidligt at kunne "konkludere" noget i forhold til denne udvikling og disse nye, alternative anlægsløsninger – også i forhold til evt. gode, brugsmæssige og dokumenterbare erfaringer hermed.

Modsat er der vedvarende gode og veldokumenterede erfaringer med de nævnte 3. generations kunstgræsbaner, hvorfor denne sikre og fagligt forsvarlige løsning fortsat prioriteres på Frederiksberg, når vi taler om kunstgræsbanernes opbygning og materialevalg. Det skal også ses i lyset af, at kunstgræsbanerne på Frederiksbergs idrætsanlæg bruges så massivt af byens fodboldforeninger (og skoler), som de gør i dag (hele året) til træning og kampe (bredden og elite, ungdomshold og seniorhold).

Tiltag i anlægsløsninger til minimering af spredning af gummigranulat uden for baneanlæggene

I forbindelse med brugen af kunstgræsbaner med gummigranulat kan det ikke undgås, at brugerne efter træning/kamp kommer til at tage gummigranulat med ud fra baneanlægget/området (fra sokker og sko primært). Forvaltningen og FIU er også opmærksom på at reducere/fjerne dette miljøproblem.

Som led i det kombinerede anlægsprojekt med etablering af nyt skybrudsanlæg og 6 nye 3. generations 11-mands kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej arbejdes der derfor også med flere miljømæssige tiltag i anlægsløsningen mhp. en minimering af spredning af granulat uden for boldbaneanlægget.

Foruden en etablering af selve den skybrudsmur i beton, der vil omkranse de 6 nye baner, og som derfor i sig selv vil være med til at minimere spredningen af gummigranulat uden for anlægget, er der også lagt op til en etablering af rist og støvlerensere ved udgangene fra banerne. Her kan støvler og strømper også tømmes for gummigranulatet efter træning/kamp. Det afbørstede gummigranulat kan herefter tilbageføres til banearealet.

Som supplement til ovenstående nævner FIU også, at den type absorberende shock-pad, der indgår i opbygningen af 3. generations kunstgræsbanerne på Frederiksberg, herunder også er tiltænkt ved de 6 nye baner på Jens Jessens Vej, også er med til at nedbringe mængden af genopfyldningen af gummigranulat "på toppen af banerne" - og således også indirekte i forhold til, hvor meget gummigranulat, der kan spredes uden for banerne.

Genbrug/recirkulering af kunstgræs/gummigranulat fra nedslidte og udskiftede kunstgræstæpper

Forvaltningen har også fokus på miljøhåndteringen, når der arbejdes med anlæg og drift af kunstgræsbaner.

I 2016 blev de 3 kunstgræstæpper på Jens Jessens Vej (bane 1-3) udskiftet med nye kunstgræstæpper. De 3 baner er tilbage fra 2006 og er de første kommunale boldbaner af kunstgræs på Frederiksberg. Og efter 10 års massivt brug blev banernes nedslidte kunstgræstæpper udskiftet. Det er første gang, at kommunen skulle udskifte nedslidte kunstgræstæpper på baner, da de 3 kunstgræsbaner var de første af slagsen.

Som følge af kommunens fokus på de miljømæssige konsekvenser blev det i dette anlægsprojekt i 2016 sat krav til en bæredygtig miljøhåndtering af materialerne/affald. Derfor var der i denne entreprise også stillet krav om en bortskaffelse af eksisterende kunstgræsbelægning inkl. sand- og gummi-infill for 100 % genbrug og recirkulering, hvilket efterfølgende af entreprenøren blev dokumenteret udført (via ReMatch).

I alt var der tale om genbrug/recirkulering af 534,2 ton kunstgræs, og ReMatch tilkendegav i forbindelse med dokumenteringen heraf, at man herved havde sparet miljøet for en udledning på mere end 400 tons CO₂.

Kommunen vil sætte tilsvarende krav til bæredygtig miljøhåndtering af materialer/affald i forbindelse med fremtidige anlægsprojekter, der indebærer udskiftning af nedslidte kunstgræstæpper på byens boldbaner.

Kunstgræsbanernes drænforhold og tilslutning til kloak

En del af de miljømæssige udfordringer ved drift og pleje af kunstgræsbaner er dræn- og kloakforholdene.

Kunstgræsbanerne på Frederiksberg er alle anlagt med fuld udledning/dræning til kloak. Det vil sige, at banerne afvandes ved dræn, og at drænvandet udledes direkte til kloak - og derfra videre til rensningsanlæg.

Dette sker i henhold til den afgivne tilladelse fra Miljømyndigheden - og i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

I forbindelse med den nævnte udskiftning af kunstgræstæpper i 2016 blev de miljømæssige konsekvenser afdækket, og hvor der blev refereret til en sag om en kunstgræsbane i Gørlev i Kalundborg Kommune.

Undersøgelser viser, at kunstgræsbaner kan indeholde skadelige stoffer i drænvandet, herunder blandt andet zink, ftalater (plastblødgørere), nonylphenoler og salt fra driften (vinter-vedligeholdelse af banen).

Kunstgræsbanerne på Frederiksberg er ikke som i Gørlev-sagen med dræning til recipient og evt. nedsivning til undergrund. Da afledning i Frederiksberg Kommune foregår til rensningsanlæg via kloakken, sker der en væsentlig reduktion af den forurening, som trods alt udledes. Alligevel finder alle parter det hensigtsmæssigt, at der tilstræbes anvendt stoffer uden skadelig indflydelse på vandmiljøet, hvilket der løbende er fokus på - også i forhold til udviklingen generelt på dette område.

Som en del af den nævnte tilladelse fra Miljømyndigheden ved både etablering af nye kunstgræsbaner og renovering af eksisterende kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune stilles der krav om regelmæssig prøvetagning og afrapporteringer i driftsfasen, så de gældende krav mv. i forhold til bl.a. udledning af skadelige stoffer overholdes.

Kunstgræsbaner og omgivelser/naboer - belysning og støj

Kommunens kunstgræsbaner på byens idrætsanlæg har belysning/lysmaster, jf. også afsnit ovenfor om fordelene herved. Da disse baner alle ligger mere eller mindre tæt på naboer, anden bebyggelse mv., kan brugen af banerne give anledning til gener for de omkringboende. Dette gælder såvel fra belysning som fra støj fra aktiviteterne og ophold på banerne i øvrigt.

Dette søges - i tæt samarbejde forvaltningen og FIU imellem - begrænset gennem målrettet lyssætning, materialevalg (type af belysning, støjsvage hegn/bander/underlag m.m.) og tidspunkter/regulering for brug og tilgængelighed - samt ikke mindst i forhold til en god dialog med brugerne om god adfærd, regler og praksis på anlæggene (hverdage og weekender) også i relation til de omkringboende naboer.

Set i sammenhæng med ovenstående så kan det slutteligt nævnes, at forvaltningen ved større anlægssager, der involverer enten etablering af nye kunstgræsbaner eller renovering af eksisterende kunstgræsbaner på Frederiksberg, afdækker behovet for gennemførelse af VVM-redegørelse, der er en redegørelse for, hvordan et bygge- eller anlægsprojekt vil påvirke det omgivende miljø - herunder naboer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 19. november 2018.

Bilag

Bilag 2 Miljøforhold kunstgræsbaner, notat Miljøenhed BMO 29.10.2018

Punkt 395: Generationernes By: Modernisering af Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub - bevilling

02.00.00-P20-1-16

Resume

Den nuværende bevilling for moderniseringen af Ingeborggården er ikke tilstrækkelig, hvorfor der meldes anlægsbevilling inden for rammen af det samlede rådighedsbeløb. Ligeledes søges der om at fremrykke rådighedsbeløb fra 2019 til 2018 på boligdelen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog sagen til orientering.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By- og Miljøområdet indstiller til Ældre- og Omsorgsudvalget, at der meddeles yderligere anlægsbevilling på henholdsvis 7,4 og 1,5 mio. kr. til projekteringsudgifter på bolig- og servicedelen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018 og en fremrykning på 2,3 mio. kr. fra 2019 til 2018 på boligdelen.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget, at sagen tages til orientering.

Sagsfremstilling

Moderniseringen af Ingeborggården indgår i den samlede Maasterplan for modernisering af plejeboliger. I 2014 blev det besluttet at koble ombygningen af Ingeborggården (tidligere selvejende institution og nu kommunalt plejehjem), sammen med opførelsen af et nyt klubhus til Frederiksberg Boldklub. I den forbindelse blev det ønsket, at det samlede område omkring byggerierne skulle undergå en bredere udvikling, idet muligheder for byrum og mere hensigtsmæssige trafikale og parkeringsmæssige forhold skal forfølges.

I september 2016 godkendte de relevante fagudvalg konkurrenceprogrammet, og en vinder blev udpeget i juni 2018 - et totalentreprise vinderprojekt fra G.V.L. Entreprise A/S med RUBOW Arkitekter A/S, BBP Arkitekter A/S og DOMINIA A/S som underrådgivere. Kommunalbestyrelsen godkendte et forhandlingsmandat for samarbejdsfasen den 27. august 2018 (sag nr. 186 - lukket dagsorden). Samarbejdsfasen løber frem til og med januar 2019. Der forelægges et lokalplansforslag til politisk behandling januar 2019.

Økonomi

Tabel 1. Ingeborggården - Rådighedsbeløb for 2018

2018 - Projekteringsudgifter		Afholdt udgift i 2018		Forventet restudgift	
Rækkenavne		Bolig	Service	Bolig	Service
Allerede afholdte til GVL fase 1				-2.043.224	-408.645
Allerede afholdte til Strunge				-130.000	-26.000
BBE-honorar				614.400	153.600
Byggelånsrente				6.400	1.280
GVL-entreprise 1)				4.818.815	963.763
Konkurrencevederlag				350.000	70.000
Landinspektør				50.000	10.000
OK-fonden				411.200	82.240
Strunge Jensen				156.000	31.200
Byggesagsmedarbejder					28.571
Uforudset				80.000	20.000
Hovedtotal		4.034.881	550.835	4.313.591	926.010

Forventet udgifter i 2018		Rådighedsbeløb i 2018		Rådighedsbeløb der mangler i 2018	
Bolig	Service	Bolig	Service	Bolig	Service
8.348.472	1.476.845	6.080.000	1.520.000	2.268.472	-43.155

Tabel 1 viser, at der i 2018 forventes en samlet udgift på 8,3 mio. kr på boligdelen og 1,5 mio. på servicedelen. Der forventes balance på servicedelen, mens der på boligdelen mangler et rådighedsbeløb på 2,3 mio. kr. Rådighedsbeløbet søges derfor fremrykket fra 2019 til 2018 med modpost på kassen i begge år.

Udgifterne til boligdelen er udenfor anlægsrammen.

Tabel 2. Ingeborggården - Bevilling

Projekteringsudgifter	Alle afholdte udgifter indtil dags dato		Forventet udgifter resten af 2018		Forventet udgifter i 2019 indtil skema B	
	Bolig incl moms	Service excl moms	Bolig incl moms	Service excl moms	Bolig incl moms	Service excl moms
Allerede afholdte til GVL fase 1			-2.043.224	-408.645		
Allerede afholdte til Strunge			-130.000	-26.000		
BBE-honorar			614.400	153.600		
Byggelånsrente			6.400	1.280	22.400	5.600
GVL-entreprise fase 1			4.818.815	963.763		
GVL-entreprise fase 2					5.833.333	1.166.667
Konkurrencevederlag			350.000	70.000		
Landinspektør			50.000	10.000		
OK-fonden			411.200	82.240	205.600	41.120
Strunge Jensen			156.000	31.200	165.000	33.000
Jurist					50.000	10.000
Byggesagsmedarbejder				28.571		171.429
Uforudset			80.000	20.000	420.000	84.000
Hovedtotal	14.579.750	3.629.836	4.313.591	926.010	6.696.333	1.511.815

Forventet udgifter indtil skema B		Bevilling		Bevilling mangler	
Bolig	Service	Bolig	Service	Bolig	Service
25.589.674	6.067.661	18.262.000	4.575.000	7.327.674	1.492.661

I tabel 2 forventes der udgifter på i alt 25,6 mio. kr. på boligdelen og 6,1 mio. kr. på servicedelen indtil skema A/B forelæggelse i 2019. Den nuværende bevilling er ikke tilstrækkelig, hvorfor der meddeles en anlægsbevilling på 7,3 mio. kr. på boligdelen og 1,5 mio. kr på servicedelen. Udgifterne i 2019 afholdes indenfor det afsatte rådighedsbeløb til projektet.

Estimatet fra 2017 på hvor stor en bevilling der ville være nødvendig til projekteringsudgifter i perioden indtil skema A og B-godkendelse, bliver dermed større end forudsat. Dette skyldes, at der er gået et år mere end berammet i tidsplanen fra februar 2017, og i dette år har der været afholdt udgifter til honorarer til rådgivere samt udgifter til afholdelse af en ny konkurrence herunder udgifter til advokater og dels at det afsatte beløb til projektering i perioden har været vurderet for lavt.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget den 19. november 2018
Magistraten den 26. november 2018
Kommunalbestyrelsen den 3. december 2018

Bilag

Bevillingsskema - IBG boligdel

Bevillingsskema - IBG servicedel

Punkt 396: Betty Nansens Allé - Fælles Landskabsplan

01.11.28-A00-1-18

Resume

Frederiksberg Kommune har i samarbejde med KAB, Frederiksberg Forenede Boligselskaber (FFB), Realdania og Frederiksberg Forsyning udarbejdet forslag til nye byrum ved Betty Nansens Allé, i forbindelse med de mange byudviklingsprojekter, som foregår i området omkring Nordens Plads og Betty Nansens Allé. Projektet består af et basisprojekt, der kan indeholdes indenfor det afsatte budget, samt 7 mulige tilkøbspakker, som pt. ligger udenfor kendt finansiering. By- og Miljøudvalget skal beslutte, om det beskrevne basisprojekt for etablering af byrum kan godkendes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at basisprojekt for landskabsplan ved Betty Nansens Allé godkendes som grundlag for det videre arbejde,
2. at de 7 mulige tilkøbspakker godkendes som udgangspunkt for fundraising.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at basisprojekt for landskabsplan ved Betty Nansens Allé godkendes som grundlag for det videre arbejde,
2. at de 7 mulige tilkøbspakker godkendes som udgangspunkt for fundraising.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har i samarbejde med KAB, Frederiksberg Forenede Boligselskaber (FFB), Realdania og Frederiksberg Forsyning udarbejdet forslag til nye byrum ved Betty Nansens Allé. Dette samarbejde startede i 2016 på initiativ fra KAB og FFB, der skulle i gang med renovering af de almene boliger på Betty Nansens Allé 57-61 (Betty 1). Landskabsplanen er blevet udvidet i forbindelse med, at flere udviklingsprojekter er blevet inddraget i projektet herunder renovering af Betty Nansens Allé 51-53 (Betty 2) og beslutning om etablering af et nyt plejecenter ved Betty Nansens Allé (Betty 3). Landskabsplanen (Betty 4) er nu blevet gennemarbejdet og tilrettet i forhold til den tilvejebragte finansiering, samt ift. vinderforslag til Betty 3, hvor udbuddet herfor netop er afgjort. Betty 3 behandles som selvstændig sag den 19. november 2018.

Kommunalbestyrelsen blev den 27. februar 2017, forelagt sag om Generationernes By, og tiltrådte muligheder og forudsætninger for at gennemføre en udvidet byudvikling af området, herunder etablering af nye byrum og fælles parkeringsløsninger i forbindelse med beslutning om etablering af Betty 3.

By- og Miljøudvalget, Undervisningsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Bolig- og Ejendomsudvalget, Socialudvalget og Sundhed- og Omsorgsudvalget blev den 21. august 2017 forelagt ideoplæg for nye byrum og nyt plejecenter ved Betty Nansens Allé. Magistraten godkendte den 28. august 2017 idéoplæg for etablering af plejecenter i regi af Generationernes By med ca. 120 plejeboliger. Magistraten vedtog ved samme lejlighed, at der herudover gennemføres en udvidet byudvikling af området med Generationernes Byrum i regi af en samlet landskabsplan, herunder etablering af nye byrum og bedre forbindelsesveje. Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. februar 2018, i sag om Generationernes By, etablering af nye byrum og nyt plejecenter på Betty Nansens Allé.

Keingart Landskabsarkitekter og Rambøll har nu udarbejdet en samlet landskabsplan for Betty Nansens Allé, der kan gennemføres i flere tidsmæssige etaper og ud fra flere forskellige finansieringsgrundlag. Landskabsplanen består af et basisprojekt for etablering af byrum, der kan gennemføres med den tilvejebragte finansiering. Desuden rummer planen 7 mulige tilkøbspakker, som der ikke umiddelbart er finansiering til. Basisprojektet finansieres i fællesskab af Frederiksberg Kommune, Frederiksberg Forsyning (klimaløsninger), KAB/FFB og Realdania. Der arbejdes på at rejse yderligere fondsmidler til finansiering af tilkøbspakker.

Beskrivelse af basisprojekt

Der tages udgangspunkt i Basispakke forslag 3. I dette forslag udelades et areal som indgår i matriklen ved Nordens Plads og Domus Vista, og derfor ikke er ejet af hverken kommunen eller KAB/FFB. Da arealet kiler sig ind mellem Betty 1 og Skolen ved Nordens Plads (deraf navnet 'Kilen' eller 'Slipset'), er forvaltningen i dialog med grundejerne ved Nordens Plads om at indgå et magelæg. Hvis arealet overgår til kommunen, kan det indgå i projektet, men denne dialog har indtil videre ikke givet resultat. Der er ikke nogen sikkerhed for, at magelægget overhovedet kan gennemføres, men det er givet, at magelægget ikke kan gennemføres før udbud af landskabsplanen. Derfor tages der udgangspunkt i forslag 3, hvor Kilen ikke er indregnet. Der er i den samlede økonomi taget højde for at basispakkens løsning i f.m. dette område kan gennemføres, når der er foretaget magelæg.

Basisprojektet opfylder de grundlæggende ønsker til nye udearealer ved Betty 1 og 2 samt zonen over mod Skolen ved Nordens Plads og forbindelsessien til Den Grønne Sti som ligger imellem skolen, Betty 3 og A-grunden (en legeplads imellem Frederiksberg og Valby). Der indarbejdes udvalgte lege- og træningsredskaber til både børn, unge og ældre, og der skabes nye forbindelser og opholdsmuligheder i området ligesom belysningen overalt fornyes og forbedres.

Der etableres sikre overgange over cykelstien fra skolen ved Nordens Plads til området ved Betty 3 og til A-grunden. Selve forløbet af cykelstien skal eventuelt revideres let som en konsekvens af disponeringen af udearealerne ved vinderprojektet til plejecentret - Betty 3.

Der har igennem hele projektudviklingen for Landskabsplanen været fokus på inddragelse af aktører i området, og særligt på at inddrage Skolen Ved Nordens Plads. Der har i den forbindelse været to centrale hensyn:

For det første at sikre en god cykelstiforbindelse mellem det kommende byrum på Nordens Plads og Roskildevej, hhv. Den Grønne Sti (via 'A-grunden'), der løber øst for området. Via Den Grønne Sti kan opnås forbindelse til Valby Langgade Station og byområderne deromkring. Dette kan potentielt sikre, at ikke kun beboere og gæster i området benytter faciliteterne (Medborgercenter, udearealer, café osv) i området, men også at der er en vis rolig trafik i området, der kan give en oplevet større tryghed.

For det andet at give muligheden for at Skolen Ved Nordens Plads åbnes mere til omgivelserne og får mulighed for lettere at benytte faciliteterne i landskabsplanen, caféen, Medborgercentret osv. Senest har valget af projekt til 'Betty 3-plejecentret' også vist en mulighed for et mere integreret 'legeområde' for Skolen på Nordens Plads, der også kan være en del af den samlede landskabsplan og benyttes bredere. Dette kan give merudgifter til stiforløbet, der i givet fald finansieres inden for rammerne af Betty 3-projektet, jf. sag den 19. november om dette projekt.

Af disse to hensyn har der været fokus på at lave et varieret stiforløb, der giver muligheden for at cykle, samtidig med at bevægelse i området og leg m.v. kan foregå samtidigt. Der er således i landskabsplanen taget store hensyn til trafiksikkerhed, og indarbejdet fysiske tiltag for at sikre skolens og det fremtidige plejecenters beboeres tryghed og sikkerhed.

Den konkrete fastlæggelse af stiforløbet er dermed ikke endeligt på plads p.t. men sikres ved at kigge på tværs af landskabsprojektet (basisudgaven) og projektet vedr. Betty 3.

Der er planlagt og medtaget tiltag for håndtering af overfladevand både i basisprojektet og i flere af tilkøbsmulighederne. Det er sket i et tæt samarbejde mellem kommunen, Frederiksberg Forsyning, KAB/FFB og rådgiverne. Der er fx planlagt etablering af en forsinkelsesvej på selve Betty Nansens Allé, som dog først kan udføres efter, at Betty 3 er opført, for ikke at skade det nye anlæg. Således forventes forsinkelsesvejen ikke etableret før 2023.

7 tilkøbsmuligheder – kan realiseres såfremt der skaffes yderligere fondsfinansiering

Der redegøres i projektet for en række tilkøbsmuligheder som er samlet i pakker med en geografisk afgrænsning. Udenfor disse tilkøbsarealer vil der fortsat være generelle elementer som beskrevet i basisprojektet.

Tilkøbsspakke 1 for pladsen ved Medborgercenteret omfatter belægninger og udvidet belysning.

Tilkøbsspakke 2 ved Betty 2 omfatter, at P-pladser flyttes fra øst til vest for Betty 2. Derved frigøres plads til aktivitetsområde. Tiltag i tilkøbsspakke 2 omfatter nyt belagt areal til parkering; asfalt, kantsten, belysning osv. Dette muliggør at skabe et aktivitetsområde med gummibelægninger, legeredskaber, udvidet belysning og mere cykelparkering. Tilkøbsspakke 3 i området imellem Betty 1 og 2, omfatter, at der etableres et aktivitetsområde med gummibelægning, redskaber, solsejl, evt. med udvidet belysning.

Tilkøbsspakke 4, også i området imellem Betty 1 og 2 mod syd, omfatter etablering af et aktivitetsområde målrettet ældre (herunder det nye plejecenter 'Betty 3') med gummibelægning, betonbelægning, redskaber, møbler, evt. med udvidet belysning.

Tilkøbsspakke 5 er placeret i arealet 'Kilen', hvor der skal indgås magelæg forud for etablering. Tiltag på dette område omfatter etablering af et regnvandsbassin, som belægges med gummi og tilføjes redskaber. Der etableres en cykelsti til Nordens Plads, og der tilføjes små asfaltbakker i en alternativ cykelrute. Belysning udvides og udskiftes.

Tilkøbsspakke 6 imellem Betty 1 og Domus Vista omfatter, at arealet tilføjes redskaber og møbler.

Tilkøbsspakke 7 ved Medborgercentret i Domus Vista omfatter etablering af et legeareal med ny belægning og redskaber. Parkering (myndighedskrav og offentlig P (30 stk.)

Renoveringen af Betty 1 og 2 og etableringen af et nyt plejecenter (Betty 3) samt nye byrum (Betty 4) ændrer parkeringssituationen i området ved Betty Nansens Allé. Den rette løsning for parkering er et vigtigt led i at skabe synergi mellem de forskellige faciliteter og i at skabe trygge og indbydende byrum for områdets beboere. Der arbejdes derfor med en samlet parkeringsløsning for hele området. Denne parkeringsløsning blev forelagt og vedtaget i kommunalbestyrelsen den 26. februar 2018 i forbindelse med udbud for Betty 3.

Myndighedskravet for de 3 bygninger Betty 1, 2 og 3 vil samlet ligge på 55 og den offentlige parkering på Betty Nansens Allé, som berøres af projektet, er oprindeligt sat til 30 parkeringspladser. I forbindelse med den politiske behandling af Betty 3 skal der træffes beslutning om, hvorvidt dette antal kan reduceres til 24. Parkeringen for bebyggelserne løses på egen grund, mens de offentlige parkeringspladser fordeles i området generelt. I forbindelse med landskabsplanen etableres parkering for Betty 1 og 2, samt minimum 8 offentlige parkeringspladser. De resterende offentlige parkeringspladser fastholdes/genetableres henholdsvis i forbindelse med Betty 3 og etablering af forsinkelsesvej, samt byrum på Betty Nansens Allé.

Videre proces – Tidsplan

Der har igennem hele udviklingsprocessen for landskabsplanen været fokus på inddragelse, og en tidlig inddragelse har således ikke blot været med til at forme landskabsplanene, men har også været et innovativt tiltag, der er taget for at sikre involvering af lokalområdet i udviklingen af plejecentret Betty 3. Der er planlagt aktør- og borgerorienteringsmøder igen efter politisk godkendelse af landskabsplanen. Projektet har allerede været drøftet med hhv. Ældrerådet og Handicaprådet. Begge har generelt været positive overfor projektet, dog mener Handicaprådet, at der mangler flere pladser til handicapparkering – særligt ved Betty 1.

Udbuddet sat til at gå i gang 1. mart. 2019 og Kommunalbestyrelsen vil få forelagt et licitationsresultat i april 2019, hvor det også vil blive indstillet at frigive kommunale midler til projektet. Forvaltningen regner med at der indgås entreprisekontrakt i slut maj. Udførelsen af Landskabsplanen tåntænktes udført i 3 etaper, løbende fra medio 2019 til ultimo 2020.

By- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at gennemførelse af landskabsplanens basispakke vil sikre en fælles byrumsløsning for de tre projekter, Betty 1, 2 og 3. Basispakken vil dermed give mulighed for at gennemføre det 'Generationernes Byrum', der er lagt op til, og som faciliterer ophold og aktivitet for borgere i alle aldre. Derudover sikrer planen nye forbindelser ind i området, herunder en ny cykel- og gangsti sydpå, der forbinder til Valby.

Forvaltningen vurderer ligeledes, at Landskabsplanens etapeopdelinger og tilkøbspakker er nødvendige for at gennemføre planen. I forhold til de igangværende byggesager er det vigtigt at påbegynde projektet i 2019. Desuden skal midler, der vedrører fra Områdefornyelsen bruges i 2019, hvor projektet skal være afsluttet. Igangsætning af projektet kan således ikke afvente resultatet af fundraising indsatsen og heller ikke den endelige afklaring af eventuel magelægsaftale med Domus Vista.

Økonomi

Det estimeres, at den samlede etableringssum er 23,9 mio. kr., hvoraf 18,2 mio. kr. vedrører entreprise udgifter til etablering af forslag 3, og 5,7 mio. kr. vedrører administrative omkostninger m.m. Udgifterne er finansieret af KAB og Frederiksberg Kommune. Den kommunale udgift finansieres dels med 2,7 mio. kr. fra Områdefornyelsen Søndermarken (midler, der skal bruges i 2019), og 7,3 mio. kr. afsat i Frederiksberg Kommunes anlægsbudget til forbedring af stiftforbindelser. Derudover forventes støtte fra RealDania samt at Frederiksberg Forsyning bidrager med klimasikringsmidler.

KAB har – med støtte fra Frederiksberg Kommune – indsendt ansøgning om yderligere støtte til realiseringen af Landskabsplanen til hhv. Lokale og Anlægsfonden (LOA), Tryk Fonden og AP-Møller Mærsk Fonden. Såfremt der bevilges midler fra en eller flere af disse fonde, er det tåntænkt at realisere en eller flere tilkøbspakker. Det forventes, at der kommer afklaring omkring de indsendte ansøgninger primo 2019.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.

JD/KR/MD

Bilag

STATUS MAPPE_A_LOW2

Punkt 397: Byggesagsgebyr 2019

00.01.00-A00-333-18

Resume

Timeprisen for byggesagsbehandling har været uændret siden 2015. I budgetforlig 2019 blev der besluttet en halvering af gebyret i 2019, idet der samtidig blev besluttet at regulere timeprisen op med den gennemsnitlige pris- og lønfremskrivning svarende til 2019 niveau. På den baggrund er timeprisen genberegnet og den nye timepris for byggesagsbehandling, gældende fra 2019, skal vedtages.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at gebyret for byggesagsbehandling fastlægges til 397 kr. pr. time gældende fra 2019.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at gebyret for byggesagsbehandling fastlægges til 397 kr. pr. time gældende fra 2019.

Sagsfremstilling

Når der søges byggetilladelse i Frederiksberg Kommune skal der betales byggesagsgebyr.

Som en del af Vækstpakken blev der fra 1. januar 2015 indført ny lovgivning vedr. byggesagsgebyrer. Med den nye lovgivning kan kommunerne maksimalt opkræve et byggesagsgebyr svarende til tidsforbruget til behandling af sagen efter byggeloven.

I Frederiksberg Kommune blev det besluttet at opkræve et gebyr svarende til tidsforbruget i den enkelte sag, og By- og Miljøudvalget godkendte ved mødet den 17. november 2014 en beregnet timepris på 741 kr./time. Siden da har prisen ikke været reguleret.

I forbindelse med 2. finansielle orientering om budget 2019 blev det besluttet at regulere timeprisen med den gennemsnitlige pris- og lønfremskrivning fra 2015 og frem til 2019-niveau. Dette var således indarbejdet i Budgetforslag 2019.

Hertil blev der i forbindelse med budgetforlig 2019 besluttet at halvere byggesagsgebyrerne fra og med 2019, for dermed at forstærke Frederiksberg som en erhvervsvenlig by.

Pris- og lønfremskrivningen samt halveringen giver en timepris på 397 kr. jævnfør nedenstående beregning.

Beregning af byggesagsgebyr 2019		P/L	Timepris, kr.
Byggesagsgebyr 2015			741
2. finansielle orientering om budget 2019	Prisfremskrivning 2015-19	7%	793
Budgetforlig 2019	Halvering af gebyr 2019		397

By- og Miljøudvalgets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at den ovenstående beregning udmønter beslutningen om byggesagsgebyrer i forbindelse med henholdsvis 2. finansielle orientering og budgetvedtagelsen.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af det sænkede byggesagsgebyr er indarbejdet i budget 2019 som en del af budgetvedtagelsen.

I forbindelse med de forventede regnskaber i 2019 vil forvaltningen følge op på om de budgetterede indtægter fra byggesagbehandling, svarer til de faktisk realiserede, herunder også om halveringen af gebyret resulterer i flere ansøgninger og dermed merindtægter.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
MS/JJJ

Punkt 398: Implementering af Røgfri Generation på Frederiksberg

00.15.00-A00-99-18

Resume

I forbindelse med budget 2019 besluttede partierne at fokusere på indsatser for en Røgfri Generation på Frederiksberg. På den baggrund forelægges efter indstilling fra Sundhed- og Forebyggelsesudvalget den faglige baggrund for temaet og dilemmaer forbundet med implementering af Røgfri Generation med henblik på drøftelse og udsendelse i høring hos relevante parter.

Beslutning

By- og Miljøudvalget drøftede den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg.

Indstilling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at udvalget

1. drøfter den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg,
2. drøfter de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og
3. sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

Sagsfremstilling

Sundhed- og Forebyggelsesudvalgets behandling den 5. november 2018

Sundhed- og Forebyggelsesudvalget drøftede den 5. november 2018 (sag 72) den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg. Sundhed- og Forebyggelsesudvalget godkendte tillige procesplanen for det videre arbejde, idet udvalget lægger vægt på, at tidsplanen overholdes. Endelig besluttede Sundhed- og Forebyggelsesudvalget, at sagen sendes til drøftelse i relevante fagudvalg, og at disse udvalg sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

Sundhed- og Forebyggelsesudvalget tilkendegav, som opfølgning på udvalgets temabesøg den 29. oktober 2018, at der i det fremadrettede arbejde med Røgfri Generation søges undersøgt muligheden for at arbejde med forpligtigende kontrakter med de kommunale institutioner om at reducere den skadelige virkning af røg i forhold til børn og unge. Endelig forudsætter Sundhed- og Forebyggelsesudvalget, at alle temaer fra beslutningsforslaget stillet af Sine Heltberg den 23. april 2018 om indsatser for et røgfrit Frederiksberg (kommunalbestyrelsen den 23. april 2018 pkt. 85) indgår i det videre arbejde.

Baggrund:

Sine Heltberg stillede den 23. april 2018 forslag til Kommunalbestyrelsen om indsatser for et røgfrit Frederiksberg (Kommunalbestyrelsen 23. april 2018 pkt. 85):

"Rygning er uden sammenligning den største dræber i Danmark, og andelen af dagligrygere er stagneret på Frederiksberg, viser sundhedsprofilen 2017. Tal for region Hovedstaden viser, at andelen af unge og yngre rygere er begyndt at stige igen.

På den baggrund foreslår Socialdemokratiet, at Frederiksberg Kommune iværksætter en indsats for et røgfrit Frederiksberg:

- Røgfri skoletid. Rygning er i dag ikke tilladt på skolernes matrikler. Socialdemokratiet ønsker at udvide forbuddet til at gælde for hele skoletiden, sådan som flere kommuner har haft succes med. Håndhævelsen af forbuddet skal drøftes med skoler og forældre og kan omfatte inddragelse af udgangstilladelser.
- Røgfrit børneliv. Medarbejderne på daginstitutioner, skoler, klubber og andre steder, hvor børn opholder sig fast, må ikke ryge i arbejdstiden hverken indendørs, udendørs eller udenfor matriklen. Alle legepladser på Frederiksberg skal være røgfrie (som tidligere foreslået).
- Dialog med erhvervslivet for at begrænse salg af tobak. Stormagasinet Magasin er gået forrest i Danmark og har fjernet tobak fra hylderne, fordi man ønsker at understøtte en sundere livsstil. Socialdemokratiet foreslår, at der indledes dialog med erhvervslivet på Frederiksberg for at få flere til at følge trop.
- Samarbejde med de praktiserende læger for at reducere antallet af rygere."

Beslutningsforslaget blev oversendt til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (SFU). I forbindelse med meddelelsespunkt den 7. maj 2018 gav udvalget forvaltningen opbakning til, at idet rygning indgår som et særligt tema i Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets arbejde i 2018, skulle behandlingen af beslutningsforslaget ske på baggrund af udvalgets samlede arbejde med rygning og forelægges i 4. kvartal 2018.

I forlængelse heraf er det i den politiske aftale om budget 2019-22 besluttet at fokusere indsatsen på Røgfri Generation på Frederiksberg: 'Partierne er enige om, at der igangsættes fokuserede og tværgående indsatser rettet mod børn og unge med størst effekt for at sikre en røgfri generation. Partierne imødeser oplæg til, hvordan et røgfrit børneliv og skoleliv kan opfyldes, herunder muligheden for indførelse af røgfrie arbejdspladser, hvor der arbejdes med børn og unge'.

Beslutningen skal ses i lyset af, at rygning er den enkeltstående faktor, der har størst betydning for folkesundheden og det mest omkostningseffektive potentiale for forebyggelse, samt at der er en stigning af unge, der ryger. De seneste tal viser, at 16 % af de 16-24 årige i Region Hovedstaden ryger dagligt.

Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022, der behandles i Kommunalbestyrelsen 12. november 2018, har blandt andet fokus på at skabe sunde og trygge rammer for børnene på Frederiksberg. Et af målene er, at færre børn og unge begynder at ryge, hvorfor der skal arbejdes hen imod at skabe røgfri rammer, hvor børn og unge færdes. Andre mål er at understøtte røgfri miljøer i kommunen, forebygge rygestart samt støtte røgfri arbejdstid. Indsatser under Røgfri Generation er derved en integreret del af kommunens sundhedspolitik.

Beslutningsforslaget fra Sine Heltberg ovenfor forudsættes i den sammenhæng behandlet i forbindelse med den politiske proces i forbindelse med denne sag og kommende sager, der ligger forude, og som beskrives nedenfor. Det betyder i praksis, at det i givet fald vil være i forbindelse med drøftelsen af en konkret handleplan for Røgfri Generation, at der indstilles en konkret stillingtagen til beslutningsforslaget.

Nedenfor forelægges den faglige baggrund for at arbejde med temaet Røgfri Generation, de dilemmaer, der skal arbejdes med, og en procesplan for at implementere forligspartiernes beslutning i en tværgående indsats på tværs af kommunen i forlængelse af budgetforligsteksten.

Et af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets fokusområder (jf. sag 38 om konkretisering af arbejdsform og aktiviteter den 4. juni 2018) er at beskæftige sig med sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg. Rygning for børn og unge er et emne, der typisk er knyttet til kerneopgaven i øvrige fagudvalg, og er koblet sammen med andre kerneopgaver og placeret ansvarsmæssigt i det respektive fagudvalg.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget er karakteriseret ved at være et særligt tværgående udvalg, der bredt over kommunens opgaveområder skal følge og inspirere til, at sundhedsfremme og forebyggelse varetages mest effektivt. Med afsæt i sundhedsprofilens resultater har Sundheds- og Forebyggelsesudvalget besluttet at have fokus i 2018-2019 på rygning og alkoholvaner blandt børn og unge på tværs af alle udvalgsområder. Det er derfor naturligt, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget varetager tovholderrollen i implementeringen af budgetforligsbeslutningen i tæt samarbejde med relevante fagudvalg.

Forebyggelse af rygning blandt børn og unge – det faglige udgangspunkt, KL's anbefalinger og eksisterende initiativer i Frederiksberg Kommune.

Allerede for ca. 10 år siden begyndte forskningen på forebyggelsesområdet i højere grad at pege på, at kampagner og undervisning ikke er nok til at afholde unge fra en tidlig rygestart. Efter et omfattende internationalt litteraturstudie vedr. rygeforebyggelse på grundskoleniveau konkluderede en rapport fra 2007 ('Hvordan forebygges børns og unges rygestart?', Kræftens Bekæmpelse), at skolebaserede rygeforebyggelsesprogrammer ikke kan stå alene. Der skal understøttes med andre tiltag af strukturel karakter (priser, forbud m.v.), hvis der skal ses en effekt på antallet af rygere.

Anbefalingen ud fra det omfattende litteraturstudie var, at rygning burde forbydes bredt set i det offentlige rum, hvor børn og unge færdes, både indendørs og udendørs – og dette burde kombineres med øgede priser, forbud mod tobaksreklame osv., hvis der skulle være en målelig effekt. Den særlige pointe var, at kun hvis der blev taget den slags tiltag, kunne et skolebaseret særligt forebyggelsesprogram nytte yderligere.

Erfaringerne fra Island og Norge vedr. et markant brud med unges rygevaner over de seneste 5-8 år tilskrives generelt, at man i disse lande har brugt en bredspektret strategi i overensstemmelse med ovenstående, herunder med udgangspunkt i synlige og markante strukturelle tiltag vedr. forbud mod, pris på og markedsføring af tobak samt en massiv forebyggende indsats.

På baggrund af et nyt omfattende litteraturstudie i 2014 ('Anbefalinger til forebyggelse af rygning blandt børn og unge', Kræftens Bekæmpelse) sættes der fokus på de 10 tiltag, der ud fra internationale erfaringer virker mest effektivt – og

hvor der er en større samlet effekt ved samtidig indsats. Igen er konklusionen, at en stærk effekt kræver en relativt fokuseret indsats vedr. både strukturelle tiltag og forebyggelsestiltag af mere traditionel karakter.

Konklusionerne er kendt som Kræftens Bekæmpelses '10 anbefalinger til forebyggelse af rygning blandt børn og unge':

Rammer

1. Rygeforbud og mindre synlig rygning.
2. Prisen på tobak hæves markant.
3. Kontrol og regulering af fremstilling og salg af tobaksprodukter.
4. Retningslinjer for design af tobakspakker og advarsler.
5. Håndhævelse og kontrol af forbud mod salg af tobak til unge under 18 år.
6. Tobaksreklameforbud uden undtagelser.

Interventioner/Indsatser

7. Nationale rygeforebyggelsesprogrammer til skoler, hjem og lokalsamfund.
8. Effektive rygestopprogrammer til børn og unge.
9. Rygning på film og tv.
10. Udvikling af massemediekampanjer.

Siden 2016 har Kræftens Bekæmpelse og Tryg Fonden opbygget et partnerskab, der hedder 'Røgfri Fremtid', baseret på mange af de samme anbefalinger. Målet er i 2030 at se den første røgfri generation. Metoden er at arbejde for en ny røgfri norm, hvor tobak ikke er synligt, attraktivt eller lettilgængeligt. Dvs. der arbejdes for at ændre de fælles normer og for at påvirke rammer og regler, der sikrer, at den næste generation bliver den første røgfri generation. Ca. 80 organisationer er partnere p.t., heraf 43 kommuner. I bilag 1 er oplistet det bruttokatalog af tiltag og anbefalinger, som der arbejdes med i partnerskabet.

Også Vidensrådet, der er blevet til i et samarbejde mellem Trygfonden og Lægeforeningen, har opridset en række anbefalinger ('Forebyggelse af rygning blandt børn og unge. Hvad virker?' 2018. Bilag 2). Der er stor overensstemmelse mellem disse og anbefalingerne fra Kræftens Bekæmpelse.

To ting er vigtige at bemærke:

- For det første er mange af initiativerne allerede i spil i Frederiksberg Kommune, direkte og indirekte iværksat også med kommunen som initiativtager
- For det andet er en række af initiativerne rettet mod lovgivningen fra Folketinget (eksempelvis pkt. 2, 3 (delvist), 4, 6 og 9 i de nævnte anbefalinger ovenfor) og/eller formelt i hænderne på øvrige parter som boligselskaber, foreninger osv. Her skal det i givet fald overvejes specifikt, hvordan den kommunale involvering skal fremtræde.

Det skal bemærkes, at KL i deres nyeste sundhedspolitiske udspil (Forebyggelse for Fremtiden, 2018, bilag 3) som ét af målene har, at flere skal vælge et røgfrit liv, og at ingen børn og unge skal begynde at ryge, herunder:

- at kommunen tager stilling til ambitionerne i Røgfri Fremtid og muligheden for at deltage i partnerskabet
- at kommunen tager stilling til at indføre røgfri skoletid for elever på alle kommunens grundskoler, så røgfrihed gælder i hele skoletiden; også uden for skolens matrikel
- at kommunen prioriterer en systematisk tobaksforebyggende indsats med brug af velafprøvede metoder over for børn og unge i skolen
- at kommunen og ungdomsuddannelserne sammen arbejder for at indføre røgfri matrikel eller røgfri skoletid på alle uddannelsesinstitutioner med optag af unge under 18 år
- at kommunen arbejder for at udbrede røgfri miljøer via samarbejde med fritidsliv, foreninger og erhvervsliv

Generelt anbefaler KL, at kommunerne i deres implementering af sundhedsudspillet fokuserer indsatsen der, hvor kommunerne i øvrigt er i dialog med borgerne, i dette tilfælde børn og unge, i løsning af kerneopgaven.

Som nævnt ovenfor er der en lang række indsatser, som kan anvendes, for at begrænse rygning. Flere af anbefalingerne til kommunerne er allerede implementeret i Frederiksberg Kommune og en række af dem er også målrettet børn og unge. Eksisterende indsatser i Frederiksberg Kommune er nærmere beskrevet i bilag 4.

Frederiksberg Kommune har vedtaget en rygepolitik (Kommunalbestyrelsen 25. januar 2016 pkt. 11). Den indebærer blandt andet, at der ikke må ryges i kommunale lokaler, og at der ikke må ryges på daginstitutioner eller skolars område,

ligesom der ikke må ryges i dagplejers hjem. Det er gjort valgfrit for den enkelte institutions MED-udvalg at implementere 'Røgfri Arbejdsdag', foreløbigt har ca. 27 % af kommunens arbejdspladser indført røgfri arbejdsdag.

Dilemmaer i det videre arbejde med en Røgfri Generation på Frederiksberg.

Børn og unge kan møde røg i mange sammenhænge, på flere arenaer og under meget forskellige betingelser, hvilket implementering af Røgfri Generation skal tage højde for. Der vil derfor være forskel på, hvordan de enkelte indsatser bør føres ud i livet, hvis de skal have fuld virkning. Samtidig rejser der sig i arbejdet med at implementere budgetforligets ambition om en røgfri generation på Frederiksberg en række dilemmaer, som er vigtige at drøfte forud for drøftelsen og fastlæggelsen af en mere konkret handleplan. Det er med andre ord vigtigt at få afklaret en række dilemmafyldte spørgsmål, før der for alvor kan prioriteres og detaljeres indsatser. I afvejningen af indsatser kan der tages hensyn til indsatsens effekt, omkostningerne forbundet med indsatsen og eventuelle (uønskede) afledte effekter.

Dilemmaerne er typisk ikke entydige og hænger også sammen på tværs og har overlap – og der vil være flere end de, der gennemgås nedenfor.

Eksemplerne i dilemmaerne nedenfor er inspireret af de konkrete bruttokataloger over mulige indsatser for at undgå børn og unges rygestart som hhv. partnerskabet 'Røgfri Fremtid' mellem Kræftens Bekæmpelse og Tryk Fonden og 'Vidensrådet' (samarbejde mellem Trykfonden og Lægeforeningen), har udarbejdet, jf. bilag 1 og 2.

Som det fremgår af forslaget til procesplan nedenfor kan dilemmaerne også bruges til at målrette og fokusere den drøftelse der skal foretages lokalt blandt interessenter på de enkelte udvalgsområder i den forudsatte hørings- og drøftelsesproces. F.eks. vil dilemmaet om fokus på skoler og daginstitutioner eller et bredere helhedssyn (dilemma E) være særligt relevant at drøfte i Kultur- og Fritidsudvalget og blandt det udvalgs interessenter, mens f.eks. dilemmaet mellem Røgfri Generation og kommunens rygepolitik (dilemma F) vil være særligt relevant i MED-organisationen.

A. Bredt eller snævert kommunalt fokus på børn og unges rygning

Kommunen har mulighed for at regulere røg på de arenaer, hvor der er en kommunal myndighed (eksempelvis rygning på kommunale matrikler) – men der er også mange områder, hvor kommunen ikke har direkte beslutningskompetence, men på anden måde kan påvirke borgernes omgang med røg.

Spørgsmålet er, om kommunen bør koncentrere sig om de områder, hvor de har myndighed, eller om der også skal sættes ind på områder udenfor kommunens myndighedsområde, og i så fald, om det skal ske samtidigt eller forskudt.

Overgangen fra folkeskole/udskoling til ungdomsuddannelse udgør en særlig risiko i forhold til unges rygestart. Det er dermed et område hvor en indsats, hvis den lykkes, vil have stor effekt. Dilemmaet er, at ungdomsuddannelserne ikke er en del af det kommunale myndighedsområde, hvorfor det skal ske i dialog og samarbejde med skolerne.

Klart sat op er det måske et overskueligt dilemma, men i praksis bliver det en svær afvejning af, om kommunen skal satse på initiativer med størst langsigtet effekt eller initiativer, som ligger indenfor det kommunale myndighedsområde.

B. Forbudsstrategi eller fokus på kampagner og nudging

En almindelig antagelse er, at en regel først er implementeret, når den efterleves af hovedparten af befolkningen. Udfordringen er, at forbud alene ikke nødvendigvis fører til ændret adfærd. Adfærdsændringen forudsætter typisk, at forbuddet enten opleves meningsfuld, eller at borgeren frygter de repressalier, der er forbundet med en overtrædelse af forbuddet. Adfærdsændringer baseret på holdninger fremfor regler vil nogen gange være mest effektive, men den omtalte forskning på området taler klart en anden vej.

Indførelse af røgfri skoledag kan relativt let besluttes. Dilemmaet er, at de større skolebørn gerne må forlade skolens område i skoletiden. I praksis kan det derfor være svært at håndhæve rygeforbuddet, ligesom det kan være vanskeligt at finde en konstruktiv sanktion overfor den enkelte elev, der overtræder forbuddet om at ryge i skoletiden, jf. nedenfor om kontrol/opfølgning. Under alle omstændigheder er det vigtigt at have fokus på, at kampagner/nudging ikke gør det i sig selv, men det kan være et nødvendigt supplement til strukturelle (forbuds-) tiltag.

C. Fokus på kontrol/opfølgning eller på motiverende adfærd

I forlængelse af ovenstående og med udgangspunkt i en række strukturelle (forbuds-) tiltag opstår spørgsmålet, hvordan der følges op. En for stram opfølgning kan tage fokus fra selve formålet, mens omvendt ingen opfølgning må forventes at fjerne troværdigheden i indsatsen.

Som et eksempel kan et forbud mod rygning på de kommunale legepladser ikke forventes efterlevet af alle, hvis det ikke følges op med kontrol af kommunale medarbejdere og effektiv fjernelse af cigaretskod. Dette kan i givet fald have økonomiske konsekvenser. Derudover kan der opstå ubehagelige situationer, hvis medarbejderne påtaler borgere, der ryger, hvilket kan have negative konsekvenser for stemningen og miljøet på legepladsen og i yderste konsekvens betyde,

at småbørnsfamilier fravælger de kommunale legepladser. Igen et forholdsvist simpelt dilemma, hvis håndtering dog kan blive afgørende for succes.

Et andet spørgsmål er i hvilken udtrækning, kommunen skal benytte sig af sin mulighed for at regelsætte omkring rygning, når der samarbejdes og samskabes med andre aktører. En handleplan kan i det ene yderpunkt basere sig på råd, henstillinger og nudging og i det andet yderpunkt vedtage regler med klare sanktioner. Herudover kan en strategi være mere eller mindre fokuseret, fx alene have fokus på rygning på kommunale uddannelsesinstitutioner eller udvidet til også at dække andre områder. Andre områder kan eksempelvis være i fritidslivet, hvor børn og unge færdes, og hvor kommunen har mulighed for at forbyde rygning i foreninger eller indsatser, som modtager kommunal støtte. Et forbud om rygning vil fremme målet om en Røgfri Generation men kan svække samarbejdet mellem kommune og civilsamfund, som udgør en krumtap i kommunens virke – ikke blot i forhold til børn og unge.

D. Kommunal sfære contra borgernes frie ret

Kommunen har som nævnt ovenfor mulighed for at påvirke borgernes adfærd både via regler og via holdningsændringer og nudging. Spørgsmålet er i hvilket omfang, det er en kommunal opgave, at påvirke borgernes adfærd hen imod f.eks. en sundere livsstil og i hvor høj grad, det er den enkelte borgers eget ansvar. Dilemmaet er generelt, men er f.eks. knyttet til borgernes hjem og i hvor høj grad, kommunen skal forsøge at påvirke borgere med hjemmeboende børn, til ikke at ryge.

E. Fokus på skoler og daginstitutioner – eller et bredere helhedssyn på Røgfri Generation

Et dilemma er, om indsatser skal udbredes til alle kommunale institutioner, der har med unge at gøre, f.eks. Ungecentret i F86, PPR osv., eller afsnøres til skoler og daginstitutioner. Dette dilemma gælder også, om initiativer skal omfatte f.eks. foreninger og klubber, der får kommunalt tilskud og arbejder (måske delvist) med børn og unge. Her har kommunen principielt beslutningskompetence, men det skal afvejes, i hvilken form den skal bruges.

Et yderligere dilemma opstår, når det skal prioriteres, hvilke områder i den unges liv, der skal arbejdes på at ændre. Eksempelvis skal det afvejes, om et anbringelsessted, hvor medarbejderne ryger, alene af denne grund er et uegnet tilbud, eller om hensynet til den konkrete unge og matchet med anbringelsesstedets særlige metoder og viden skal vægtes højest.

F. Forholdet mellem 'Røgfri Generation' og kommunens rygepolitik

Kommunen har en forholdsvist restriktiv rygepolitik. Den indebærer blandt andet, at der ikke må ryges i kommunale lokaler, og at der ikke må ryges på daginstitutioner eller skoler områder, ligesom der ikke må ryges i dagplejers hjem. Det er gjort valgfrit for den enkelte institutions MED-udvalg at implementere 'Røgfri Arbejdsdag', foreløbigt har ca. 27 % af kommunens arbejdspladser indført røgfri arbejdsdag. I kort form indebærer det, at medarbejderne slet ikke ryger i løbet af en arbejdsdag.

I implementeringen af Røgfri Generation er der dermed et særligt medarbejderspor med dertil knyttede dilemmaer. Dette spor hænger tæt sammen med ønsket om at medarbejderne i givet fald udgør gode rollemodeller.

Første udfordring er at afgrænse hvilke arbejdspladser, hvor der i givet fald skal indføres røgfri arbejdsdag, hvis det opfattes som en integreret del af det at implementere Røgfri Generation. Er der alene tale om institutioner som skoler og dagtilbud, som er direkte rettet mod børn og unge, eller skal reglen også omfatte arbejdspladser, som f.eks. biblioteker og idrætsområder, som hyppigt benyttes af børn og unge? Eller alle institutioner, hvor der ofte kommer børn og unge, her kunne Rådhuset være et eksempel herpå.

Et andet spørgsmål, der rejser sig, er de ikke-kommunale institutioner; eksempelvis de selvejende dagtilbud og/eller foreninger og klubber, der får kommunale tilskud. På den ene side fastlægger disse institutioner på en række områder selv deres medarbejderpolitik – på den anden side kunne det anføres, at det ville være uhensigtsmæssigt, hvis børn i Frederiksberg Kommune får forskellig erfaring med rygning, afhængig af hvilken institution, de er tilknyttet. Også her ligger der et dilemma imellem påbud/krav (f.eks. ændring i driftsoverenskomster) og samarbejde og dialog (f.eks. at en selvejende institution følger en opfordring fra kommunen).

At overvejelserne om at indføre røgfri arbejdsdag i givet fald kun er møntet på institutioner, der er rettet mod børn og unge, giver et dilemma, idet det vil betyde, at der bliver forskellige regler og ansættelsesforhold for kommunens medarbejdere, hvilket kan opfattes som en udfordring i forhold til ligebehandling.

En central beslutning om at indføre røgfri arbejdsplads i dele af kommunen vil således være et opgør med den nuværende politik, hvor beslutningen er udlagt til de lokale MED-udvalg. Det kan være svært at bevare frivilligheden for alle institutionstyper, hvis det skal sikres, at børn og unge ikke udsættes for rygning. Derudover er der en kommunal tilgang til høj medarbejderinddragelse, hvilket er med til at sikre et godt arbejdsmiljø og dermed kunne rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere.

Hvis det besluttes at indføre røgfri arbejdsdag som et led i en kommende rygepolitik for en række kommunale institutioner (ændre frit-valgs-ordningen), skal det samtidig overvejes med hvor lang tids varsel, ordningen træder i kraft og andre detaljer. Det skal ske ved en konkret ændring af rygepolitikken. Hvis der indføres centralt fastsat røgfri arbejdsdag skal kommunens rygepolitik således efterfølgende revideres.

Procesplan frem mod handleplan for Røgfri Generation på Frederiksberg
Det foreslås, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget på baggrund af denne sag drøfter den faglige baggrund og dilemmaerne i det videre arbejde, og på den baggrund sender sagen i høring i de relevante fagudvalg (Undervisningsudvalget, Børneudvalget, By- og Miljøudvalget, Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget) samt Magistraten (som personaleudvalg).

Når relevante fagudvalg og Magistraten (som fag-/personaleudvalg) drøfter sagen den 19. november foreslås det, at hvert udvalg sender den i høring hos institutioner, evt. brugerbestyrelser, Formandsrådet, FiU, Fælleselevrådet og øvrige parter efter eget valg, dvs. målrettet hvor der i udvalgets ansvarsområder er fokus på børn og unge. Høringsgrundlaget vil være den foreliggende sag, men det kan også være relevant at målrette høringsprocessen efter behov i det enkelte udvalg og tilhørende forvaltningsområder, idet fokus i høringen kan være forskelligt alt efter målgrupper og høringsparter.

Særligt vedr. Magistraten foreslås det, at sagen sendes til drøftelse i MED-organisationen. Temaet er her konkret at drøfte mulige konsekvenser i f.t. kommunens eksisterende rygepolitik, jf. ovenfor. Da selve rygepolitikken er relativt ny vil høringstemaet i praksis være, om den eksisterende valgfrihed for den enkelte institutions MED-udvalg til at implementere 'Røgfri Arbejdsdag' (jf. ovenfor) skal fraviges for institutioner m.v. der arbejder med børn og unge. Det er således Magistratens rolle som personaleudvalg, der er i fokus her. En lokal drøftelse i MED-regi vil i sagens natur være særligt oplagt på de forvaltningsområder/institutioner, hvor der arbejdes meget med børn og unge.

Af praktiske grunde foreslås det, at Hovedudvalget får mulighed for at drøfte og afgive bemærkninger i processen efter udløbet af den almindelige høringsfrist, netop for også at kunne samle op på eventuelle bemærkninger fra den øvrige MED-organisation.

Det er først efter vedtagelsen af en handleplan for Røgfri Generation (i givet fald forår 2019), at kommunens rygepolitik i givet fald skal revideres. Dette vil i givet fald kræve en opfølgende politisk proces, inkl. fornyet drøftelse i MED-organisationen vedr. den konkrete implementering af handleplanen på dette område.

Med denne proces for selve handleplanen er det formålet at opbygge et fælles fundament på tværs af de politiske udvalg, tilknyttede institutioner, MED-organisationen samt relevante råd, som en handleplan med konkrete indsatser efterfølgende kan basere sig på.

På baggrund af de brede drøftelser samt høringssvar forelægges Sundheds- og Forebyggelsesudvalget i marts måned forslag til hvilke indsatser, der skal iværksættes som led i en handleplan 2019-2020 for Røgfri Generation på Frederiksberg. Herefter udarbejder de enkelte dele af forvaltningen forslag til, hvordan de enkelte indsatser konkret skal udmøntes i de relevante fagudvalg.

5. november	SFU	Drøftelse af denne sag om Røgfri Generation. Sagen sendes i høring i seks fagudvalg og MAG (som fag-/personaleudvalg) med temaer som nævnt ovenfor
19. november	Relevante fagudvalg MAG som personaleudvalg	Drøftelse i udvalgene. • Udvalgene sender sagen i høring hos lokale parter og relevante råd • MAG sender sagen til høring i MED-organisationen • Sagen sendes ligeledes til høring i Ungerådet/Ungeforum
8. februar		Høringsfrist for lokale parter og råd – inkl. også OmrådeMED/lokale MED-udvalg
28. februar		Hovedudvalget drøfter temaet på baggrund af input fra den øvrige MED-organisation

25. marts	SFU	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation og sender handleplan i høring i fagudvalg
1. april	Relevante fagudvalg	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation
1. april	MAG (som personaleudvalg)	Drøfter Handleplan for Røgfri Generation med særligt fokus på forslaget til handleplan i forhold til drøftelserne i MED-organisationen ift. kommunens rygepolitik
29. april	SFU	Behandler Handleplan efter drøftelser i udvalg 1. april og indstiller til MAG
6. maj	MAG	Indstiller til KB
13. maj	KB	Beslutter i givet fald Handleplan for Røgfri Generation, herunder igangsætter i givet fald proces vedr. tilpasning af kommunens rygepolitik med dét udgangspunkt

Med denne tidsplan vil det være muligt at igangsætte den lokale implementering i sommeren/efterår 2019 i form af konkrete indsatser og initiativer, som skal implementeres under de enkelte fagudvalg. Det vil her være det enkelte fagudvalg, der vil være tovholder, herunder MAG i forhold til i givet fald at få udarbejdet en revideret rygepolitik.

På Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets foranledning gøres der status for implementeringen i 4. kvartal 2020.

Organisation i forvaltningen

Arbejdet vil forudsætte en særlig koordineret indsats på tværs af forvaltninger, og derfor er der etableret en tværgående netværksgruppe vedr. 'Røgfri generation' på tværs af områderne. Denne netværksorganisering var dog også forudsat i beslutningen om Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets arbejdsform (SFU, 4. juni 2018), dvs. netop når udvalget beskæftiger sig med sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg. Den nævnte netværksgruppe vil derfor også arbejde mere generelt med sundhedsfremmetemaer på tværs af udvalgsområderne. Den samlede handleplan for Røgfri Generation vil i første omgang være omdrejningspunktet for arbejdet.

Økonomi

Sundhedsfremme og forebyggelse er typisk en indsats, der er koblet sammen med andre kerneopgaver og placeret ansvarsmæssigt i det respektive fagudvalg. Det må forventes, at implementering af konkrete indsatser indeholdt i en kommende handleplan vil være forbundet med udgifter. Disse konkrete indsatser forudsættes finansieret indenfor de enkelte udvalgs rammer. Det foreslås dog, at der i givet fald i forbindelse med vedtagelsen af en konkret handleplan afsættes 200.000 kr. til tværgående understøttelse af indsatsen til projektledelse, kommunikation, workshops, fællesmøder m.v. i 2019, finansieret af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets pulje til implementering af Sundhedspolitikken på i alt 3,0 mio.kr. årligt.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 5. november 2018.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Undervisningsudvalget den 19. november 2018.
Magistrat (som fag-/personaleudvalg) den 19. november 2018.

Historik

Indstilling 5. november 2018, pkt. 72:

Social, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

1. drøfter den faglige baggrund for den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg,
2. drøfter de skitserede dilemmaer forbundet med den videre implementering af en Røgfri Generation på Frederiksberg og

3. godkender procesplanen for det videre arbejde og sender sagen til drøftelse i relevante fagudvalg den 19. november 2018. Dette sker med henblik på, at udvalgene sender sagen til høring hos relevante parter med høringsfrist 8. februar 2019.

Bilag

Bilag 1 Røgfri fremtid - hvad kan du gøre

Bilag 2 Vidensrådet

Bilag 3 KL Forebyggelse_for_fremtiden SFU

Bilag 4 Indsatser implementeret i Frederiksberg Kommune okt 2018

Punkt 399: Lukket

82.06.00-P20-25-16

Punkt 400: Rathsacksvej 8, Konvertering fra erhverv til 6 nye boliger

02.34.00-P19-683-18

Resume

By- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om tilladelse til at om- og tilbygge erhvervsejendommen Rathsacksvej 8 til seks nye familieboliger på mellem 101,5 m² og 118 m². Projektet opfylder lokalplanens krav om etagebolig, bebyggelsesprocent og parkeringspladser.

Projektet forelægges By- og Miljøudvalget, da der i forbindelse med partshøring og naboorientering er kommet væsentlige indsigelser, samt at det ansøgte kræver dispensation fra lokalplan 104, der indeholder bevarende bestemmelser.

Beslutning

By- og Miljøområdet vedtog,

1. at der dispenseres fra bestemmelserne i lokalplan 104 om, at bygningen ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse må ombygges eller på anden måde ændres,
2. at der gives tilladelse til om- og tilbygning af ejendommen til 6 nye boliger på betingelse af, at indbliksgener mod Rathsacksvej 10 minimeres.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der dispenseres fra bestemmelserne i lokalplan 104 om, at bygningen ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse må ombygges eller på anden måde ændres,
2. at der gives tilladelse til om- og tilbygning af ejendommen til 6 nye boliger på betingelse af, at indbliksgener mod Rathsacksvej 10 minimeres.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 5. november 2018 sagen, idet de anmodede om en besigtigelse. Besigtigelsen bliver afholdt mandag den 19. november 2018.

Tidligere sagsfremstilling

Den eksisterende ejendom er opført i 1890, består af 3 etager samt kælder og ligger på Rathsacksvej i overgangen mellem karréstruktur og villabebyggelse. Den er formodentlig tegnet af arkitekt Christian Arntzen, der også har tegnet de to naboejendomme nr. 6 og 10, og den bærer stor lighed med særligt nr. 6. Derudover er der en række andre tilsvarende større villaejendomme på Rathsacksvej. Ejendommen har en SAVE-værdi på 4.

Ansøger ønsker at:

- tilbygge den eksisterende bevaringsværdige ejendom med en tilbygning på bagsiden med et grundplan på 84 m² i 3 etager, således at bebyggelsen herefter vil udgøre 675 m² svarende til en bebyggelsesprocent på 110.
- etablere altaner og tagterrasser på den nye tilbygning.
- etablere 2 nye kviste mod Rathsacksvej samt et rytterlys i den eksisterende tagflade

Ansøger ønsker at renovere ejendommen og omdanne den til tidssvarende familieboliger. Det vil ske ved at bruge gode materialer, høj arkitektonisk kvalitet og boligerne vil leve op til nutidens krav om klima, energi og funktionalitet. Ejendommens vinduer mod Rathsacksvej vil blive udskiftet for at føre den tilbage til dens oprindelige udtryk, så den bedre harmonerer med de omkringliggende ejendomme. Derudover vil ejendommen blive renoveret og taget skiftet. Ansøger vil gøre brug af materialer, der udstråler kvalitet og tidløshed og som ældes og patinerer smukt. Tilbygningen vil få et roligt og homogent udtryk, der passer ind i den klassiske Frederiksberg kontekst.

Der vil blive etableret grønne forhaver, og parkeringsarealet bag ejendommen belægges med græsarmering. Ejendommen har tinglyst ret til indkørsel fra Grundtvigsvej.

Projektet tager udgangspunkt i principperne omkring boliger (boligtilvækst) og byens huse i Kommuneplan 2017. Her tænkes særligt på tidssvarende kvalitetsboliger, forskønnelse af bygningsnære opholdsarealer og arkitektonisk og materialemæssig kvalitet.

Partshøring og naboorientering

Der har været afholdt partshøring og naboorientering ad to omgange, hvor projektet har været sendt til de omkringliggende ejendomme.

Efter første høringsproces blev projektet tilrettet for at imødekomme høringssvar i forhold til den bevarende lokalplan og høringssvar vedrørende indbliksgener særligt fra Grundtvigsvej 27 A-C.

Ved anden høringsproces er der indkommet 7 høringssvar, blandt andet fra nabobygningen Rathsacksvej 10 og fra samtlige boliger på Grundtvigsvej 27 A-C og Gammel Kongevej 162 A-D.

Høringssvaret fra nabobygningen Rathsacksvej 10 omhandler hovedsageligt den nye tilbygnings størrelse og arkitektoniske stil og indsigelser omkring indblik- og skyggeforhold.

Høringssvarene fra Grundtvigsvej 27 A-C og Gammel Kongevej 162 A-D omhandler hovedsageligt den nye tilbygnings størrelse og arkitektoniske stil samt indblik- og skyggeforhold. Der tales også om forringet udsigt og kritik af blandt andet de nye kviste og rytterlys i den eksisterende tagflade.

En mere uddybende beskrivelse samt ansøgers og By- og Miljøområdet bemærkninger til høringssvarene er opstillet i bilaget "Skema over høringssvar".

Regelgrundlag

Lokalplan 104:

Afsnit 5.1.3: "De på kortbilaget i område I (etageboligbebyggelsen) angivne bevaringsværdige bygninger, samt eksisterende bebyggelse ... må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse nedrives, ombygges eller på anden måde ændres ... Ved konstruktive ændringer af eksisterende bygninger, ved ændret facadeudformning samt ved udskiftning af tag, vinduer og døre skal det tilstræbes, at bygningen får en sådan ydre udformning, at den hidtidige karakter fastholdes."

Afsnit 6.1: "Til udvendige bygningssider samt tagflader må ikke anvendes materialer, som efter kommunalbestyrelsens skøn virker skæmmende, og som medfører generende reflekser. Bygningernes materialer, udformning, farver og øvrige ydre fremtræden skal være samstemmende med omgivelserne og områdets karakter, og skal godkendes af kommunalbestyrelsen."

By- og Miljøområdet vurdering

Projektet kan gennemføres uden dispensation fra lokalplanens bestemmelser vedrørende anvendelse, bebyggelsesprocent, opholdsarealer og parkeringspladser.

Forvaltningen vurderer, at den bevaringsværdige ejendoms karakter fastholdes. Det vurderes, at projektet er tilpasset ejendommen og som helhed er i overensstemmelse med lokalplanens bevarende bestemmelser. Mod bagsiden opføres en tilbygning og den eksisterende bagfacade nedrives. Det vurderes, at ejendommens samlede bevaringsværdi kun i ringe omfang er knyttet til ejendommens bagfacade, og at en ændring af denne facade derfor ikke i modstrid med lokalplanens bevarende bestemmelser. Det forudsættes, at projektet detailprojekteres i dialog med By- og Miljøområdet.

Forvaltningen vurderer, at afstandene fra den nye tilbygning til Grundtvigsvej 27 A-C og Gammel Kongevej 162 A-D er så store, at der ikke er tale om hverken væsentlige indblik- eller skyggegener. Efter første høringsproces er projektet netop blevet tilrettet for at reducere indblik til særligt Grundtvigsvej 27 A-C.

Forvaltningen vurderer imidlertid også, at projektet vil medføre væsentlige indbliksgener på nabomatriklen Rathsacksvej 10, og projektet vil derfor skulle tilrettes som følger:

- altanerne mod Rathsacksvej 10 skal reduceres til en dybde på højst 1,3 m. og reduceres i længden så de kun opsættes foran soveværelserne. Derudover skal der etableres en afskærmning på altanernes vestlige side så indblik til Rathsacksvej 10 reduceres. Ved badeværelserne mod Rathsacksvej 10 kan der alternativt etableres franske altaner.
- på tagterrassen mod Rathsacksvej 10 skal der etableres afskærmning i form af begrønnet espalier så indblik til Rathsacksvej 10 reduceres

Forvaltningen vurderer, at projektet udviser særlig omhu med at renovere den bevaringsværdige ejendom. Der etableres grønne forhaver og ejendommens uoriginale skæmmende vinduer mod Rathsacksvej udskiftes til vinduer med sprosser. Derudover renoveres facaden og tagbelægningen udskiftes og der anlægges bygningsnære opholdsarealer. I tråd med Frederiksberg Kommunes Arkitekturpolitik og Kommuneplanen vil projektet blive udført med høj arkitektonisk og materiale-mæssig kvalitet og kendte materialer, der patinerer smukt.

Med disse tiltag vurderes det samlet, at den foreslåede om- og tilbygning vil bidrage med et løft til kvarteret og ejendommen og tilvejebringe seks nye familieboliger af høj kvalitet.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget

PBM/JJB

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 5. november 2018, pkt. 365:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen og anmodede om en besigtigelse.

Indstilling 5. november 2018, pkt. 365:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der dispenseres fra bestemmelserne i lokalplan 104 om, at bygningen ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse må ombygges eller på anden måde ændres,
2. at der gives tilladelse til om- og tilbygning af ejendommen til 6 nye boliger på betingelse af, at indbliksgener mod Rathsacksvej 10 minimeres.

Bilag

Fornyset Partshøring

Fornyset Naboorientering

Revideret projekt af 14. september 2018

Høringssvar nr. 1 : Peter Makki

Høringssvar nr. 2 : Karen Ry Malmvig

Høringssvar nr. 3 : Pia Laulund pva. Gl. Kongevej 162 A-D

Høringssvar nr. 4 : Martin Clausen & Anne Skovbjerg Poulsen

Høringssvar nr. 5 : Francois Bianco, pva. Grundtvigsvej 27A-C

Høringssvar nr. 6 : Anders Kuhr Petersen, pva. A/B Grundtvigsvej A-C

Høringssvar nr. 7 : FBLF

Ansøgers kommentarer til høringssvar

Bilag 1, Facader mod Rathsacksvej

Bilag 2, Skyggediagram

Bilag 3, Tværsnit

Bilag 4 , Tilladelse til vindue

Skema over høringssvar